

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును. 310522

Vol. 3. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం. జనవరి నెల 12 తేది గురువారము } No. 226
 సంపుటము. ౮ } దుర్బతినామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ చతుర్థి తిథి. } సంచిక. ౨౨౬

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్న్” రైస్ మెషిన్ రిధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి.

బ్లాక్ స్టోను సూనెయింత్తములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్చునట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108 నెం 9, నెకండు
 తంలివిలానము, ఎంజిను మ్మదాను లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్స్ అండ్ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్
 ఇంజినియరులు (1806)

కలకత్తా మదరాసు బెజవాడ
 బొంబాయి రాహూరు తంజావూరు

అమృతాంజనము
 తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నశింపజేయును. సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహిని తైలము
 పీసా 1-8 0-12-0.

తామర తైలము
 కబ్బి 1-8 0-8-0

వండ్ల పొడి
 కబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం దివ్య, బొంబాయి మదరాసు.

మిత్రమండలి గ్రంథములు - గుంటూరు.

ఈ నాల్గింటిని కొను వారికి ౧౨ అణాలు కే యిచ్చెదము. చందాదారులై నియమితముగ మా పుస్తకముల దీక్షాకోనగోరువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

౧. అనవాయోగము	రూ ౦-౧-౦	మహాత్మా గాంధీ కృతములు.
౨. మాయా కోర్టులు	౦-౧-౦	హిందీ మూలమునకు చక్కని
౩. ఆరోగ్యసాధనము	౦-౧-౦	యానువాదములు. హిందీ నభ్య
౪. వివర్ణము (జంగం కథ)	౦-౨-౦	సింహుడు కల్పవృక్షోపయోగములు.

సంపాదకుడు, కొల్లచల కృష్ణసోమయాజి, యం. ఏ. యల్. టి. (3336)

(3081) “కల్పకల్పలు”

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైసవి. 1-8 రూ 4-8-0. దశమ కొనువాటి 1టి ఈ క్రితము పోస్తే నభ్యులు వేరే పలయువారు అర్హులతో ఒకరూపాయి అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అంతుకో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. పెద్దాపురం, (గోదావరి జిల్లా) తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: “ఇంద్రప్రస్థ” పెద్దాపురం.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య పటితవా

గ్రంథములో ఒక్క పత్రిక అయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృత్యాల తెలిసింపబడినది. అప్పు పూర్తి అయినది. సబర్బుల సత్కారము శ్రమముల ప్రత్యేకముగ తీయబడిన, కాపీనధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుని శాయశక్తిమంతుల ఇందు చేర్చబడినది. వైండింగులో నున్నది. ఇదికంటే రిజిస్టరు చేయబడిన ఆర్డరు పంపినవారికి యీ నెల 15 వ తేదీనాడే ప్రస్తకములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైన అక్కట లేనియెడల ఆ తేదీలోపుగ తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రకారముగలవారు, డి.ఎస్.ఎస్.ఆర్. కార్యసహాయకమును ఉద్దేశించబడిన 3/4 లు చేత స్వల్పపుష్కల యివ్వబడుచున్న గాన 2. పి. లు తిరస్కరించి దండుగ కలగజేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అచ్చువేసిన 2000 ప్రతులకును చాలవలకు ఆర్డరు వచ్చియున్నది. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

నూహూరి రామచంద్రరావు
సేవకసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

మలయ చందనము.

గనేరియా

కర్ణాటక, పిండియాలో పునెత్తు ఎలుపు, కెంపు, పచ్చి అను మూల విధముల గానగోగమును మూడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల కనుక బాగులకు మద ఇది రాజాధిపతి (1252) దత్త 1-కి నెల 2-4-0

3 చండినీ (మలయచందనమున కనుకాము) కోస్తు 2-0-0

శ్రీ పాద వారి సంఘాంగము

దండవల్లి గంగవల్లిర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందలు తెలిసినవే. పతి 1-కి 0-2-6; నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పీ.పి. చేయరా. ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు కంపకలెను. 12 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము. క్రిందపదకు దొంకక. గంధర్వభార్యసి, రాయబదరం (గోదావరి)

కరవత్తిరిన కలములు

కష్టము కలుగజేయుని పొంటుక కలములు

(వ్రాసిన ఆనందము)

పాడుకునేను, పాక్షు, ప్లాకుబద్ధ, హర్షవేరు, సెల్లెను, కంపేర్

చవుకభరం—అర్ధరూ ఉయండి.

గోబ్రదగ్గి, ప్లేవనర్లు, టిల్లి కేలు, ముద్రాను.

ఆరోగ్యములకు

ఒకమార్గము

219

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆరోగ్యనిగ్రహమార్గము

సేవించి
చాలాను.

జాబితలు వ్రాయవారికి ఉచితము. త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ.

ఆరోగ్యనిగ్రహయోగశాలము, బ్రాహ్మ, 28 మదరాసు.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాదకు ఇచ్చినపుడు కొనివైకమాయావ్యయము

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి.

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

గత నాణ్యముగాను పూర్తి చేయబడిన భరత కలహారుచే వికయించుట వలనబడును. తయారుచేసినవాటిని అతి క్షిప్రముగ ఆర్డరు చేయవలెనని కోరుతున్నాము. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు కలహారు చేసికొన్న వారిలకు మానమృతము తెలిసికొనవచ్చును.

ఇంకను శ్రమకర్తల లేదు

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, శియ్యూరు(యస్టేట్) సంస్థానాధిపతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ అజీజ సాహెబుచే సుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి అనేకయోగ్యతాపత్రములు జడసిన మందుల వివరములు:—

1. సిల్వరు పొడరు— ఇది రాచపుండ్లు మేనామాలు మూలు, సుఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకి దెబ్బలు మాన్యును. కరెరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాబు ముక్కలు ఇనుప ముక్కలు వగైరాలు ఆపరేషను లేకనే బయటకు తీయబడు పనికీకర్తవ్యము. కత్తికోట్లు వగైరాలున్న గోరువట్టు తామర కణుపుజెడ్డు గడ్డి కర్పాసి మదనునూలుల వగైరాలు ఆమోఘముగా కుదురును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయములకు జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి 5 రూపాయలు.

ఒక కేసుకు పావుతులం మందు సరిపోవును.

2. సిల్వరులోషను— ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు రక్తకారమునండి కారుచున్న రక్తము నాపుటకున్న పువయోగించును. గనేరియాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకకలన మీరే తెలియును. (8198)

వెల 1 అన్నబుడ్డి 1 రూపాయ.

3. పామాకాటుకు మందు— ఒకబుడ్డి వెల రు. 1.

4. కాథియాల్ సులేమాన్— ఇది యోనాని కాత్తము ప్రకారముగా తయారుకాబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు నీరుకాయల దుండ కండ్లకల్లక యుండ మాడలే వండుట మొదలగు యావత్తు కండ్లజబ్బులకు వ్యభాయాధము.

ఒక బుడ్డి వెల 8 అణాలు.

5. కలరా పూత్రము— i మాత్రము 25 గల దత్తి 1-కి వెల 1 రూపాయ. ii లెహాబీ ఫరాఖ్, అవున్న సీసా 0-8-0. ఇది కలరా వగయిరా యావత్తు విరేచనములు వాంతులు వగయిరాలకు ఆమోఘముగ పనిచేయును.

6. పార్శ్వపునాప్తి వగైరా యావత్తునొప్పులకు మందు— వెల సీసా 1-కి 8 అణాలు.

వైశదవారిందిన మందులన్నియు బర్మా వైశదేశము ల పుంగీ అను ఒకమహానీయునివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు కోరువారు యిక్రిందిచిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వైశదవారిందిన మందులు పువయోగించు కథము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor,
South Vallur and Vuyyur Estates,
Thota-Vallur, Kistna District.

నగము వెలులు

అవయోగగ్రంథములు

(a) వ్యవహారచంద్రిక రు 1-8-0
కర్త:—వి. నుబ్బారావుపంతులుగారు. 8 అధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములున్నవి.

(b) గృహవైద్యము రు 0-8-0
కర్త:—టి. లక్ష్మీకృష్ణగారు. ఇందుకుంట బోవక మూల కంటే నవ్యవైద్య గుణమిచ్చు నూరికావైద్యము.

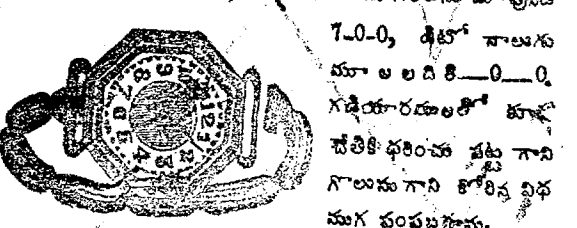
(c) బొబ్బిలియుద్ధము
మూడు పుస్తకములు రు 2-8-0
కొన్ని పుస్తకముల నిలవజే గొంచెము నలిగియున్నవి. ముందు వ్రాసిన 50 మందికి మూలగ్రంథములు రు 1-0-0 మాత్రము. బొబ్బిలియుద్ధంలో రు. 1-8-0 ల కీయబడును.

ఆంధ్రకర్తక చందాదారులకు మాత్రమే యీ తగ్గింపు వెలులు.

వలయువారు:—మేనేజరు:
కమలకుటీరము, తిరువల్లిక్కేణి - మదరాసు.

ఎలక్ట్రో బంగారు అలంకరణములు 150 X జ్యూల కట్టిన మేలు రకపు లక్ష్మీవిగ్రహము కలిగిన వడ్డ్యాణము 8-0-0
వెండి 1/2 కానులదండ రు 6
వెండి 1/2 కానులదండ రు 5
8 పేట గడియారంగొలుసు 8

రెండు పేట గడియారము గొలుసు 1-8 రు 2-0-0
గజ్జలు కట్టిన జడనాగరం 1-8 1-4-0
సిల్వర్ గడియారము 6-4-0, వెండి గడియారము 9-0-0
సిల్వర్ నేలరకం 15-0-0, రాత్రులయందు గంటను మాపునది 7-0-0, డిటో నాలుగు మూలలది 8-0-0-0, గడియారములలో కూర్చుంటే ఫిరించు పట్టు గాని గొలుసుగాని కోరిన విధముగ వంపబడును.

వాటకములకు కావలసిన సామానులు మావద్ద దొరకును
కె. నాదముని అండు సన్న్య.
(2792) 164 వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

జాతక రత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ శరమున్న గుణవి లోయే శంకర్పర ఫలితములను క్యారెక్టర్ రీతింగులో వహి యెన్ని శంకర్పరములైనను శోధింపుని శహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భూమ, శంతానమున్న గుర్యాదకభావములలో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషమైనది. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
భింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.
(2291)

మృత్యుగవనింతు

యోగ్యతావక్రములు 2942

(4) వైశాఖ శివినందుండు, దుర్గా మిడికల్ హోసువారి నులిజాన్ డిప్యూ శివయోగించుచుంటిని. మంచి అకలిని కలిగించెను. శకాలమునకు ప్రవర్తియాయెను.

శేషాల్ } రాజానరేంద్ర
14-8-22 } శర్ జంగ్ అఫ్ శేషాల్

Wonderful Leprosy Cure.

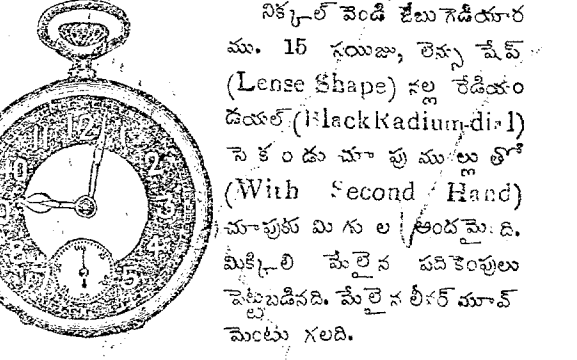
"కుష్మరోగ నివారణి"

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది. అష్టదశక్షుప్తవాగ్ధులను, ధృజాత్ర సహాయమునకు, పాడలు, మచ్చలు మొదలగు మేహవాగ్ధులను యాపుమాపును. వీర్యవృద్ధి కరీర కాంతి కలుగజేయును, గుణములేదని ఋజువు, చేసిన చోరు 116 లు బహుమానము పధ్యములేదు. ఒక నెల దినములకంటే సుమారుగా సరిపడు మందు డబ్బు రు 6-0-0. రెడ్డి అండ్ కో, ప్రాప్రయిటరు యం. సుబ్బారెడ్డి గోపాలపురం, కొత్తపేటరోడ్డు గోదావరి జిల్లా.

The Right House for Watches & Clocks.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

గడియారము కొనువారికేమిగుల అందమైన శ్రీ రాధా కృష్ణుని పటముగల ఒక క్యాలెండరు ఇవ్వబడును.

సిక్కిల్ వెండి జేబుగడియారము. 15 గయజు, లెన్జు పేప్ (Lenze Shape) నల్ల రేడియం డియల్ (Black Kadium di-1) సెకండు మాపు ముల్లుతో (With Second Hand) మాపుకు మిగుల అందమైనది. మిక్కిలి మేలైన పదికంపులు పెట్టబడినది. మేలైన లీకర్ మాన్ మెంటు గలది.
Ratna Lever (Best Lever Movement) వెల సాకింగు పోస్టేజ్ సహా రూ. 18-8-0.
దీనికి రెండుసంవత్సరములు గారంటీ యివ్వబడును. గారంటీఫారము గడియారములో పంపబడును. రేడియం లేక సాదా డయలుగలది. రూ 15-8-0 (8309)
మేలైన వెండిగడియారము రేడియండయల్ గలది. 28/8
" " సాదా డయల్ గలది. 21/8
కావలసినవారు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
Ratna Watch Company
93, China Bazaar Road, Madras.

జూ బు లు

చామర్ల కోట

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 9:— 8.2.22 తేది రాత్రి శ్రీయుత యద్దు పూడి అచ్చయ్యగారి ఆధిపత్యంక్రింద నుమారు ఒక వెయ్యిమంది ప్రజలతో దువ్వూరి నుబ్బగారు బహిష్కరణ చేసి అహదాదా బాదులో చేసిన కాంగ్రెసు తీర్మానములు వాలంటీర్లు చేసిన వసులు విపులముగా గంభీరపన్యాసము యిచ్చి శాంతివైఖ్యం లో చేరవలసినది అని చెప్పగా 40 మంది సంతకముల చేసినారు.

ఉరవకొండ

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 9:— ఈ నెల 6,7 తారీఖలయందు గుత్తి డిప్టీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట 107 వ సెక్షన్ మేరకు 21 మంది విచారణచేయబడి అందులో ఎనిమిదిమంది శ్రీ గణపా చౌళ య్యో ఆచటి గోవిందప్ప, మద్దిలేటి, బుగ్గప్ప, బి. బండయ్య, బో. మల్లేశప్ప, బుచ్చనగారి నారాయణప్ప, గో. బక్షాసాబు కొనకొండ సంజీవప్ప, గార్లను జామీను యివ్వవని యడుగగా, వారు యేకకంఠముగా యివ్వవని చెప్పి కారాగృహ ప్రవేశము చేసిరి.

పాముడి

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 8:— కైవ మహాసంధ్యయ్య, పప్పుర రామ శాస్త్రిలు జనవరి 6 తేది సాయంకాలము కల్లంగడియెద్ద మద్య సాగుము వలని చెడుగులను, ప్రజలకు బోధించుచుండగా శ్రీ. పా. 341 సెక్షన్ క్రింద సరెట్టుగావింపబడి నాటిరాత్రి గుత్తి సబ్ మేజిస్ట్రేటుయద్ద పాముడి మకాముననే విచారించబడిరి. రాత్రి నుమారు బి.టిసుంటకురు విచారణచేసెను. ప్రభుత్వము నముద్దాయాలు కల్లంగడిలో త్రాగబోవు సేవని గాని బల వంతముగ నడ్డువంచలేదని వాగ్మూలమిచ్చిరి. పోలీసువారి తర ఫున మొట్టమొదట విదుగురు బలవంతముగ అడ్డువంచినటుల సా త్యము బలికిరి. అందు ఈయూరి చైర్మెనగులై యాడిగ చిన్నప్పగారికక. వీరు కల్లంగడి సంతదారులు. యింకొకరు కల్లంగడి గుమాస్తా. నురియెకరు సాల్పు జవాను. మిగత నెరు పురుబోయవారు. బోరాది సేవములకై అనేకసారులు శిక్షితు లైనవారు. భువనటిదను గుత్తిరకామరు వాయిదాజేయ బడెను గాని విచారణ జరుగలేదు. 9 ది వాయిదా జేయబడినది. 144 సెక్షన్ ప్రయోగింపబడిన పి. వర్ధరాజులు నాయుడు గారు 6 తేదిన రాసనాతికరణ మొనర్చి ఉపయోగించిరి. గ్రా మమున నింతవరకు ఈ యుద్ధమున సాగింపునకు వారసేకు లిపుడు సూత్తో త్యాసముతో బనిచేయ సంసిద్ధులున్నారని. శాంతిసేయంద దేశకులు చేర నున్నహించుచున్నారు. కల్లంగ డలయెద్ద ప్రభోధము గావించ శాంతి వైసికులు తగు సేర్పా టు గావించుచున్నారు.

పితాపురం తాలూకాలో సభలు

పితాపురం తాలూకాలో, కోలంక గ్రామంలో, 8.1.22 తా|| సహకారసభ జరిగినది. ఆసభకు పండిలికి తాటియాకులు తోరణములతో సహా చిత్రాడనుండి, చెలికాని లత్యారావు గారు పంపించిరి. పితాపురంనుండి, మేజిస్ట్రేటుగారు, గుమాస్తా లు, తాలూకాబోర్డు గుమాస్తాలు, వడకుడిటి సీతారామయ్య, రావుల వెంకయ్యగారు యాసభకు దయచేసిరి. పితాపురంనుండి యువకులు, నిరాకరణ వారులుకూడ వెళ్లిరి. సహకారసభకు కోలంక పా రొక్కరును వెళ్లలేదు. కోలంక సభకాల తీసి వుంచి, పిల్లలచేత కేషగిరిరావు పంతులుగారికి స్వాగతము యి ప్పించవలెనని (వెకిరెంటుగా గుత్తరవును జారీచేసిరి. కాని తల్లితండ్రులు తమపిల్లలను సావకాల కంపలేదు. ఉపాధ్యాయులు మిఠాయి యిచ్చెదమన్నను పిల్లలు స్కూలుకు రాలేదు. కేషగిరిరావుగారు సహాలో వచ్చిరి. అంత సభ మ||రా||శ్రీ, చెలికాని లత్యారావుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. కేషగిరి రావుగారు మామూలుగా, ప్రభుత్వమును గురించి, గోడ్డు రైళ్లు తీగెలును గురించి చెప్పి యిప్పుడు ప్రభుత్వము అమలు జరుపు చున్న దండన శాసనములన్న యింకా తీవ్రమైనవి, ప్రయోగించినయెడల నిరాకరణవారులు దూపునుసిపోయెద రని చెప్పి తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి. లత్యారావుగారు పంతులుగారు గారు చెప్పిన దంతయు తిరిగి చెప్పి సభను ముగించిరి.

నిరాకరణసభ

వైసభ కెదురుగా నిరాకరణవారులు సభను గావించిరి. ఊరివారందరు మిగుల ఉత్సాహముతో వచ్చిరి. లక్ష్మీ సరసా పురం నిరసింగపురమునుండి కూడ ప్రజలు వచ్చిరి. వీరి నందరిని సహకారసభకు లానుకొని పోవలెనని సహకారవారులు మిగుల ప్రయత్నించిరి. సభ జరుగుచుండగా నాగభట్ల బ్రహ్మయ్య గారు వచ్చి మాడవడిజేసి నిరత్యాచూలై వెడలిరి నిరాకరణ సభలో సహకారతత్వమును గురించిని నిరాకరణ తత్వమును గురించిని ముందు జరుగబోవు కార్యక్రమమును గురించిని విపులముగా మల్యాల గోపాలరావుగారు, యద్దరు యువకులు జెప్పిరి. (ఒక విలేఖరి)

శ్రీ సావిత్రిదేవి

ఈనె సేపాలదేశపు ఘోరార్కాల్ కన్యకారక్షము నుమారు పదిమాసములనుండి విహారరాజధాని యగు పాటటి పుత్రమున అహాహృద్యుల ప్రచారము గావించుచున్నది. పదు నారువర్షముల చిన్నప్రాణము కలది యయ్య వక్తృత్వము నందేమి త్యాగమునందేమి మేధానంపన్నత్వమునా దేమి, యొక మహానాయనితో బోల్చునగియున్నది. పద్మిని, విజయ, అహల్యా లయ, హేమల, లక్ష్మీదాయి మున్నగు పీఠముల డాక్రము యామెయందు మూర్త్యవించియున్నది. ఈ వాలికావణి యవ సన్యాసములు హించేభావలో బహుతర్హ జీయమును ప్రాప్తవంత ముగను నీయవలదు. అహమదాబాదు ఘోషాత్మమున ఖాదీనగర ములో యామె లెండుంభోగోపన్యాసములు గావించెను.

“నేను యుక్తవయస్కురాలనుకా పోవుటచే కాంగ్రెస్ సభ్యురాలనుగ నుండుట గాని కాంగ్రెసులో మాట్లాడుటకు గాని వీలు కాలేదు. నాకు సంపూర్ణస్వరాజ్యము లభించి నది. ప్రభుత్వాధికారులు నావై వైదారు శ్రీ ముఖములు (124 ఎ 144 ...) జారీచేసియున్నను వాటికల్లంఘించిన నన్ను బట్టజాలక బోయిరనన యగ్ధమేమి? నే నొకసారి డాబ్లింగ్ పోయియుంటిని. అప్పటికి 100 కాంగ్రెసులే చేరిరి నా యుపన్యా సము వినుటతోడనే 6000 సభ్యులు జేరిరి. అప్పుడచ్చటి కమిషనరు 124 ఎ క్రింద మరొక శ్రీముఖము గా కందిచ్చి ‘జేబీ నీ వీయుద్ధమముమాను. ప్రభుత్వమువారు నిన్నువార్షిం చి కృతజ్ఞు జాసెదరు. మానున్నట్లు నీకువలకుబడికూడదుండదు...’ అను నుడు ప్రత్యుత్తరముగ నిరాకరణ, ప్రభావము కనుపరచెదనంటిని. మరుచటిదినము అచ్చటి తేయూకుతోట కూలీలకు ప్రస్తుత పరిస్థితులు ముచ్చటించగా వారు 15000 మంది సమ్మెకట్టిరి. ఈసమ్మె భిన్నముచేయుటకు నన్ను బట్టట మహాప్రయత్నమని యూ హించి అధికారులు 6000 ఘోరార్కాల్ ఘోషాను కూలీలవరకు— సమ్మెమానెదరా లేక సంపాదించు వాయనికొనుటకువలసిరి. నేను కూలీలతో దండునోటకు వెళ్లి కూలీలు సమ్మె మాన రనియు, పశుబలము ప్రయోగించేయెవల సేసే నుందు అహతి యగుదు ననియునంటిని. కనుక నే నారు ఘోరార్కాల్ లియోగ్రాఫ్ కనబర చుటకు ఆయుధములు క్రింద సాంపెచ్చి “జేబీ సావిత్రి మాతా తమింపుము! తమింపుము! నీయూర్య సామాన్యత్యాగిలమునకు బోహద లర్పించును నీ యజ్ఞకై నీకీతుంచుచున్నా నుని.” అంత ‘అతి స్వల్పత వర్ణయేత్’ అను విబుధవాక్యము ప్రకారము సమ్మె మానించినది. ప్రభుత్వము తమ స్థితి ఎంత దుర్భల ముగ ను సం దిగ్ధ ముగ ను నున్నదో సూక్ష్మదృష్టితో నిదానించి మేలుకొను వని బుద్ధి చెప్పచున్నాను.” అని చెప్పి నది. ఈలాటి వీరవతులు నిరాకరణయోగమున పట్టుకొమ్మలై యుండ భారతమాతకు స్వరాజ్యకల్యాణమున నెంత?

రాత్రి. సు. శ్రీ రామనృసింహం.

బరంపురం

(ఒక విలేఖరినుండి)

అరెస్టులు

జనవరి 8:— నిన్నటిదినమున ఉదయం అస్సాననుండి వచ్చిన ప్రచారకులు మ. రా. రా. శ్రీ మారాడ సీరగాజు గారిని అరెస్టు చేసినారు. మొన్నటిదినమున మా పురమునుండి చనిన ప్రచారకులగు మ. రా. రా. శ్రీ జయంతి వెంకటనారాయణగారిని వారి పోదరుడు వెంకటకృష్ణారావుగారిని శ్రీ కామేశమున అరెస్టుచేసినారు.

బహిరంగసభ

ఈ పురజనులను మేల్కొల్పుటకై నిన్నను యొక బహి రంగ సభ జరిగెను. అనేకులు విచ్చేసి, శ్రీలుకూడ చాలమంది విచ్చేసిరి. ప్రభుత్వమున కటకమునుండి వచ్చిన మహాన్నదీయ

ప్రచారకులొకరు హిందీలో మాట్లాడిరి. తదుపరి జయంతి వెంకట నారాయణగారి సతీమణి యుపన్యాసించిరి. వీరు తమ భర్త జయలునకు చనిన, నిరుత్సాహ పడక తాము తమ భర్త స్థానే పనిచేసెదనని చెప్పినారు. శ్రీలనందతీని కూడ శాంతివైఖ్యము లో చేరి దేశసేవ యొన్నవలసినదని పబోధించిరి. అటుతరు వాత మ. రా. రా. శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిగారులేచి, జయంతి వెంకటనారాయణగారి సతీమణి చెప్పిన సంగతులెల్లను జ్ఞప్తియందుకొని మాతృసేవ తప్పక యొనర్చవలసినదని వక్కా జించినారు. అటుతరువాత శ్రీమతి ఉప్పలసువర్ణా భాయిగారు (వయస్సు 16) లేచి మృదువైన మాటలతో శ్రీపురుషుల నందరిని ప్రస్తుత నిర్బంధవిధాన విజృంభణమున కేమియు భయ పడక జయలునకు సిద్ధముగా యుండవలసినదని హెచ్చరించిరి. తరువాత శ్రీమాన్ నిరంజన పట్నాయక్ గారు వారి తగు వాత శ్రీమాన్ దయానంద్ మిశ్రగారు యంత్రశాస్త్రబాషలో ప్రస్తుత పరిస్థితులను బాగుగా ముచ్చటించిరి. అటుతరువాత మ. రా. రా. శ్రీ ఇకటూరి సన్యాసి రాజుగారి సతీమణి కా వలసినంతమంది పురుషులుగాని ముందుకు వచ్చినవో, శ్రీలు యటుల కభలలో నిలువబడి యుపన్యాసించుట యనావశ్యకము గాన, పురుషులు తమ యాశ్చి గౌరవముంచుకొని జంకక ముం దంజవేసి కడు మాతృభక్తిని వెల్లడి చేసెదరు గాక యని, పురు షుల నందరిని హెచ్చరించిరి. వారి తరువాత శాంపేటనుండి వచ్చిన సంగమేశ్వరకవిగారు ప్రస్తుతము ప్రతి భారతీయుని కర్తవ్యమును జెప్పి, వారు తప్పక తమకార్యము నెవ్వేర్వలసిన దని ప్రబోధించిరి. తదుప మ. రా. రా. శ్రీ పరాంకుశం సార్థ సారథిగారు శ్రీకామేశమున వెంకటనారాయణగారి యొక్క యు వారి సోదరుడు కృష్ణారావుగారి యొక్కయు నిర్బంధ విధానమును గురించి చెప్పినారు. సార్థసారథిగారు జ్వారా వెంకటనారాయణగారు తమభార్యకు యంపిన సందేశమును విపులముగా ముచ్చటించిన తరువాతను సభముగి సెను. సభ ముగి సిన తరువాత విదేశకన్త్రదహనము కూడ జరిగెను.

గాంధీవరము

(ఒక విలేఖరినుండి)

జనవరి 7:— పాలకొండతాలూకా వావిలవలస ఫిర్కా లోచేరిన గాంధీవరమును యీ కోట న యీ తాలూకా ప్రచారకులైన వి సాన్ ప్రగ డ రామమూర్తిగారు గాంధీ దాసు కార్లకూరి కృష్ణమూర్తిగారు, రాంభట్ల బోగన్నశర్మ గారు, తేగులొడ్డు వెంకటసుబ్బారావుగారును అక్కడి జాతీ యసంఘాధ్యక్షులైన సింహాద్రి నూన్యనారాయణగారును బహి రంగసభ గావించిరి. ప్రజలకోరికవై కాంగ్రెసు ఆదేశమును గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. నూన్యనారాయణగారు గండ్రే డు నూన్యనారాయణగారిచే అతిరుణముడు చేయబడిన జాతీయ కీర్తనలను మనోరంజకముగపట్టు పాడిరి. గ్రామములు ఇది వరకు తమ గ్రామమునకు అడకరచును నానుముండుటచేత అది తమ పౌరుషముకు కృత్తిక మైనదని ఇంతటినుండి గాంధీవరముని నామాంకితము చేయవలయునని కోరగా అట్లు బహిరంగసభలో వారి కోర్కెను ప్రయోగించి ప్రజలచేత సంతకములు చేయించిన ఆర్డీని తాలూకా మేజిస్ట్రేటుగారికిని, గ్రామాధికారులకై బోబ్బిలిరాజావారికిని పంపింపి పంచములు విస్తారముగా సభ కలంకరించుండుటచే నోమాంసభక్షణమును విస్మయకరమని త్రాగుడు మానవలెననని ఉపన్యాసకులు వారికి బోధించుచు శ్రీగాంధీహాతుని సాక్షిగా అట్లు మాడుచుని ప్రమా ణీకములు చేయవలయు ననగా వాట్లు గావించిరి. కుల కట్టు డులుకూడ చేసుకొ నెదమనికూడ వాగ్దానము చేసిరి. సభాసంత రము విదేశకన్త్రదహనము విరివిగా జరిగినది. పిమ్మట జాతీయ సాతకాలకు 20 మంది ‘ల్లలతో’ స్థాపించబడినది. ప్రతిభాషాపేక్ష లేక మాలలు దవ్వలను ప్రాసించుచుండ నంగలివాండ్రు మంగ శతూర్యరావములను గావించుచుండ బ్రహ్మశ్రీ రాంభట్ల బోగ న్నశర్మగారు సంకల్పముతో స్వరాజ్యపతాకమును ఆశ్రమమున ప్రతిష్ఠించిరి. వారు గావించిన సంకల్పము నిట బాయుపరచు చున్నాను.—ఓం, ఆస్థాశ్రీ గాంధీస్తోత్ర మహాదండకేళ్ళ, బాల గంగాధరతిలకు ఋషిహిం, జాతీశ్చందహా, గాంధీదేవతా, అభిలభారతప్రజాస్వరాజ్యసిద్ధిర్ధై, జవేవియోగహా, రాట్నం, బీజం, విదేశకన్త్ర, బహిష్కారం కీలకం, ఓం, శ్రీం, శ్రీం, గం, గాంధీయోనహా! ప్రజలు విస్తారముగా స్వదేశకన్త్రధార ణముచేసియున్నారు. గ్రామమును రాట్నములు విరివిగానుంచి కొంతకాలమునుండి కొర్రులను బహిష్కరించుచున్నారు. కాన నోల్లంఘనముకు సంసిద్ధులైయున్నారు. మ|| రా|| శ్రీ జాతీకుల సోమనాయిడుగారు సభాధ్యక్షులుగానుండి సభను జయప్రద ముగా జరిగించిరి.

వృత్తాంత లేఖలు

కైకలూరు తాలూకా.

(స్వకీయ విలేఖరి.)

జనవరి 8:—ఈ తాలూకాలోని చావలిపాడు గ్రామ గ్రామకరణము ఉప్పలూరి ముత్తరాజు పంతులుగారి నెల ఒకటవ తేదీన తమ నాకరిక రాజీనామా నిచ్చిరి.

చారిత్రాశ్రమ.

యవరాజుగారు ఈనెల 13 వ తేదీన చెన్నైకి రాజధానిలో పాదమిడుదురు. ఆ సాధు సంపూర్ణమైన చారిత్రాశ్రమ తాలూకా యందంతట జరుగునని తెలియుచున్నది.

రాజమండ్రి తాలూకా శీతానగర వీరులు

వీరికేసులు 5, 6 తేదీలందు విచారించబడి, 9 వ తేదీన వాయిదా వేయబడినది. వీరు 147, 506 మొదలగు క్షేత్రాలపైన చార్జీ చేయబడి ఆరు నెలల కఠినశిక్ష వేయబడిరి. తదనంతరము సంవత్సరమువరకు తగునీతిని మంచినడత యంచుకొనేటందుకు రుగ్మం లు జూరారు యిచ్చుటకు శిక్షింపబడిరి. వారు మహాత్ముని ఫటముతో డాక్టరు సుబ్బాస్వామిగారి పటముతోను ఫోటోగ్రాఫు తీయబడిరి. వారందరు యుత్సాహముతో నున్నారు.

శాంతి సేనలు.

సత్రైసపల్లి తాలూకా.

ఈ దిగువ వివరించిన గ్రామములలో శాంతి సైనికులుగా చేరిరి. యింకను ఆ సేనలు చేరుటకు ప్రయత్నములో వున్నారు. బెల్లంకొండ ఫిర్యాఫ్రచారకులు శ్రీయుత భృంగుబండ గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారును పిరింగిపురం ఫిర్యాఫ్రచారకులు శ్రీయుత మాటేటి వెంకయ్యగారును ఆత్మత్యాగముతో పనిచేయుచున్నారు.

గ్రామములు:—కెడ్డిగూడెం 20, సాగవరం 20, కందులవారి పాలెం 20, భృంగుబండ 20, మొక్కపాడు 20 వీరసాడు 20, కొమిరపూడి 32, అమిరపాడు 32, వేమలూరుపాడు 20, డోగపల్లి 20.

విజయనగరము

ఒక విలేఖరి నుండి.

జనవరి 7:—ఈమధ్యను మాపురమందిరమున మహాత్ముడి పట విషయమై తీర్మానము చేర్చింపఁ బడినపుడు యీపటము చుట్టకు రాజకీయ ప్రాముఖ్యత లేదనిన్ని, ఒక మహాపురుషుని సచ్చారిత్రియను గౌరవచిహ్నముగ నుండవచ్చుననిన్ని, తీర్మానించడమైనది. ఈ చట్టంలో మహారాజావారి కళాశాల ఉపాధ్యాయులు కొందరు మ్యాగిస్ట్రేట్ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు కొందరు ప్రాముఖ్యత వహించిరిని, ఆయా అధికారులు వారి వై కొంత చర్య తీసుకొనుచున్నారు. విజయనగర సంస్థానపు బ్రహ్మచారు కాలేజీ ఉపాధ్యాయులు తమపక్ష ప్రసాదింప వలసినదని నాజ్ఞాపించిరి. ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపఁబడిన విషయమై విద్యార్థికులకు అధికారులు చర్య తీసికొనుట వింతగ గన్పట్టుచున్నది. మహాత్ముని మహాత్మాగ శీలము, పరిశుద్ధమైన సాత్విక స్వభావమును స్తోత్రము చేయని వారుండరు. ఖండాంతరముల నుండి గూడ మహాత్ముని స్తోత్రపాఠములు వివరముచూపి. అధికారులు అనధికారులు వారి శుద్ధ వర్తనమును గూని యాడుచున్నారు. ఇట్టి సంరక్షణమున వారిచర్య బహు చోద్యము. ఉపాధ్యాయులే తద్విషయమై దీర్ఘయోచన గావించుచున్నట్లు చెలియవచ్చుచున్నది. తోడి ఉపాధ్యాయులు వారి యెడ తగు సానుభూతివహించి, ఇష్టమైన సాత్వికగౌరవ వివాకరమైన తమపక్ష ప్రసాదింప కూడ హెచ్చరించెదరు గాక! పరిష్కార సమయము వచ్చినది. ఉపాధ్యాయులు వారి కర్తవ్య మాలోచించి, నిజ దేశభిమానమును వెల్లడింతురు గాక!

మ్యాగిస్ట్రేట్ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు గూడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షుల నోటీసులు జారీ చేయించినట్లులు వివరముచూపి. వీరును కాలేజీ పుపాధ్యాయులు ఆసక్తితో నుండవచ్చును. పురజనలారా! మీ రందరు సమావేశమై యీ విషయమును ప్రబలముగ ఖండించుటకొక సభచేయ ప్రార్థితులు.

గుళ్ళి

(ఒక విలేఖరి నుండి)

జనవరి 6:—గుళ్ళిగ్రామం రాజమండ్రి తాలూకాకు చివరను, రామచంద్రపురం తాలూకా లోపలకు, చారుమకొని

యున్నది. ఆ గ్రామమున సహాయ నిరాకరణమును బోధించుటకు మండల నాయకు లగు బ్రహ్మశ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు, బ్రహ్మశ్రీశ్రీల సుబ్రహ్మణ్యంగారు యద్రమిల్లి జగన్నాథశ్రీగారు మొదలయినవా రెందరో వెళ్లి కృషిసల్పి విఫలమనోరథులయిరి. సాంబమూర్తిగారికి నివాసగ్రామము అచ్చట. ఆయన పావమరదులు మొదలగు ముఖ్యబంధువులమున్నది. చుట్టుప్రక్కల నుండు ఆసహాయవాదులును కృషిచేసిరి. లాభములేకపోయినది. అంతట డిశంబరు 20 వ రోజున ప్రాథమిక పాఠశాల భవనమున శంఖస్థాపనమునకు ప్రభుత్వమునాశ్రయించియున్న త్యాగరాయశెట్టి మంత్రి రామారాయణింగారలు దయచేసి సభచేసి గ్రామంలో శ్రేష్ఠిగారి సజాతీయుల తేకుప్రగ నున్నందున స్వదేశ రాట్టముల నూలుతో బట్టు నేయవలదని బోధించివెళ్లిరి. అదేమిదైవమాయయో గాని యారాత్రిమొదలు కదలిక జనించి మరీ నాలుగుదినములకు గ్రామంలో రయితులు యావన్మంది యొకగొప్ప సభచేసి విదేశీవస్తువుల కట్టకూడదని ప్రతిజ్ఞ చేసి కొని తక్షణమే సుమారు 200 రూపాయల విలువగల విదేశీబట్టలను ప్రోగుచేసి కాల్చివేసి యదిమొదలు రాట్టపు ముతకనూలు బట్టలనే వాడుట ప్రారంభించిరి. శెట్టిగారును రామణింగారును సహాయనిరాకరణమునకు ఈ గొప్ప సహాయము చేసినందులకు సహృదయితులు వారిని కొనియాడవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమునకు అండగావన్న శెట్టిగారును రామణింగారునుగాక మరి శేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు రంగయ్య నాయుడుగారు, జిల్లాకలెక్టరు సుబ్బకలెక్టరును డిప్యూటీకలెక్టరు తలారి గోపాలరావు నాయుడుగారు సహా దయచేసి యీ సహాయము చేసినందుకు ప్రశంసార్హులు.

కర్నూలు

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

ప్రచారకుల శిక్షలు

జనవరి 9:—ఈనెల 7 వ తేదీన ఈజిల్లాలో 1 మాసములుగా ప్రచారము చేయుచుండిన గుంటూరు వాస్తవ్యులు వూరే నుబ్బారావుగారికి 07 ర నెక్షను ప్రకారం నిషేధింపబడిన భరతిమాత భజనశిబిరారని 1 నెలలు కఠినమైన శిక్షనీ సహజస్థైర్యముగ విధించిరి. నుబ్బారావుగారు వాంగ్మూలములో తాము భజనశిబిరాలేదని పలికిరి. వారి వెంటనే యుండి వారికి ప్రచారమునందు సహాయము చేయుచుండిన వారి శిక్షనీ శ్రీమతి వూరే మామాయమ్మ గారు వారి భర్తగారికి నమస్కరించి పుష్పమాలా లంకృతుల చేసి, భర్తకు భైరవ్యముజెప్పి తాము సహా వారి కార్యమునే నిర్వర్తించెదనని చెప్పెను.

కర్నూలు వాస్తవ్యులు 07 వ సం॥ల వయస్సు గలదని రామచంద్రయ్యగారును, గోపాలరావుగారికిని అదే నేరమునకు చెరి 7 నెలలు విడిచిపెట్టి విధించిరి. వీ రిరువురును బాలరయ్య నిరుపమాన దేశభక్తిగలవారు. వీరిసాహసము కొనియాడదగినది. వయసు వచ్చిన పెద్దవారి కందరికిని సిగ్గు కలుగుటగా కోర్టులో యాభిప్రాయముగా వాంగ్మూల మిచ్చిరి. “మేము ఆక్షేపణకర మయ్యింపవలెనని అసహ్యకరమయ్యింపిన్ని ఉద్దేశము కలిగించు నటువంటిన్ని పాటలు పాడలేదు. మేము మా భరతిమాత స్తవము జేసితిమి. మేము చిన్నవారము గనుక క్రమముగా తీర్పు చేయవలసినది. వీ రుభయలు నిష్ఠాయుగా కోర్టులో వాంగ్మూల మిచ్చుచుండ సాక్షాత్ ప్రహ్వాలే ప్రవృత్తియయినట్లుండెను. ప్రజల ముగ్ధులు ఖైదీలను పుష్పమాలాలంకృతుల చేసి శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు సాగనవి బయటికివచ్చి భరతిమాతకు జై, మహాత్మా గాంధీకి జై యను శబ్దములతో వెళ్లిపోయిరి.

భజనశిబిరందుకు శిక్షింపబడిన వూరే నుబ్బారావుగారికి తిరుగా 07 ర నెక్షాక్రింద నిషేధింపబడిన యువన్యాస మిచ్చినందుకు సహజస్థైర్యముగ 7 నెలలు కఠినమైన విధించిరి. కో నెల రంగారావులువారు అనుప్రచారకులు గుంటూరు వాస్తవ్యులు సహా అదే నేరమునకు 1 నెలలు కఠినమైన శిక్ష పొందియున్నారు. కొడవూరి కామేశ్వర రావుగారు అను 07 సం॥ వయస్సుగల ప్రచారకులు భరతిమాత భజనశిబిరారని 7 నెలలు కఠినశిక్షను పొందిరి. వారి వాంగ్మూలములను ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు స్థాపించిన న్యాయస్థానము లనెడి ఈ అన్యాయస్థానములో నే నేమియు చెప్పటకు సమ్మతించను అనిచెప్పి మారుమాట పల్కుక మానవ్రతిము బూనిరి. వారిపేరు సహా చెప్పలేదు.

ఈగ్రామవాస్తవ్యులు నూది వెంకటసుబ్బయ్యగారికి 10 రూపాయలు జూర్మానా విధించగా వారి తండ్రిగారి దేహశిథి

చాలా విపరీతముగా యున్నందున వారు జరిమానా యిచ్చుటకు 0 వారంకోజులు వాయిదా వుచ్చుకొనిరి. వీరి గృహ సం దర్శములనుబట్టి వారు జూర్మానా యిచ్చునట్లు సంభవించెను. కాని మరొకపర్యాయము సందర్శము కలిగినయెడల వీరు జైలుకు పోవుటకు వెనుదీసెడివారు కారు.

ఈశిక్షలకల్ల ఒకసంగతి విశద మగుచున్నది. భరతి మాత పేరెత్తినయెడల, అధికారవ్యవహారికి అసహ్యమున్న యుద్దేశమున్న, కలుగుచున్నట్లున్నది. పోలీసువారికి భరతి మాతపేరు విన్నంతనే ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగునేమో యనుభయము కలుగుచున్నదని కోర్టులో సాక్ష్యము చెప్పుచున్నారు.

ఖైదీలను 7 గి గురిని బర్లాంకి తీసికొనిపోయిరి.

గుంటూరు

(జి. కె. వి. దేవర బి. ఎ. బి. యల్. గారి నుండి)

జిల్లాబోర్డు అకస్సలు.

జనవరి 9:—గుంటూరుజిల్లాబోర్డు చేయుకృత్యములు విపరీతములుగా నున్నవి. ఈజిల్లాబోర్డులో మొదలు చాలవట్టుకు నియామికసభ్యులే. ఈ స్థానికపరిపాలన సంఘములయొక్క హెడ్డు గుమాస్తాలు, అధ్యక్షులకంటే తెలివితలవారుగా కనుపడుచున్నారు. కొన్ని తాలూకాబోర్డులలోని నియామికసభ్యులు నిశానిదారులు కూడ నున్నారు.

పలనాడు పన్ను

ఈ సంవత్సరములు పలనాడు అడవుల యిబ్బందులతో క్రుంగుచుండు గోరుచుట్టుమీది రోకటిపోటన్నట్లు తాలూకా బోర్డు వారును జిల్లాబోర్డువారును లోకలుండుపన్నును సుమారు యెనిమిదివేలు హెచ్చుజేసిరి. పల్నాడుతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కోలా కేశవరెడ్డిగారు, ఈ నెల 5-వ తారీఖున జిల్లా బోర్డుమీటింగులో పన్ను వేయుటకు అనుమతి నిచ్చిరి. తక్కిన పల్నాడు మొదలు పన్ను తీసివేయించుటకు తంటాలుపడిరి గాని లాభములేకపోయెను. పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు పన్నువద్దని ఉపన్యాసమిచ్చిరి. నియామిక సభ్యులగు దేవరగారు పన్ను వేయుటకు సమ్మతి తెలుపలేదు. పాపము పల్నాడులో ఈ సంవత్సరము పంటలు పాడయి యుండగా యిది యొకటా!

ఇప్పటికి జిల్లాబోర్డుకు రెండులక్షలకు వైగా అప్పు ఉన్నది. ఆకాంటెంటు జెనరల్ గారు ఖజానాలకు జిల్లాబోర్డు చెక్కులకుగాను వైకము యివ్వవద్దని ఆజ్ఞ ఇచ్చినారని చాదగి గారు తెలియజేయుచు బోర్డు దివాలా యెత్తినదని కూడ చెప్పి యున్నారు.

తెనాలి తాలూకాబోర్డు

వీరు ఈనెల మీటింగులో వృత్తిపన్ను వేయుటకు తీర్మానించుకొన్నారు. ఆదాయపున్నగాక గ్రామస్థులకు యిది యొకటి కాబోలు!

టోలుగేటులు

ఈమధ్య కొంతమంది జిల్లాబోర్డు ఆలోచన సభ్యులు గేటులు ప్రతిస్తేమను యొద్దను పెట్టుటకు నిర్ధారణ చేసికొనిరి. పన్నులవిషయమై చిరాల యిబ్బందులు చాలవు కాబోలు.

రాయిబహదరు.

మా పట్టణములో సుమారు పదిసంవత్సరముల నుండియు పొగాకుదొరమునకుగాను వచ్చియున్న యతిరాజులు నాయుడుగారికి దొరతనమువారు వైసిరుదమును యిచ్చియున్నారు. వీరు చేసిన మేల్లు దొరతనమువారికే గాని ప్రజలకు తెలియవు. వీరు గుంటూరు వైరువునుగానుండి భారీచేయునాటికి లక్షలకువైగా అప్పుకట్టి వెళ్లిరి. జిల్లాబోర్డుప్రెసిడెంటు అయిన తరువాత దాని అప్పు ఒకలక్ష యెక్కువ అయినది. కానననిర్వాణసభలో చిరాల మునిసిపాలిటీ ఉంచమని కాగితములు వ్రాసికొనివచ్చి మాత్రము చదివిరి.

వీరికి బిరుదుములు వచ్చినందునకుగాను 5-వ తారీఖున అడవిల్ల ఉన్నతపాఠశాలలో అల్పాహార విందుగ కావించబడెను. ఆవిందునకు నోటీసులు వారిచిరకాలమిత్రులును, ఇప్పుడు సత్రైసపల్లి తాలూకాబోర్డుప్రెసిడెంటు అగు పొత్తూరు లక్ష్మయ్యగారును, గాలి వందనముగాను మొదలైనవారు దస్కృతు చేసిరి. ఉద్యోగస్థులు, మిషనరీదొరలును మాత్రము ఎక్కువగావచ్చిరి. పదిమంది రయితులు అయినను రాలేదు. వందనముగారును, పొత్తూరి లక్ష్మయ్యగారును, నాయుడుగారిని శ్లాఘించిరి. జిల్లాకలెక్టరుగారు, వూలుదొరలుగారు అసహాయనిరాకరణమును గురించి మాట్లాడుచుండగా వెళ్లిపోయిరి.

శ్రీకాకుళము

(ఒక విలేజ్ నుండి)

డిశంబరు 7 తేదీ:- పల్లెకొండ వాస్తవ్యులను మహమ్మదీయులలో ఎక్కువ ప్రభోధము కలిగించుచున్న మహమ్మదు మృత్యుగారు తే 5 దిన పల్లెకొండలో ఆరెట్టుకొబడి యీపురికి విచారణకై తేబడిరి. ఆ విచారణ చూచుటకై పట్టణప్రజలను గంబానాయకులగు ఆంధ్రసోదర జయంతి వెంకటనారాయణగారు మొదలగువారు వెళ్లిరి. ఏకాగ్రమువల్లనో బహుళ జనరేలు. కచేరీద్దనే జయంతి సోదరులగు వెంకటనారాయణగారిని, క్రిష్ణరావుగారిని సి. పి. సి. 108 సెక్స్ నుండి ఆరెట్టు చేసిరి. వారిసామానులకొరకు వారిని పట్టణములోనికి తీసుకొని రాబడిరి. సోదరులెవరును యేమియు చలించక మందహాసవదనముతోనుండిరి. వెంకటనారాయణగారు ఆఖరుకు, మనోవాక్పాఠ్యకర్మలయందు దౌర్జన్యముకూడదనియు, జయలంబేజీయనవరములేదనియు జే అశేబ్దమునకు బహువచనము 'జైలు' అని చెప్పుచు పురజనులందరిని శాంతి నైస్యములో జేరవని హెచ్చరించిరి. పుజనులు వారిరువురిని కర్పూర్ పుష్పమాలాలంకృతులుగజేసి జే జే కట్టులుతో దిగజేట్టిరి. వారు వెంటనే శత్రువులను తీసుకుపోబడిరి.

యీసాయంకాలము చాకుబజారులో గొప్పసభగావించబడెను. దేవకొండ సీతారామయ్యగారు, నిష్టల రామమూర్తిగారు నిష్టల సుబ్బారావుగారు మొదలగువారు శాంతి నైస్య వశ్యకతగూర్చియు, దౌర్జన్యరాహిత్యమునుగూర్చియు జైల్లను నింపి, వాటిని మనము స్వాధీనము చేసుకోవలెనని నుడివిరి.

పట్టణములో స్వదేశీక్ష మిక్కుటముగా యున్నది. విదేశీబట్టల వ్యాపారము చాలవట్టుకు పడిపోయినది. శాంతి నైస్యకులు కడుశ్రద్ధాభక్తులతో నారి కార్యములను నిర్వహించుచున్నారు.

ఈపురిలో యిప్పటికి సుమారు 60 మంది శాంతి నైస్యకులుగాజేసిరి. వారు చేరినప్పటినుండియు కార్యదీక్షాపరులై కల్లుపాకలవద్ద రాత్రులు, పకలుగూడ త్రాగుదు తగ్గించుటకు గాను * స్త్రీలు తిరుగుచు పని సాగించుచున్నారు. కల్లుకొట్టదారులు కొంతవట్టుకు దౌర్జన్యమునజూపి యువకులమీద రాళ్లు బువ్వినను వారు చలించక శాంతముగా పని సాగించుచున్నారు.

విదేశీబట్టల కొట్టవద్దకూడ గస్తీలు తిరుగుచున్నందున విదేశీబట్టల వ్యాపారము చాలావట్టుకు తగ్గినది. ఈ యూరి బట్టల గుట్టువాండరు విదేశీబట్టలు గుట్టుకుండగను, ఒకవేళ వట్టిసప్పటికి రెట్టింపుచూచి వసూలుచేయుటకు ప్రమాణపత్రము వ్రాసిసంతకములు జేసిరి. ప్రతిరోజు బ్రహ్మపురమునుండివచ్చిన అసహాయవారు లందరు సభలు చేయుచు పని సాగించుచున్నందుకు వందనములు. పట్టణప్రజలందరు స్వదేశీక్ష మానిరని తెలియజేయుటకు సంకల్పించుచున్నారు.

మ్యూనిసిపాలిటీ.

ఈపట్టణమున చట్టి పూర్ణయ్యపంతులుగారు మ్యూనిసిపల్ చైరమన్ గా నున్నారు. డేవెలు నెలనుండి పన్నులు వసూలులేనందున షాకజపుకాలములో మ్యూనిసిపల్ సర్వోగ్రంథాలకు గత 5 మాసములనుండి జీతము లిచ్చుటకు పిలువడలేదని తెలియుచున్నది గాన పీరిప్పడైనను పన్నులు వసూల్లే యందు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించిన మేలగు నుండును.

చీరాలపేరాల వాస్తవ్యుల తరపున విజ్ఞప్తి.

విన్నకొండ తాలూకా ముప్పాళ్లకాపురమ్ము చీరాల పేరాలబీదప్రజలసహాయార్థము రు 3గిం పట్టితయారైనదనిన్ని 200 రూపాయలు వసూలు అయినవి అని ఆ గ్రామకాపురమ్ముడు మొర్రాళ్ల కారుమాను కొంటయ్యగారి కుమారుడు వెంకటసుబ్బయ్యగారు మార్గశిర బ గి సోమవారంనాడు చీరాల వలససాకలో నా ప ర ము న ఇచ్చివారు. వసూలుకావలసిన రు ౧గిం లు త్వరలో వసూలుచేసిపంపగలరని వారినిన్ని దయామయులగు నితరగ్రామస్థులు వారివారి యంత్యాచారముగా సహాయపడి త్వరలో ద్రవ్యసహాయం చేయవలెనని హెచ్చరించుచున్నాను.

జి. రా. వేంకటేశ్వర్లు, చీరాల.

ప్రస్తుతము కలకత్తా బొంబాయిలో భారత నావికులను నియమించు పద్ధతి మిగల అసంతృప్తికరముగ నున్నది అనేకులు రిపార్టు చేయుటచే ప్రభుత్వము వారికి విచారణ సంఘమును ఏర్పరచిరి. ఈ సంఘమునకు లేరు బీరో కంట్లో రగు ఎ. సి. స్లోగా రధ్యక్షులుగ నుండెదరు. పడవ ఆధికారుల యొక్కయు, లవ్వర్ల యొక్కయు ప్రతినిధులు సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

గౌ. వెంకటరెడ్డిగారి

యువన్యాసము.

రాటుముపై చాచి.

“ఆభివృద్ధికాభియంత్ర ఆభివృద్ధిశూన్యముగ నుండును.”

ఆంగ్ల-వైద్యవైద్యకయగు డొయిల్ డి. ఎస్. ఎస్. గతగురువారము ఆభివృద్ధికాభియంత్ర యగు గౌ. కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి యెంగిలిన యువన్యాసమును ఈక్రిందివిధముగ వివరించుచున్నది.

గతగురువారము పారిశ్రామికపరిశరములను ప్రదర్శించు వససమున తన యధీనముననుండే పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గూర్చి యుపన్యసించెను. మదరాసులో నుండు కొలదిపారిశ్రామిక పాఠశాలల లో త యా రు చే య బ డి న వ క్త్య ఫలను ప్రదర్శించు సమయమున నిట్టియువన్యాసమునకే యన సరము లేకుండెను. అయినను, ఆభివృద్ధికాభియందు విశేషము మార్పులు ఏమియు జరుగలేదనియు నూచనలను గావించుట కేర్పడిన సంఘమువారి నివేదికకై నిరీక్షించుచుంటి మనియు రెడ్డిగారిచే యొప్పుకొనిరి. ఈసంఘములనువర్ధతనుగూర్చియు వాని నివేదికను గూర్చియు ఫలితములను గూర్చియు మాకు విశేషముగ సదభిప్రాయము లేను.

ఇదిరకం కనేక యువసంఘములు ముచ్చుండి నివేదికల ప్రకటింపినవి. ఈనివేదికలవలననే రాజీయ యశాంతి పెచ్చు పెరిగెనని మాతలంపు. అధికారము ప్రజాప్రతినిధుల పరమైనందున మృత్యుశే స్వయముగ నాలాచించి కార్యక్రమమును తయారుచేయుట యుచితము. ఇట్లు తాముగ తయారుచేసికొని అవసరమున్నపుడు సమర్థులగు వారి సలహాలను పొందవచ్చును. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి “స. ఘము” లనే నివేదికలను తయారు చేయించుట మిక్కిలి యుజ్యమైనవని. అట్లు చేయుటచే నుద్దేశము నెఱవేరనే నెఱవేరు. ఒకకాళ కధిపతిగ నుండునాడు తానే కార్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనవలెను గాని సంఘనివేదికలు ప్రకటిత మగుకలుకు చేతులు జోడించుకొని కూర్చుండగూడదు. ఒకమంత్రి తన కార్యవిధానమును తయారుచేసికొని దానిని అమలులో పెట్టుచుండవలెను. పిలగువో చావిధానమునందు సవరణల బాంధవమృత్యు. ప్రస్తుతము ప్రజాయత్నము చేయబడినకాళలయందు ఇట్టి కార్యక్రమముగాని, ఇట్టి స్వతంత్రయోచనలుగాని మాకు కన్పించుటలేదు.

ఆభివృద్ధికాభియంత్ర రాటుమును గూర్చి తెలిపిన యభిప్రాయములో మే మేకేభవిండుటలేదని తెలుపుచున్నాము. “దేశాభ్యుదయమున పేక్షించు భారతీయు డెవ్వడేని రాటుమును ప్రవేశపెట్టకొల్ల” డని ఆతడు పలికియుండెను. ఈయభిప్రాయము జ్ఞానయుక్తముగలేదని మేము తలంచుచున్నాము. భారతపరిశ్రమలు ప్రపంచయంత్రసామగ్రితో తులకూగగల సమన్వయగూర్చిగాని భారత యాధికాధినిగూర్చిగాని యాలోచింపక ఇట్టి ముండివాదమును రెడ్డిగారు తెచ్చియుంచునితలంపనకాశముగలదు. రాటుమునకు ప్రతిహేతుముగ నింకొకవాద మేని తెచ్చియుండినను దానివిషయమై యాలోచింపవచ్చును. కాని భారతదేశము యంత్రసామగ్రి ప్రపంచముతో తులకూగవలెనని యుద్దేశించి యంత్రీకముగ తొందరపడి రాటుమును ఆక్షేపించుటకు గడంగుట మాకే మాత్రమును రుచించుటలేదు. ఇందువలన మునుపటికన్న రాటుమునెడల సానుభూతి రాజధానియంద ధిక్కుమగుననియు రెడ్డిగారియుద్దేశమునకు ప్రతిహేతుల యొక్కదననియు మాయూహ. ఇట్టి ముండివాదములను ప్రకటించి తమయసమర్థతను ప్రదర్శించుటకన్న మృతుల పదవులలో నున్నవారు చాలమితభావము చేయుటయే యుత్తమార్థముగ నుండునని మేము తలంచుచున్నాము.

అప్పికట్ల ఫిర్యా గ్రామపాలకుల సభ:- బాపట్ల తాలూకా అప్పికట్ల ఫిర్యాగ్రామ సందూరు గ్రామములో, గ్రామపాలకులసభ యీనెల 15 వ తేదీన, ముఖ్య విషయములను గుఱించి, చర్చించవలసి యున్నది. గాన సదరు సభకు, ఫిర్యాలోని యావస్థుండి గ్రామపాలకులున్నా, గ్రామ నిబ్బందితో సహా, తప్పక విచ్చేయు (బ్రాక్విరు) నందురు, లక్ష్మీనరసింహారావు, తూనుగుంట్ల-వెంకటరత్నం.

వేల్పు యువరాజుగారిరాజ

మదరాసుకార్యక్రమము

13-1-1922 శుక్రవారము

1 ఉదయము 2 వరేపులో దిగుట. 2. 9 1/2 గంటలకు ప్రభుత్వకందిము చేరుట. 3. 11 x 25 నిముసములకు క్రభుత్వ మందిములో స్వదేశీ సంస్థానాధిపతులతో సంభాషించుట. 4. 12 గంటలకు మదరాసు శాసనసభకు వెళ్లుట. 5. 12-10 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థుల స్వాగతము. 6. మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు భోజనమందిమునందు జమీందారుల సాహ్వానించుట. 7. 4 గంటలకు గిండికి కల్లి పోలోఆటను జూచుట. 8. రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రభుత్వకందిరములో స్వాగతము.

16-1-1922

ఉదయము 8 x 30 నిముసములకు ప్రభుత్వకందిరపు భూములలో బాలభటులను పరీక్షించుట. (2) 8 x 50 నిముసములకు జింఖానా ఆవరణములో బాలభటులను జూచుట (3) విలెండులో 11 x 45 నిముసములకు మదరాసు పోలీసు సమూహమును జూచుట (4) మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు విలెండులో ప్రాతీనైస్యలను జూచుట. (5) 12 x 30 నిముసములకు సెంటు జార్జికోటలో క్రీస్తుగృహలమును పరీక్షించుట. సాయంత్రము 4 గంటలకు గి. డి. పోలో ఆట, వనభోజనము.

గుడివాడ తాలూకా బోర్డు స్వాగతము.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు సంఘమువారు వేల్పుయువరాజుగారికి మనఃపూర్వకముగ స్వాగతము నిచ్చుచున్నారని మాకు తెలివార్చ వచ్చుచది.

మాలనా ఆజదు సందేశము.

అంగోరా నిధి

రాజధాని నెఱసాలలో నున్న మాలనా ఆల్బర్ట్ కలాం ఆజదుగారిని వారి మిత్రు లొకరు సందర్శించగా మాలనాగారి సందేశమును ముసల్మానులకై ప్రకటింపుచు కోరిరి.

సందేశము.

కారాగృహములకు వెళ్లెనున్న వారియందును నాయందును గౌరవ ప్రేమల జాప్రతుకు ప్రజల కొక గొప్ప యవకాశము గలదు. మేము బయటనుండి చేయుచుండిన పనిని పూర్వము కన్న సుతానాహముతోను, పట్టుదలతోను నిర్వహించుచుండవలెను. మాపనిని ప్రేమించిన మమ్ము ప్రేమించిన నట్లే. మా పనియందు గౌరవము లేనివారు మా యేక గౌరవముగలిగి యుండుట యసంబద్ధము.

అక్టోబరు, 1 వ తేదీ నుండి నేను అంగోరానిధికి విరాళములను సమకూర్చుచుంటిని. ఇట్లము సందర్శకార్థము రెండు మాసములలోపుగ కొక గొప్ప మొత్తమును చేర్చవలెనని మనస్సు నులను నేడుకొంటిని. నా యాకత్కాలమును ఈపనినికై వినియోగింప జాలకుండినందులకు చింతించుచున్నాను. పని లక్షల రూ॥లు మాత్రము వసూలయ్యెను. భారతదేశమునందు చట్టబద్ధమంది ముసల్మానులుండగా ఈపాటికొలది మొత్తమును బంపి మన యాత్మ గౌరవమును నిలుపుకొనలమా! మన యాత్మనామమును మన యాత్మ గౌరవమును ప్రదర్శించుటకు జనవరి 20 తేదీకి తుది నాయదా నేయబడినది. కాబట్టి ప్రతి మహ్మదీయుడును తన శక్తిసంతయి, కేంద్రీకరించి ముసల్మాను భక్తులకు సహాయము చేయుటకై కృషిపరవలయును. ఇప్పుడు తమభక్త్యమును నిర్వహించుటయందు ముసల్మానులు వెనుబడిరేని భారత ముసల్మానులు వాస్తవమగు ముసల్మానులు గాని ప్రపంచమునకు విదితము గాగలదు.

కిలాఫతు ప్రచారకులు సంపూర్ణముగ నీపనియందు నిమగ్నులు గావలెను. వారి వారి ప్రదేశములందు ప్రతి ముసల్మాను కద్దకు వెళ్లి వినయపురస్కరముగ చందాలను వైకొనవలెను. ప్రేమ కృతజ్ఞత అను నీ రెండు గుణములను ప్రధానముగ నుంచవలెను. గూఢాయోధుల నిచ్చుట యుక్తముగ నుండును.

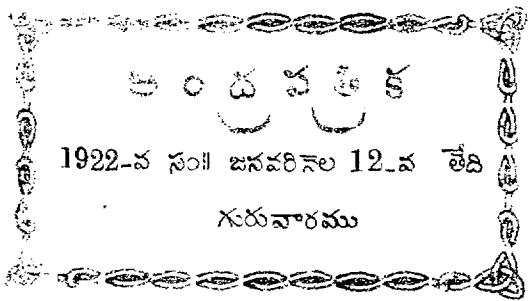
సర్వంతు.

తాతాకంవెనీ:- 10 వ తేదీన తాతాకంవెనీవారి సభ జరిగినది. మూలధనమును క్రిందిచుటకు తీర్మానింపబడినది.

లక్నోలో 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నం జరిపానకొరకు ఇందువల్ల పంటలకు కొంతనష్టము వాటిల్లునని కోరదాచుచున్నారు.

ప క ట న

13, 14 తేదీలు హారతాళ, భోగి, సక్రాంతి దినములగుటచే, ఆంధ్ర పత్రిక ఆతేదీలలో వెలువడదు. సారస్వతానుబంధము పైత మీవా రము ప్రకటింపబడను. కాని 15 తేది ఆదివారము నాడు, ఆంధ్రపత్రికానుబంధము ప్రకటింపబడును. సంచిక కుండు.

రాజకీయోద్దేశము

ప్రస్తుతసమయమున యువరాజుగ మనము నేర్పాటుజేయుటకు, రాజకీయోద్దేశము లేదని అధికారులు నెల్లడి జేయుచున్నారు. హిందూదేశప్రజలటుల భావింపక, యువరాజు పర్యటనము అధికారవర్గ ప్రతిష్ఠ నినుమడింప జేయునని తలంచుచున్నారు. అధికారవర్గము వారి హస్తములలో యువమల గుంచుచున్న ప్రజలు, వారేర్పాటుజేసెడి యుత్సవములలో పాల్గొనుట, అసహజము. దేశనాయకులు పలు పురు కారాగృహవాసము జేయుచు, మాతృభక్తి పరాచులు లనేకులు నిర్బంధముననుండి, ప్రజల ముఖ్యాశయములు తృప్తికొనింపబడుచుండ, దేశీ యులకు సంబరములపై నాసక్తి ఎటులగును? ఇదివర కనేకమాసలు తెలిపినటుల ప్రజలకు యువ రాజును అగౌరవించు తలుపు ఎంతమాత్రము లేదు. అధికారులు తమ స్వంత బాధ్యతపై నేర్పాటుజేసిన స్వాగతమునందు తాము పాల్గొన జాలమని మాత్రమే, వారు తెలుపుచున్నారు. అనుకూలసమయమునందీ పర్యటనము నేర్పాటు జేసినచో, హిందూదేశము అతిథిపూజను హృదయ పూర్వకముగ సలిపియుండెడిది. ప్రజలలో తీవ్రమగు సంతృప్తి ప్రబలిత నీసమయమున యువరాజు పర్యటనము నేర్పాటుజేయుటలో రాజకీయోద్దేశము గలదని, వేరుగ చెలుప సవసరము లేదు. ప్రజల సమ్మతమును వేరొకచో ప్రచురింపబడిన మాంఛెస్టరు గార్డియన్ పత్రికా వ్యాసము బలపరుచుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక, ఆంగ్లదేశ పత్రికలలో బాధ్యతగల పత్రికయని సేర్పొందియున్నది. యువరాజుగమనమును ఏర్పాటుజేసిన కారణమును మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక ఈ క్రింది రీతిన వివరించుచున్నది.

“వేల్పు యువరాజుగారి హిందూదేశసందర్శనము రాజ్యాంగమువారి ఏర్పాటు, ఇండియాప్రభుత్వమువారు, రారురారు పెచ్చుకొనుచున్న రాజకీయ అశాంతిని, ఇందుమూలముననడచి వేయవచ్చునని భావించుచున్నారు. యువ రాజు స్వయముగ వెళ్లుటచే, ప్రజాసాహాయ్యమున కెంతయు ఉత్సాహము గలుగుననియు, హిందువులపక్షమున గాంధీయు, మహాత్మాదీయుల పక్షమున అలీసాదగులును గావించుచున్న తక్షణ స్వరాజ్యాంగోభసమును బలముగ నిరోధించుట కందుమూలమున విలగననియు, వాదించెదరు. ఈ యుద్దేశము ఎంతవరకు సఫలమగునో తెలుపుట కింకను తరుణము

రాలేదు.....కాని, హైందవప్రభుత్వము గొప్ప పౌరజాటును కావించినటుల నిశ్చయము. అత్యంత రాజభక్తి ప్రదర్శనమునకు దారి జూపవలసిన ఈ ఏర్పాటు, గాంధీయద్యమము తనబలమును జాగ్రత్త ప్రదర్శించుటకుగూడ సవకాశ మొసగినది.”

వైవాక్యములబట్టి తక్షణ స్వరాజ్యోద్యమమును నిరోధించుటకీ ఏర్పాటుగావించినటుల, ఆంగ్లదేశమున సభిప్రాయము వ్యాపించియున్నదని గ్రహించవచ్చును. ప్రజలబట్టి ఏర్పాటులందు భాగస్వాములు గాకుండుటయే న్యాయమని, నిష్పక్షపాతబుద్ధిగలవారెల్లరును గ్రహింపగలరు. స్వరాజ్యోద్యమనాయకులను, స్వరాజ్యసేవకులను అనేకులరు యువరాజుగమనమును పురస్కరించకొని కారాగృహమున నుంచుటవలన, అధికారుల యుద్దేశము మరింత స్పష్టముగ వెల్లడియైనది. తాము కటిదలచిన దైవముకీటి తలచె ననినటుల, అధికారుల ఏర్పాటులు గాంధీమహాత్ముని యుద్యమమునకుగల నిజబలమును నెల్లడిజేసెను. ఈకారణముచేతనే ప్రభుత్వమువారు పౌరబక్షిరని, మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక చెలుపుచున్నది. ప్రస్తుత విషమస్థితిని సడలించ జేయుటకు మార్గమేమి? వ్యక్తులను నెందరను నిర్బంధించినను, ప్రయోజనముండదని, మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక విశదపరచుచున్నది. జాతీయోద్యమ బలము వ్యక్తుల నంతగ లేదు. దానియం దిమిడియున్న భావమునందు కలదని, ఈ పత్రిక యుద్దేశము. వ్యక్తుల నడగద్రొక్కవచ్చునగాని, భావముల నడగద్రొక్కట దుస్సరము. వ్యక్తులను తొలగించుటచే తనే ఉద్యమము సమసిబోవునెడల, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము ఈ పనిని నెఱవేర్చవచ్చును. కాని, అనుభవమందుకు విరుద్ధముగ నున్నది. మహాత్ముని యనుచరు లనేకులు నిర్బంధింపబడుచున్నను, దేశమున భావప్రాబల్య మధికమగుచున్నది గాని తగ్గిపోవులేదు. మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక తెలిపినటుల, దేశమునందనేక వీరు లనుడిన ముద్దవించుచున్నారు. వివిధ ప్రజల గౌరవమధికమగుచున్నది.

ఇట్టి విషమస్థితికంతకును రాజప్రతినిధిగారే, కారకులని గాంధీమహాత్ముడు యంగుఇండియా పత్రికలో తెలిపెను. సమయముగాని సమయమునందు యువరాజుగారిని రప్పించి, స్వాగతములను బలనంతముగ నేర్పాటుజేయ ప్రయత్నించుటలో రాజప్రతినిధి అపజయము గాంచెను. ఈయపజయమును యువరాజునకును బ్రిటిషుజాతికిని హిందూదేశము జేసిన తిరస్కారముకీంద, రాజప్రతినిధి భావించుచున్నటుల, మహాత్ముడు సూచించెను. సత్యమీ తలుపునకు వ్యతిరేకముగనున్నది, ప్రజల ఘనోభావములకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుటచే, నీ దుస్థితి వాటిల్లినది. దీనినుండి బయల్పడు మార్గమేది? అందువందలుకాదు, అయిదువేలమంది నాయకులును నిర్బంధించినను, అశాంతి తొలగిపోవదని, మాంఛెస్టరుగార్డియను పత్రిక చెలుపుచు, మరియొక మార్గము సర్వేషింపుడని హిందూదేశాధికారులకు హిత మొసగుచున్నది. ఈ మార్గమేమి? కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరింపుడు, పంజాబు గాయమును మాన్పుడని ఈ పత్రిక సూచించుచున్నది. ఇట్టి మార్గమును, భారతీయు లెంతకాలమునుండియో విసుపు విరామము లేక చెలుపుచున్నను, అధికారులు పెడచెవినిబెట్టిరి. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు స్వరాజ్యసమస్య యింకొకటి గలదు. ఇందువిషయమై మాత్రము మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక వెనుకాడుచున్నది. ఉన్న ప్రశ్నయే యిది. స్వరాజ్యసమస్య పరిష్కారమగు

చో, మిగిలిన ప్రశ్నలు సులభముగ పరిష్కారమగుటకు అవకాశ మేర్పడును. ప్రస్తుత సంస్కరణములు దేశమున కక్కరకురావనియు, స్వపరిపాలన మత్యావశ్యకమనియు చెలిపెడి వారొక్క కాంగ్రెసుపక్షమువారు మాత్రమే గాదు. మితవాదపక్షమువారును ఇటులనే తీర్మానించియుండిరి. మదరాసులో జరుగనున్న జట్టిసుపక్ష సమావేశము వారి చిత్తు తీర్మానములలో సాధ్యమగునంత శీఘ్రముగ స్వరాజ్యమును ప్రసాదించ వలయుననియు, సంపూర్ణరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, ఇండియాప్రభుత్వబాధ్యతను వెంటనే యొసగవలయుననియు ప్రకటించెడి తీర్మానములు గలవు.

స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుచో, దాని సనుభవింపవలెనను నాశ ఎల్లర హృదయములను ప్రేరేపించుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువారు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి స్వప్రయత్నములే మూలాధారమనుచుండ, రెండవపక్షమువారు బ్రిటిషువారి అనుగ్రహముపై నాధారపడి యుండవలెనని తలంచుచున్నారు. ఉభయలకును భేద మిక్కడ మాత్రమే గలదు. భారతవర్షమునందు, స్వరాజ్యభావ తీవ్రత ఇంతయధికముగ నున్నను, లండను తైముస్పత్రిక మాత్రము సంస్కరణ విధానమునందు మార్పుజరుగదని గట్టిగ వెల్లడింప గోరుచున్నది. మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రిక అంత దూరము బోక, తక్షణ స్వరాజ్యవాదుల యభిమతమును తీర్పుటకు వీలులేదనియు, ఎంతవరకు ముందుకు జనుటకు వీలగునో విచారింపవలయుననియు మాత్రము చెలుపుచున్నది. ఒక సత్యమును మాత్రము ఈ పత్రిక వెల్లడిజేయుచున్నది. ఈ సమయమున నెమ్మదిగ నడుచునపుడున్నంత యపాయము, త్వరితముగ నడుచునపుడంతగ నుండదని, ఈపత్రిక సూచించిన యభిప్రాయమును ఆంగ్ల రాజనీతికోవిదులు గమనించుట భావ్యము. యువరాజుగమనము, ఇందుల కెంతయు తోడ్పడునని, ఈపత్రిక భావించుచున్నది. యువరాజుపర్యటనమును అందులేని నిర్బంధములతో పూర్తిజేసెదరా, లేక ప్రజాభీష్టమును నెరవేర్చుట కింకనయిననుబూని వెనుకటి పౌరజాటులను ప్రభుత్వము వారు సవరించుకొనెదరా? ప్రస్తుతపరిస్థితులలో చివర యాశ సఫలమగు నను సమ్మతములేదు. అయినను అధికారవర్గ మవలంబించిన నిర్బంధవిధానము, ప్రజల స్వరాజ్యవీక్షను మరింత బలపరుచుటచే, అశాభంగమున కెడము లేదు. ప్రజలీనిర్బంధములను దైవదత్తముగ భావించి, తమ మనోరథ మీజేరుటకు ధర్మబద్ధముగ కృషి సలుపుచున్నారు. ధర్మబలమునకు దైవబలము తోడ్పడి, ప్రజామనోభీష్టసిద్ధిని త్వరలో చేకూర్చు గాక!

హారతాళము: ప్రభుత్వ ప్రకటనము

మదరాసుప్రభుత్వము వారిటుల ప్రకటించిరి. “వేల్పు యువరాజుగారు మద్రాసునకు విచ్చేసెడి 13 తేదిన పాపులరు బజారులను మూయించు నిమిత్తము భయవెట్టుటకేగాక, జాతీయము గావించుటకుగూడ పాల్పడు సూచనలు గనుపించుచున్నది. తమపాపులరు తెరచియుంచ నెంచువారికి తగినరక్షణ యొసగెదమని, ప్రభుత్వమువారు వెల్లడి జేయుచున్నారు. ఇందునిమిత్తము, ఏర్పాటులు జేయబడినవి.”

ఇందుల కనుగుణ్యముగ నేటిదినము పైనికులు బజారులలో పలుతావులందునిలచియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన సంగతుల కాధారముగలదని

13-వ తేది శుక్రవారము హారతాళమును జయప్రదముగ జరుపుడు

ఎంచబాటుము, నిర్బంధములకు గడంగునిమిత్తము, ఇట్టి సంగతులను ఇతరరాష్ట్రముల ప్రభుత్వము లాధారపరచుకొనియుండిరి. అట్టి మామూలునే మద్రాసులోగూడ అవలంబించెదరేమో తెలియదు. చెన్నపురి వాలంటీరుల ప్రవర్తనము అద్భుతముగనున్నదను నభిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించియున్నది. వీరు, ప్రజలకు వారిధర్మమును మాత్రము బోధించుచున్నారు. అధికారులయొక్క లను ధిక్కరింపక, సామ్యముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. బోలీసువారు ఉపన్యాసమిచ్చుటకు వీలులేదని తెలిపిన ప్రదేశములందెల్ల, వాలంటీరులు నెమ్మదిగా నావలకు జనుచున్నారు. పురశాంతికిగాని, బాటలలో రాకపోకలకుగాని యిబ్బంది ఏమాత్రము గలుగకుండ, వారు సంచరించుచున్నారు. ప్రజలు వారి యుపన్యాసములను శ్రద్ధతో నాలకించుచున్నారు. కొందరువారినుచిత్రీకరింపఁబెట్టించుచున్నారు. ఈసందర్భములలో, వాలంటీరులుగాని, మరి యితరులుగాని పాపులను మూయించుటకు దౌర్జన్యమునకు గడంగెదరని యూహించుట అసభ్యముగ దోషకమానదు. ఆంగ్లో సైనిక దళములకు డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక సయితము, సహాయనిరాకరణపక్షమువారుజూపిన విచక్షణశక్తిని కీర్తించుచున్నది. అహింసనే ఉద్యమమునకు ప్రధానాధారముగ గైకొనిన సహాయనిరాకరణవలంబులందుండి ఏపక్షమువారికిని యిబ్బందిగలుగనేరదు. అంగడులను దుకాణదారులు మూయకుండుటకును, విద్యార్థులును ప్రభుత్వోద్యోగులును తదితరులును యువరాజసందర్శనారము వెడలుటకును, బలవంతము గలుగుచున్నదను నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఇంతియగాక, జస్టిసుపక్షమువారు ట్రాముకారుల నుపయోగించి ఉత్సవముల జరుపుటని ప్రజలకు ప్రకటనముల మూలమున నుద్బోధించుచున్నారు. ఇరుపక్షముల వారును, తమతమ యుద్దేశమును వెల్లడించుటయు ప్రజలకు ప్రబోధించుటయు న్యాయమనియు, ప్రభుత్వమువారి విషయమై జోక్యము కలుగచేసికొనుట పాడిగాదనియు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక పౌచ్చరించుచున్నది. అధికారపక్షము వారికి బలముగలక. అన్నివిధముల పలుకుబడి గలక. ప్రజాపక్షమువారికి నైతికబలము తప్ప ఇతర బలములేదు. ప్రజలలో భీతి గలిగిన, మొదటిపక్షమువారి వలన గలుగుచు గాని, రెండవపక్షమువారి నుండి గలుగనేరదు. ఏదిఎటులున్నను, ప్రభుత్వ ప్రకటనమున కాధారము లేదని, సహాయ నిరాకరణపక్షమువారు తమ ప్రవర్తనము మూలమున తేటపరుప గలుగుదురు. అహింసావ్రతమునుండి అణగారినవారైనను తొలగికుండ, వారు జాగరూకతతో మెలంగవలయును. ప్రజలకు ప్రబోధించుటయే వారి పనిగాని, ఇతర విధముల నేమాత్రము బలవంత పెట్టుటయును వారిపనిగాను. దుకాణదారులకు వారి ధర్మమేదియో తెలిపి వారి యిచ్చనచ్చియుల మెలగనియవలయును. మనోవాక్యాదు కర్మలందు, దౌర్జన్యముండగూడదని, వాలంటీరుల ప్రతిజ్ఞ యందు కలదు. ఇది గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞ. ఈయాజ్ఞను శిరసావహించి వాలంటీరులు నడుచుచో, వారు సత్వర దేశభీష్టసిద్ధికి తోడ్పడగల్గుదురు. తమకర్తవ్యమును నిష్కామ్యముగ నాచరించుటయే వారి ధర్మము. ఫలితము దైవాధీనము.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానము
ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానము ననుసరించి వివిధమండల సంఘములును, పన్నుల

మండలసంఘము రాజమహేంద్రవరమునందు 18 తేదియందుగూడును. ఈ విషయమును విచారించుటకు రాజమండ్రి తాలూకా సమావేశము 17 వ తేదినగూడ నున్నది. వివిధమండల సంఘములకును, ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసంఘము స్థానికస్వాతంత్ర్య మొసగియుండెను. ఈసంఘములు నిర్ణయము గావించువరకు, పన్నులను చెల్లింపవలదని రాష్ట్రీయసంఘము తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానమును, గుంటూరు మండలము కొనసాగించుచున్నటుల, మండల సంఘ కార్యదర్శి నేడు పంపిన తంతివార్తయందు గలదు. బాపట్లతాలూకా రయితులు, ఎట్టికట్టముల నయినను భరించుటకు సామర్థ్యములే యున్నటుల, తంతివార్త తెలుపుచున్నది. పెదనందిపాడులో అయిదుగురుపట్టాదార్ల చరాస్తిని సబుకలెక్కరుగారు జప్తిచేసెరట. ఈ విషయమై పొన్నూరులో నుపన్యాసములనియకుండ, నిషేధము గావింపబడెను. గుంటూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘసభ నేటిదినము పొన్నూరులో జరుగును. జాతీయోద్యమము ప్రజాసామాన్యమున వ్యాపించుచున్నదనుట కేమాత్రము సందియములేదు. నాయకులను నిర్బంధించినను ప్రజలు వారియంతట వారే జాతీయోద్యమమును నడుపగల స్థితికి నచ్చుచున్నారు. ఈ సంగతిని గుర్తించక వీలులేదు. ఉద్యమ మభివృద్ధి జెందునపుడు ప్రజలు అహింసాపథము నతిక్రమింపకుండ జూచుటయే నాయకుల ప్రధానధర్మమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశ ప్రజాసామాన్యము, అహింసాతత్వమును తిన్నగ గ్రహించిరనుట నిశ్చయము. ఆంధ్రదేశమునందు, దౌర్జన్యమునకు చోటుండదని నమ్మవచ్చును. అయినను, కేవలము నమ్మకముపై నాధారపడియుండక, ఎట్టి కఠినసయములందైనను అహింసకు భంగము కలుగకుండ, నిరంతరము జాగరూకులైకనిపెట్టియుండుట, ఎల్ల రధర్మముని వేరుగ తెలుప ననసరములేదు. శాంతనిరోధము నందు, శాంతిమనుషదమున కెక్కుడు ప్రాముఖ్యము నొసగవలయునని, గాంధీమహాత్ముడు ఈ వారపు యంగుఁగిడియూ పత్రికలో వ్రాసియుండెను. శాంతిహితముగు నిరోధమనిన, వినాశనమే యనియు, ప్రేమతో గూడుకొనిన నిరోధము ప్రాణప్రదాయకమనియు, మహాత్ముడు శైలిపిన సంగతిని గుర్తించుట శ్రేయస్కరము. ఎట్టి విషయ సిద్ధి జనించినను, ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని సంబోధనమును మారకుండునని భావింపవచ్చును. ప్రజాసామాన్యమునందు ఎట్టి మహోదయ మిదివరకెన్నడును కలుగలేదు. ఇంతకుపూర్వమునలే ఎన్నడో నలుగురు విద్యాధికులుజేరి, తమ యభిప్రాయమునే ప్రజాసామాన్యాభిప్రాయమని మోసపుచ్చుచున్నటులు, తృణీకరించుట కకముందు వీలుండదు. ప్రజలలో నంతర్లీనమయిన యుద్యమము తప్పక సఫలము గాంచును. ఈ సంగతి నికనైనను గుర్తించి, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయములను సఫలపరుచుచో, స్వీయ కారనమును, సామాన్య కారవమును కాపాడుకొనగలుగుదురు.

ఆంధ్ర దేశ ప్రశంస
అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులను పంపుటలో, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ నాల్గవస్థాన మాక్రమించెను. స్వదేశవస్తు ప్రదర్శనమునందు, ఆంధ్రదేశము నకునుగలిగిన వెనుకొనెను. నేతకులు

దృష్టిని విశేషముగ నాకర్షించినటుల, గాంధీమహాత్ములు దెలుపుచున్నారు. గంజాముజిల్లా శ్రీకాకుళమునుండి వెడలిన నిపుణులు ప్రత్తినుండి నూరవ నంబరువరకు దారము నెటుల తీయవలయునో ప్రదర్శించియుండిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మృదుహస్తములు తీయగలిగిన దారమును, ఏ యంత్రమును తీయజాలదనియు, వారుపయోగించిన రాటము తిరుగుచున్నపుడు గలిగిన మధురధ్వని యింకొకవిధమున గలుగజాలదనియు మహాత్ముడు తనపత్రికలో సూచించెను. రాటము విషయమై ఇట్టియద్భుతమగు నభివృద్ధిని ఆంధ్రదేశము జూపుచుండగ, ఆంధ్ర మంత్రులగు గౌ. రా. బ. కే. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు, అవకాశము దొరకినపుడెల్ల రాటమును నిరసించుట, మిగుల ససభ్యముగ గనుపింపక మానదు. నేటి డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక సయితము, నాయుడుగారు మొన్నటిదిన మొసగిన యుపన్యాసమును ఖండించుచున్నది. హిందూదేశమునంతను, యంత్రమయము జేయవలెనని, నాయుడుగారి తలంపు. ఇది సాధ్యపడదని బాలుడునను గ్రహింపగలక. సాధ్యమయినను వాంఛనీయముగాదని పాశ్చాత్య ప్రపంచ దురవస్థను హిందూదేశ నాగరిక సాంప్రదాయములను తెలిసినవారు సులభముగ గ్రహింపగల్గుదురు. నాయుడుగారి తృణీకారభావము రాటపు పరిశ్రమకు మరింత ప్రోత్సాహము గలిగించునని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక తెలిపిన యభిప్రాయ మొత్తము సమంజసముగ నున్నది.

చిత్తరంజనదాసుగారి యుపన్యాసము
అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభలో, చిత్తరంజనదాసుగారి రీయదలచిన యమూలమ్యుగు అధ్యక్షకోపన్యాసమును, గాంధీమహాత్ము డిప్పుడు ప్రకటింపగలిగెను. దానిని నేడు భాషాంతరీకరించి ప్రకటింప జాలనందుల కెంతయు చింతించెదము. రాబోవుపత్రికలో నది ప్రచురింపబడును.

చెన్నపురి వలంటీరుల పర్యటనము
ఈలోజాన ఉదయము 8 గంటలకు బ్రాడ్వేయందు ఘమారు 200 మంది వలంటీరులు జాతీయగీతములు పాడుచు కొత్తాల్లు బజారును తిరిగి బంధువీధినుండి దేవరాజు మొదలపేధి గుండా వాల్తాళ్లగోడవరకు జరిగి. అంత చూడవచ్చునద సేవకులు ఘమారు 80 మంది కలుసుకొనిరి వాణియందాడినుండి నిన్న సాయంకాలము 50 మంది స్వచ్ఛంద సేవకులు మద్రాసు నకువిచ్చేసిరి. వారిగూడ వీరితోగలసి ప్రతిమరాణమునకు శ్రమనుభవకు మారాళము జనపునె యుపన్యాసించుదు తిరిగి 11 గంటకు 8 మంది బ్రాడ్వేకు జేరి, టి ప్రకాశంగారు, పుష్ప స్వామిశక్తి, మహాస్వామి శెట్టియారు మున్నగువారు పురోగమనమున నడచుచు అంతటను నిరిగిరి.

నిన్న సాయంకాలము 5-10 గం పచ్చయప్పకళాశాల కద్ద జి. న్యాయనాయకాదులు అనుగంటిరు యువరాజు బహిష్కారమును గురించి ద్విముగ సహాసించుచుండగా పోలీసు యూకాపియనుసాష్ట్రెలు వచ్చి అట్టట సహాసంపరాధని చెప్పిరి. తరువాత నాల్గగులుదాటి వారిక్కడ సుపన్యసింతుందుండిరి ఘమారు ఒక నేయిమందిపేతురు లచ్చటనుండి, విదేశవస్తుదహనము జరిగెను. రాత్రి 9 గంటలవరకు సుపన్యాసము జరిగెను.

నేటి యవరాజి వివాహ సందర్భమున విరాళములు పంపవలచి వారందరు విరాళములు ఫిబ్రవరి 28-వ తేదిలోగ పంపవలెను.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

లాల్ లజపతిరాయి ప్రభృతుల కఠినశిక్షను రద్దుపరచుట

నిర్బంధితులగు సిక్కులనందరిని వదలుట

లక్నోలో స్త్రీ లాజ్లోల్లంఘనమొనర్చి సభచేయుట = మా॥ జగత్ నారాయణగారి పుత్రికలా సభకేసుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరు మండలమువారు వన్నులనియ నిరాకరించుట

కేస్తీ గుజస్తు - బొక్కసొమ్ములు వట్టివగుట - చరాస్తి జప్తులు

గోదావరి మండలమున కాంగ్రెసు ప్రచారకులు మొసలిగంటి తిరుమలరావు

కంభంపాటి వేంకటలక్ష్మీనృసింహ సోమయాజులుగార్లను పట్టుకొనుట

పొన్నూరులో జరుగు గుంటూరుమండలసభలో పన్నుల నియమాదని

యువనృసింహరాదని కలక్టరాజ్ఞాపించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గుంటూరు మండలమున వన్నులను చెల్లించు

యపుడే ప్రారంభమగుట

పట్టాదారుల దృఢనిశ్చయము

గుంటూరుమండలమువారు రత్నాత దీక్షతో

పన్నులను చెల్లించకుండుటను ప్రారంభించిరి. మొదటికొస్తే వాముదా యించుమించుగా గతించినను దొంతమువారి శ్రుజరిలో సొమ్మేమియును లేదు. బాపట్లతాలూకా ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్ర మై యున్నది. పెదనందిపాడు, పరమూరు, చినగంజాం, ఫిరకాలలో పూర్తిగా 80 గ్రామముల రైతులు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను పాలించుటకును పన్నులు చెల్లించకుండుటకును ఎట్టికష్టములు వచ్చినను భరించుటకును కృతనిశ్చయముగా నున్నారు. పెదనందిపాడు లో ప్రముఖులగు వైసుగురు పట్టాదారుల చరాస్తిని 11 వ తేదీని సమకల్పము జప్తుచేయించెను. బాలుగురు వృత్తులుగూడ శాంతిసేవలో చేరిరి. శాంతిసేవని (బాతీయ నలంటీరులు) అందరును కేవలము ఖద్దరుబట్టలనే భరించి సంపూర్ణ మగు క్రమశిక్షకు బద్ధులై ప్రశంసనీయముగ శాంతిని నెలకొల్పుచున్నారు. రండి మాచరాస్తులను జప్తు చేయించుట రైతులే పిలుచుచున్నారు. నేడు (12 వ తేదీ) పొన్నూరులో జరుగుచున్న మండల కాంగ్రెసు సమావేశసభయం దెవరును పన్నులను చెల్లించ గూడదని యువనృసింహరాదని గుంటూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించె నని మండలకాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి నేడు పొన్నూరునుండి తిరిగివచ్చెను.

మొసలిగంటి తిరుమలరావుగారిని పట్టుకొనుట

మొసలిగంటి తిరుమలరావుగారు కాకినాడవిద్యార్థి (అసహాయవాది)తునిండి కాకినాడ వచ్చుచుండగా 11 వ తేదీ ని పగలు 10 గంటలకు 107 కేసుల ప్రకారము తుని రైలుస్టేషన్ వద్ద పట్టుకొనిరి. తిరుమలరావుగారు చిరువయసుగల యువకుడు. గోదావరిమండలమున చురుకుగా ప్రచార మొనరించుచుండెను. తునిలో పెంటనే పోలీసుభ జరిగినది. ఉత్సాహముతో నుండిన తిరుమలరావుగారిని సభవా రిభింపించిరి. 12 వ తేదీ పునరుత్సాహ తిరుమలరావుగారిని కాకినాడ తీసికొనివెళ్లెదరు.

నోటీసు

తునిలో రాళ్లపల్లి కాశన్నగారికి 144 ప్రకారము నోటీసు యివ్వబడెను.

మండల కాంగ్రెసు

గోదావరి మండల కాంగ్రెసుసభమువారు 18 వ తేదీని రాజమండ్రి మ్యాజియములో సమావేశమై పన్నుల విషయమును యితర విషయములను చర్చించెదరు. 17 వ తేదీని రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారుగూడ ఆ విషయములనే చర్చించెదరు.

అమలాపురమున ప్రచారకుని పట్టుకొనుట

పెద్దాపురము కాంగ్రెసు సంఘమువారి పక్షమున ప్రచారము కొరకు ఆ మ లా పు ర ము న కు వెళ్లి న కంభంపాటి వేంకట లక్ష్మీనరసింహ సోమయాజులుగారు 10 వ తేదీని గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. 11 వ తేదీని సోమయాజులుగారిని 101-108 శక నుల ప్రకారము పట్టుకొని రని తెలియుచున్నది.

డాక్టరు వేదాంతము

వేంకటకృష్ణ శ్యామలప్రత్యుత్తరము

కాకినాడలో డాక్టరు వేదాంతం వేంకటకృష్ణయ్యగారికి జిల్లా కలక్టరు పంపిన నోటీసును గూర్చి యిదివరకే ప్రకటించి యున్నాము. “మీరు అసహాయద్యయమునకు చేరిన వారగుట చేకొనేను మున్నగువాని నుపయోగించుటకు మీకివ్వబడిన రైసెన్సుల నేలబద్ధచేయుగూడదో కాళణము మావనలెనని” కలక్టరు ప్రశ్నెను.

మీరు 5-1-22 వ తేదీని 34-వి-1/22 నంబరున పంపిన లేఖనుగూర్చి నేనసహాయవాది ననుకూలము నం 3. వి. డి. 25 రైసెన్సులను మీ రిట్లు రద్దుపరచుటలో నేను ప్రతిపక్షాలకున్నాను. రైసెన్సు నిబంధనల నేతికమించినచో మీరు రద్దు పరచ గలుగుదురు. నేనట్లుచేసితిని ఎవరును ఫిర్యాదు చేసినట్లు నా కిప్పటికి తెలిసియుండలేదు.

2. ఈ సమాధానము మీకు చేరి. పిచ్చుటగూడ మీరు రద్దుచేయుటకే నిశ్చయించుకొన్నచో అది కేవలము యుద్వేగ నిరంకుశత్వమే అగును.

3. నేను నేడాకస్మికముగ ససహాయవాదిని కాలేదు నాకు ప్రారంభమున నాలైసెన్సు లియ్యకు నాటికే నేను ససహాయవాదిని.

4 మీరు రద్దుపఱచిన నాకు స్వల్పమగు ధననష్టము కలుగవచ్చును. నా కందులకేమియును చింతలేదుగాని దాని వలన నావలన చికిత్సబడయువారికి కేవలము హానికలుగక పోయినను కొంత యిబ్బంది కలుగుననిమాత్రమే నేను చింతించు న్నాను. ఆ పొదిత్వము మీదేయగును.

5. నేనింతకంటె తెలుపదగిన సమాధాన మేదియును లేదుగాన నేను 11 వ తేదీని మీ ఎదుటకు రాకపోయినందుకు మీరు తుముతురుగాక. అని కాకినాడనుండి 10 వ తేదీని వేంకట కృష్ణయ్యగారు జిల్లాకలక్టరుకు వ్రాసిరి.

వంగరాష్ట్రము

కలక్ట్రాలో భారతమిత్ర సంపాదకుని పట్టుకొనుట.

అమెండుమెంటు చట్టము ప్రకారము కలక్ట్రాలో 11-వ తేదీని భారతమిత్ర పత్రికాసంపాదకు డగు పండిత లక్ష్మీనారాయణ గార్లగారిని పట్టుకొనిరి. ఆయన జామీనుయివ్వలేదు.

బొంబాయి

పూనాలో మద్యనిరసనవిషయ కాజ్ఞోల్లంఘనము.

సారా దుకాణములంద్ర త్రాగగూడదని బోధింపరా దని మేజిస్ట్రేటుచేసిన యుత్తరువును పూనా నగరమున 11-వ తేదీని పెక్కుచుండి యల్లంఘించిరి. తిరిగి క్రొత్తవారు ఆదర్శము ధాతానుండి వచ్చిన వలంటీరు లిద్దరును ఎ.మెండుగురు

దుకాణములంద్ర నిలచి త్రాగగూడదని బోధించిరి. మామూలు ప్రకారము వారిచేరుల వ్రాసికొని వారిని స్టేషనునుండి పంపి చేసిరి. 10-వ తేదీని దుకాణములంద్ర బోధించిన గోళ్లే ప్రమాదపరటూ, పత్రికాసంపాదకుడు, భావే, భదాను, దేవభద్ర, ఫల్గేగార్లు మున్నగువారికి చెరి 15 రూపాయలు జూర్మానా వేయబడెను. ఎవరును చెల్లిం చ లేదు. చరాస్తి జప్తు వారంట్లు యియ్య బడెను. ముమ్మా రాజ్ఞోల్లంఘన మొనరించిన గిండే.ఎ. జి. దేకు, బాపట్లగార్లకు చెరి 50 రూపాయలు జూర్మానా వేయబడెను. ఆజ్ఞోల్లంఘనలసంఖ్య మొత్తము 375 అయినది.

పూనాపౌరులు లజపతిరాయిగారి నభినందించుట

10 వ తేదీని పూనాలో జరిగిన పౌరసభలో లాలాజి గారు మున్నగువారి సభినందించుచు తీర్మానము చేయబడెను.

ధీర్

వలంటీరులకుశిక్షలు

అమెండుమెంటు చట్టము ప్రకారము పట్టుకొనబడిన 59 మంది పౌలలోను 11 వ తేదీని 15 గరికేను విచారణచేసి వారిలో 13 మందికి చెరి 6 నెలలును తిక్కినయిద్దరికి చెరి 2 నెలలును కఠినశిక్ష వేసిరి.

నయ్య క రాష్ట్రము

లక్నోలో స్త్రీలు ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరించుట

సభలో మా॥ పండిత జగన్నారాయణగారి

పుత్రికలు పాల్గొనుట

లక్నోలో రాజకీయసభలు జరుగగూడదను యుత్తరువను లలో నుండగానే 11 వ తేదీని కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమున స్త్రీలు సభచేసిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమున స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖామంత్రి యగు మా॥ పండిత జగన్నారాయణ గారి కుమార్తెలు కృష్ణలాల సెహ్నానతి, మన్మథనాథ చాకు సతిగా రిద్దరునుగూడ సాభాచార్యయందు పాల్గొనిరి. అబ్బులు కాదిరుసతి అభ్యుత్పతి వహించెను. చేతిమాలి ఖద్దరు పరిశ్రేవకు స్త్రీలు పూనుకొని దేశసేవకు పురుషులను ప్రోత్సహింపవలెనను తీర్మానమును మరికొన్ని తీర్మానములు నామోదింపబడెను. కృష్ణలాల సెహ్నానతిగారును మరికొందరు స్త్రీలును భిలాపతు పంజాబు అక్రమములు మున్నగువిషయములనుగూర్చి యువనృసింబిరి. స్త్రీలలో నదర్బీధము కలిగించుట కొకసంఘ మేర్పరుపబడెను. ఆసంఘమునకు అబ్బులు ఖాదిరసతి అభ్యుత్ప రాలుగను కృష్ణలాల సెహ్నానతి కార్యదర్శిగను నియోజింపబడిరి.

పంజాబు

శాసనసభలో చాలముఖ్య ప్రకటనము.

లజపతిరాయిగారి కఠినశిక్షను పూర్తిగా

రద్దు చేయుట.

ఇటీవల రాజకీయములకు అసహాయవాదులకు విధింపబడిన శిక్షలను గూర్చి ప్రతి కేసులోను లాహోరు హైకోర్టువారు 489 సి. సి. సి. ప్రకారము రికార్డు తెప్పించి న్యాయము సరిగా జరిగినదో లేదో పరిశీలించవలెనని ప్రభుత్వమువారు హైకోర్టువారికి వ్రాయవలె ననుతీర్మానమును రాజా నరేంద్రనాథగారు 11 వ తేదీని లాహోరులో జరిగిన శాసనసభయం దుపాదించిరి. తీర్మాన మామోదింపబడినది. లాలా లజపతిరాయిగారు మున్నగువారికి విధింపబడిన కఠినశిక్షలను దొరతనమువారు పూర్తిగా రద్దు పరచిరి. రాజద్రోహ సభా శాసనముక్రింద శిక్షచేయుట యుచితమా కాదా అను విషయమును గూర్చి విచారణ చేయబడునని సర్ జాను మెయినార్డుగారు శాసనసభలో తెలుపగా హర్షధ్వనులు చెలంగెను. అమృతసుందర్బాసా హెబు తాళములను గురించి సభలు చేసినందుకు నుపన్యసించి నందుకు కారాగృహముల కంపబడిన సిక్కునాయకులను గురుద్వారా ప్రబంధకసంఘ సభ్యులను వదలవలె నను తీర్మానమును కేకర్తారు సింగుగారు పుపానింప వలసియ్యండ రాజద్రోహ సభాశాసనముక్రింద కారాగృహముల కంపబడిన సిక్కులనందరిని విడుదల చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినని కర్తారు సింగుగారు రుపాదింపకముందే శాసనసభలో మెయినార్డుగారు తెలిపిరి. హర్షధ్వనులు చెలంగెను. సభతిరిగి 18 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు జరుగును.

అంగోరా జాతీయవాదుల ప్రభుత్వవై పన్నినందులకు గాను కెమలిస్టు ప్రభుత్వము వారు ఎవ్వరుపాపాగారి 25 గురు అనుచరులవై మరణ శిక్ష విధించిరి.

స్వీదరము

స్వాతంత్ర్య పోరాటమునందు శోధించుచు
దేశభావమును పోగొట్టవలదు

శ్రద్ధానందస్వామి విజ్ఞప్తి.

రాష్ట్రీయ స్త్రీసభ పత్రికను బాంబాయి మార్వాడి
విద్యాలయమందిరమునందు గత శుక్రవారము నాడొక మహా
సభ జరిగెను. అనామకాబాదు కాలగనుగుర్య పలువు
రుపాల్గొనిరి. శ్రీమతి సోదేవి యధ్యక్షత వహించెను.
మందిరమంతయు క్రిక్కిరిసిపోయెను.

శ్రద్ధానందస్వామి.

స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకై భారతస్త్రీలుగూడ
కృషి సలపుచుండుట శుభసూచకము. వారు మహారాట్రపా
ము బృతగమించుట యక్షముగ నున్నది స్త్రీలతోడూలులేక
స్వరాజ్యమును సంపాదించుట దుస్సాధ్యము. భారతదేశముగిరి
చాల సహజమైనది. ప రా ధీ న దేశ మై యి త ర దేశ
ములతోపాటు తూగలేక యున్నది. భారతస్వతంత్ర్యమునందే
భారతదేశము తప్పించుట కాలగనుగుర్యము. ఇదివఱకు నే
దేశమే ను స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలెనని పశులమును
దౌర్జన్యమును ఉపయోగించెడిది. కాని భారత మామూలమున
ప్రవర్తింప నొల్లదు. భారతము, తనయాత్మకక్షివలననే ఆయుధ
ములనుపయోగింపక స్వాతంత్ర్యమును బా దనిష్ఠించుకొనినది.
ఆత్మకక్షివలననే స్వాతంత్ర్యము బాందలెనని మహాగాంధీ
మహాత్ముడు ఆదేశించినాడు. ఆత్మకక్షివలన పరమార్థమును
చేట్టిని దిదర్శనము లనేకములు గలవు. భూతకాలమున, ప్రహ
రుడు ఆత్మకక్షి కొక గొప్పతార్కాణమై విలసిల్లెను. నేడుమన
మును ఆలాగే చేయవలసివెను.

మన మెచ్చట జూచినను నిష్పంథవిధానము సాగుచున్న
ది. శాంతి సైనికదళమును నణచివేయవలెనని యధికారి లు
పట్టువలతో పనిచేయుచున్నారు. మనము స్వాతంత్ర్యమును
బాంద కృనిశ్చయములమై యుంటిమేని పరు లెవ్వరును మన
కడుపడకాలరని మనము అనామకాబాదు కాలగనుగుర్య కను
గొనగలిగితిమి. కలకత్తాలో మనతోడి దేశీయులు నుమా రైదు
వేలమంది శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమును నున్నారు ఏల? వారి జన్మ
స్వత్వముల నరికట్టెడి యాజ్ఞలను ధిక్కరించి భగ్యమును నిష్ఠ
హించినందున వారప్పుడు నివాసము చేయుటకు వీలైనది. మనము
తలవెట్టిది కాంతిసేన. ఈ సైనికులు శాంతిముగను, దౌర్జన్య
రాహిత్యమును నుడవలెను. దేశాభ్యుదయమునకై, సైనికు
లన్ని కష్టము లైనను పడవలెను. ఎంత త్యాగమునైనను జూప
వలెను. కాని ఎప్పుడును ఆహింసాపథమునందే తొలగి పో
గూడదు. తమ ప్రాణములైన నర్పించుకొనవలెను గాని యిత
రులను బాధింపగూడదు.

స్త్రీ లేమి చేయవలెను?

ఈపోరాటమునందు స్త్రీలకర్తవ్య వేమి? మీరు మీ
పురుషులను సంఘమునకు బంపి జంతు కొంతులేక చివరవఱకు సం
సారతాపి పత్రయములేక పాటుపడుటలు ప్రోత్సహింపవలెను.
రాజపుత్రస్త్రీలు తమపురుషులయెడ ప్రవర్తించుటలు మీరును
మీభర్తలయెడ ప్రవర్తించ జాలరా? మీపురుషులను యధము
నకు పెడలి, తమ ప్రాణముల నర్పించి దేశమునకు గౌరవము
సంపాది. పు డనియు ప్రోత్సహింప వలదా? ఆహింసను విడ
డ వలదని మీరు వారిని హెచ్చరించు చుండవలెను. కారా
గృహములకు వెడల వలసి నదని మీ భర్త
లను ప్రోత్సహించుచు. దేశ సేవాధ్యము ఎట్టికష్ట
మునైనను నిగ్రహముతో శాంతిముతో భరింపవలెను. మునుపు
చెరిసాలన్న ప్రజలు భయపడుచుండిరి. ఇప్పుడాభయము ఎర
రికిని లేదు. కాని పురుషులతోపాటు స్త్రీలుగూడ పనిచేయ
వలసియున్నది. మీరెల్లరును సీతాదే వలెనుండవలయును. స్త్రీలు
నుశీలలై దేశసేవకురాండ్రై యుండిరేని ఎట్టి దుస్సాధ్యముగు
కార్యమునైనను సాధింపవచ్చును పురుషుల దుష్ప్రవర్తనను
మీరు ఆక్షేపించి వారిని సన్మాదమునకు తీర్పుచున్ను.
వారికి దేశభక్తి, ధర్మము, మీరు బోధింపవచ్చును.
మనకు భగవంతుడు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చియుండ మనదృష్టినందే
దానిని లాగుకొనుట కెరికిని శక్యముగాదు. స్త్రీలు స్వాతం
త్ర్యమును సంపాదించిన వారు భగవంతుని యాదేశమునే నిష్ఠ
ర్తించినవారగుదురు. త్యాగమును, ప్రేమను పురుషులకన్న స్త్రీలు
ప్రదర్శించుటకు సమర్థురారు. శ్వేతజాతులలోని పురుషులు ఉద
తపోవణ పరాయణులు, లోభులు. కాని స్త్రీలట్టివారుగారు.
కాబట్టి మీరు దేశసేవయందు తోడ్పడవలెనని ప్రార్థించుచున్నా
ను. దేశసేవయందు పురుషులతోపాటు మీరు సమానస్థానము
గలదు. ఈయనకాశమును వినియోగించిన మీరు దేశమును సంత
క్షించినవారగుదురు. చిత్తూరు సంస్థాన వీరమాకలను స్మరిం
పుడు. ప్రస్తుత స్వరాజ్యపోరాటమునందు మీరు పురుషులకు
తోడ్పడుట యవసరము. మీప్రయత్నములకు భగవంతుడు
తోడ్పడునుగాక!

అమంతికాబాయిగోఖలే

శ్రద్ధానందస్వామిలవారు స్త్రీలకొనగిన మహాపదేశ
మును భారతస్త్రీ లెల్లరును గమనించి తమ పురుషసహాయమును
దేశసేవ కర్మింపవలెనని అమంతికాబాయి గోఖలేగా రుపన్యసింపిరి.

సావిత్రిదేవి.

సోదరీచణులారా! మనవస్తువులు, మనబట్టలు, చీరలు
ఎంతమోటుగ నుండినను, దేశోన్నత్యమునకై స్వదేశీవస్త్రము
లనే యుపయోగించుట మనవిధి. తమవిడ్డ లెంత కురూపులుగ
ను అసహ్యముగ నుండినను తల్లులు వారిని ప్రేమించుట మానిరా?
వారిని నిరాకరించుచుంటిరా? ఆలాగుననే మనవారు నేనెవరట్ట
లను మనముపయోగించుట విధికాదా? మనము మనచీరలను ధరి
చుట కుద్యుత్పలమైతిమేని మనము విజయము గాంచజాలము.
మనదేశము పూర్వకాలమునందెంతయు శుభిలో నుండెను! ను
నకు విజయము గలుగవలెన్న మనమేమి చేయవలెను? సున్నితపు
చీరలను, సున్నితపు వస్తువులను, మనము వివర్జింపవలెను. భారత
దేశమును దాగిద్యమున ముంచినది భారతీయులే. పురుషులు, స్త్రీ
లు, ఇరువురును ఇందుకు బాధ్యులు. మనము మనరాటమును తిప్పి
దేశమును ఉన్న స్థితికి తీసికొనిరావలదా? పంజాబునందును,
ఇతర ప్రాంతములందును స్త్రీ లవమానింపబడిరి. కాబట్టి తుది
వఱకు మనము దైర్ఘ్యముతో పోరాడి కోల్పోయిన గౌరవమును
తిరుగ సంపాదించుకొనుట యవసరము కిలాభకు పంజాబు
అక్రమములను తొలగించుటకు గౌరవస్థానము నాకమించుట
కును మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించవలసి నున్నది. మన
ముదుక బట్టలను మనముధరించుట యవమానక ముగాదు. ఏదేశ
పురుషులనే ధరించుచు మనదేశమును కొల్లగొట్టుచుండిననే య
వమానకరముగ నుండును. ఆహారము లేక వేలకొలదిగ చనిపోవు
చున్న మనతోడి దేశీయులస్థితిని గమనింపవలదా? కాబట్టి మీ
రందరును కద్దరునే ధరించుచుండవలెనని విన్నవించుచున్నాను.
దేశసేవయందు మనము పురుషులను మించవలెను ఎంత త్యాగ
మనగర మైనను మనము విదేశపు బట్టలను స్వీకరించి కద్దరు బట్టల
నే యుపయోగింపవలెను. ఉరితీసినను, ఏమిచేసినను, మనము
దైర్ఘ్యమునుండి కద్దరునే యుపయోగించుచుండిన విజయము
ప్రాప్తముగాకతప్పదు. కష్టము లేనిది విజయము గలుగదు.

శ్రీమతి కల్వతికొత్తెల్లాదేవి సాగ్రతిదేవీకిని యితర వక్త
లకును వందనము లర్పించెను. సావిత్రి దేవి కంటి పనివారిక
యత్సాహముతో దేశభక్తితో నుండుట స్త్రీల కల్వకును
గౌరవప్రదమనియు, స్త్రీ లామెహృద్యము నునుగించిన దేశ మ
చిరకాలములో నత్యున్నతస్థితికి రాగలదనియు చెప్పెను.
బాంబాయి (కానికొ)

ద్రాసు అందు సదరక మిరాబా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్
ఇంక్వంటులో ఇంకాకొరెటు చేయబడినది.
నోటీసు (8875)
13-1-1922 లేదీ శుక్రవారమున యవరాష్ట్ర
గాది ఆగమమును చూచుటకు యిష్టముగల జనుల
సౌకర్యార్థమై నెం డి 86 రు తొకల్ బండి తిరి
వారము, తలిమరేలపు రోజులందు నడవబడు కాల
నిర్ణయము ప్రకారము విల్లివాకము, పెరంబూరి
నుండి నడవబడును. ఉన్నవమైనతరువాత తిరిగి
బయలుదేరిపోవు వాటి సౌకర్యార్థమై ధామపురము
నుండి పెరంబూరికి పోవునె. సి. 93 రు లోకల్
బండి మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషను మూలముగా
ఈక్రింద తెలుపబడిన వేళలకు విల్లివాకము నరకు
పోవునట్లు ఏర్పాటుచేయబడునని యిందునలన అం
దరును తెలుసుకొనవలెను.
పి.లు గం. ని.
నెం సి 93 రు ధామపురమునుండి బయలుదేరుట ,, 11 5
మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషను చేరుట ,, 11 23
,, నుండి బయలుదేరుట ,, 11 35
దేసికవిడ్జి చేరుట ,, 11 40
,, నుండి బయలుదేరుట ,, 11 42
పెరంబూరు చేరుట ,, 11 50
,, నుండి బయలుదేరుట ,, 11 52
విల్లి వాకము చేరుట ,, 11 56

స్థానిక వార్తలు

సుగుణవిలాససభ:— జనవరి 13 వ తేదీని యా
సభవారు సంస్కృతమున ప్రదర్శింపవలసిన మృచ్చకటిక నాట
కము, అనివార్యకారణములచే ఆపివేయబడినది.

మ. రా. రా. శేషాది స్త్రీనివాస ఆయ్యంగారు మన
రాష్ట్ర కాననసభయందు గభ్యత్వమును వదలుకొనిరి. గాన నా
టామునకు విశ్వవిద్యాలయమువారు మార్చి 1 తేదీలోగా నొక
సభ్యుని యెన్నుకొనవలె నని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సి ఎం. స్క్రిడ్డెట్ గారు గత 13 వత్సరముల నుండి
యు రిజిస్ట్రేషను కాఖయందు ఇనస్పెక్టరు జేసరుగ నుండి
దేశమున కెంతయేని సేవ యొనర్చియున్నారు. వారిప్పుడు తమ
యూర్యోగమును వదలికొనిరి. వీరినర్పిన సేవకు ప్రభుత్వము
వారు ఆమోదమును దెలిపిరి.

జాతీయపతాకము:— యుద్ధ క ర పు పట్టాభిరామ
య్య పంతులు మారేళ్లపూడి పుత్రతత్వం శర్మగార్ల విరచితమగు
జాతీయపతాక మను భుజకము మాకార్యాలయమున జేరినది.
ఇ దు ఇటీవల కాకినాడయందు ప్రభుత్వమువారు జాతీయపతా
కములనే జరిపిన పోరాటము వర్ణింపబడెన దీనివెల ఒక అచా
మాత్రమే.

10 వత్సరముల యోగి:— గండి రెయిల్వే స్టేషను
కద్ద మంగళమున కెదురుగా నున్న సత్రములో 10 వత్సరముల
యోగియొకడు నాలుగైదు దినములనుండి గాననయ్యచుండె నని
యు, నివారణగాని వ్యాధుల గురుద్యుకొనుటకై ప్రజ లాయన
కద్దకు గుంపులు గుంపులుగ వెళ్లుచుండి రని హిందూ విలేఖరి
యొకడు వ్రాయుచున్నాడు.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈ సంఘ
యాజమాన్యమున జనవరి 15 వ తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8-30
గంటలకు వ్యాసార్థాలోని రామదాసుపాలెంలో రావుజమా
దూరు జి. వారాయణస్వామి చెట్టియారు ఆధ్వర్యక్రింద రావు
సాహెబు జి. వెంకటపతినాయుడుగారు 'సారిశుద్ధ్యత' ను
గుర్చి యుపన్యసించెదరు.

విల్లుపనివారలకు పని:— ఈయన జరిగిన కార్మి
కుల గడవిడవలన పనిలేనివారలకు పని లభించు విధమును
గుర్చి ప్రభుత్వమువారు యోచించు చుండిరి. బాంబాయి కా
ర్మిక కాఖవారు అచట పోలీసుమిల్లులలో 400 మంది దార
ము తీయువారలకు పనిగలదని తెలుపుచున్నారు. కావున పని
వలయువారు ఎగ్జూగు కమాండరుయిక్ ఫిఫ్తరోడ్డులోని విల్లో
రియా భవనములోని లేరు కమిషనరుగారికి దరఖాస్తులను
బంపుకొనవలయును. (ప్రచురణ సంఘము.)

దేశీయనాయకుల సభకు రామలింగారెడ్డిగారు
వెళ్ళుట
బాంబాయిలో 14-15 తేదీలను జరుగు దేశీయ నాయ
కుల సభకు వెళ్ళుటకు నేటి (12 వ తేదీ) రాత్రి కట్టించుచి
రామలింగారెడ్డిగారు చెన్నపురినుండి బయలుదేరెదరు తిరిగి
18 వ తేదీకి చిత్తూరు చేరెదరు.

గుంటూరు మ్యూనిసిపలుసంఘ తీర్మానము
యవరాజాగమనము
ఈరోజు సాయంత్రం 4 గంట కు ప్రత్యేక మ్యూనిసిపల్
సభ జరిగి యాదిగువ తీర్మానము చేయబడెను.
తీర్మానము
ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా, యవరాజుగారు
భారతదేశమునకు వచ్చి యున్నప్పుడు ప్రస్తుతము దేశపరిస్థితులను
బట్టిని, యీ నెల 9 వ తేదీ తీర్మానమును ఆనగా, వారి గౌర
వాధ్యము వీరల కన్నప్రవాసముకొరకు మునిసిపల్ ఫండులో
నుండి యీ 100 లు కర్ప వెట్టవలసివదిగా చేసిన తీర్మానమును
యా సభవారు రద్దవరచుచున్నారు.
ఉప. చట్టి నరసింహాచార్యులు గారు.
ఆమె. కాకసాని కొటిరెడ్డిగారు.
బల. యినూఫ్ ఖాను సాహెబుగారు.
వోటునకు వెట్టగా 14 గురచేత ఆమోదింపబడినది.
మువ్వరు మాత్రము వ్యతిరేకులు— తీర్మానము ఆమోదించ
బడినది. విలేఖరి.

నిష్ఠా అధికారుల మనోవృత్తి

అవజయకారణము

రీడింగు ప్రభువు కర్తవ్యము

మహాత్ముడే మార్గదర్శకుడు

(నేమను అందు అధీనియం పత్రికనుండి)

భారతదేశములో యువరాజ్యపట్టన సమయమున నుండి గృహస్థులు గల్గుటకు మూడువిధములు విషయములు, యాస్థితికి కారణభూమి లై నవిగ పరిగణింపవలయును. ప్రప్రథమమున కిలాఫతు ఆందోళన నాయకులగు ఆలీసాదరులను కరాచీలో నిర్బంధించి శిక్షించుట; రెండవది యువరాజు బాంబాయిలో దిగిననాడు, అల్లరులన్నియు వైసపిదప గాంధీజీయడై తానుజేసిన తప్పు నొప్పుకొనుట; మూడవది, ఆరోజుననే కలకత్తాలో నిరాకరణవాదులగు స్వచ్ఛంద సేవకులు జయప్రదముగ హారతాలము జరుగునట్లు జేయుట. గాంధీజీ కాకులబడియు, పశ్చాత్తాపపడియు, జూపుకుకలత్వమును రీడింగు ప్రభువును వారి సమాలోచకులను గ్రహించి యుండవచ్చును. అసహాయాద్యముపట్ల తమ మార్గమును వారు వెంటనే మార్చుకొనిరి. వారిని కారణవాదముననుసరించుట సులభమే. జనమంతినున్న స్వాధీనము జేసికొన గల్గిన ఒక్క నాయకుడు, దౌర్జన్యముతో రాజీగురుత్వకొనని ఏకపురుషుడు మాత్రము ముందుకువచ్చి పనిజేయుచున్నాడు. ఇతరు లెవరును లేకకురారు. కలకత్తా హారతాలము, వంగదేశములో నిరాకరణోద్యమ బలమును వెల్లడిజేసెను. అందువలన నిర్బంధవిధానావశ్యకత బలపడెను. కలకత్తాయంతటి గొప్పపట్టణములో నిరాకరణమై న్యమెంతయదృష్టిముగ పనిజేయగల్గిరో ప్రథమ పర్యాయము ప్రభుత్వమువారు కనుగొనిరి. గత సోమవారము యువరాజు ఆలహాబాదుకు వచ్చినపుడు ఇంతటి హారతాలమే జరిగెను. ఆలీసాదరుల విమోగము, గాంధీమహాత్ముని చిత్రకలకము, హారతాలము వలన వర్తకు లిచ్చినబలిమి, యివియన్నియునుజూచి వారు దీనిని దెబ్బకొట్టవలెనని తీర్మానించిరి.

డిసెంబరు 13-వ తేదీ తైమ్స్ పత్రికలో కలకత్తా విలే ఖబరు పంపిన హారతాలవిజయము గలదు. అందు, బజారులన్ని మూసివేయుటయు, ట్రాములు, మోటారులు కట్టివేయుట, బండ్లు నడవకుండుట, యూరోపియను అవ్వారోహకులు మర్యాదగ భాడిజేయుటయు, రోజంతయును బహిష్కారము గావించువని నిర్బంధించుటయు, చక్కగ నిర్దేశపడినవి. ఈ విషయము విర్లాండులో జరిగియున్నవో ఆశ్చర్యము నెంతమాత్రమును గలిగించి యుండనిదే. అయితే యిదియిండియాలో జరిగియుండుటచే, దీనితో, యూరోపియనులకును, బ్రిటిషుప్రభుత్వమునుండి వేరుగుటకు వీలుగాకుండ నున్న భారతీయులకును ఒక యుగముం తరించుచున్నట్లుల గాన్పింపవచ్చును. ఇందువలన నిరాకరణ స్వేచ్ఛాసమితులను రాజద్రోహ సంఘములుగ ప్రకటించవలసినవై ను. ఆ స్వచ్ఛంద సేవకులు, జాతీయమహాసభకేంద్రమున్న గాంధీయనుచరులు హిందువులను, కిలాఫతునాయకులు దీసికొనిన ముసల్మానుల వాలంటీరులను రెండుభాగములుగ గలరు. ఈముసల్మాను వాలంటీరులకు ఆత్మబలము గాని, దౌర్జన్య హుక్మముగ నుండుట గాని ప్రత్యేక ప్రతినకాదు. యువరాజు కలకత్తాకువచ్చినపుడు యీ వాలంటీరు వైద్యముండుటవలన యేమిజరుగునోయని దెలసికొని యీ వైద్యులంతయు రాజద్రోహకామైనదని ప్రకటించిరి. నిషేధపచారకులు వందల కొలది నిర్బంధించబడి న్యాయనూత్రముల ప్రకారము కారాగారములకంపబడిరి. వీరలవై యుత్తరువుల వ్రాయునపుడు ప్రభుత్వమువారు యీ స్వచ్ఛంద సేవకులు యంతవంది యొనను అచ్చెరుకుకు నిధముగ నుండురు, యేమిజేవవలెనోయని గూడ యూలోచించుకొని యుండురు. గాంధీమహాత్ముడు తన పత్రికలో నిట్లు వ్రాసెను. 'మనము నిర్బంధమును తిప్పించుకొన గూడదు. అయితే మనము అసహనముగ తప్పు గావించి దానిని పురిగొల్పగూడదు.' వంగదేశనాయకులు యీ ముక్కను పాటించక ఆధికారులకు యింకొక కష్టమును దెచ్చివెట్టిరి. వంగదేశస్థులు యీ ఆందోళనములో తీవ్ర ప్రచారము గావించుచున్నారు. వారిలో కొందఱు కారాగారములో నున్నారు. భారతస్థులను కారాగారముల కంపినపుడు సంఘములో నెట్టి యాతురములునో జెప్పకకర్తవ్యము గాదు. బాంబాయిలో అల్లరులు జరిగినపిదప మరల నెక్కడను దౌర్జన్యమును గానము.

నిరాకరణోద్యమ స్వచ్ఛంద సేవకులు రెండుదేరులు. మున్న పరిస్థితులను స్వీయమగుజ్ఞానము వలన బెరుగ నిచ్చి యిప్పుడు భారతప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమును ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇది సంస్థాపితమగు ప్రభుత్వదినచర్య. అయితే నాయకుల నందఱును నిర్బంధించి అసామ్యదాబాదులో కారాగ్రామజరుగకుండ జేయవలెనని పన్నుగడబెట్టిరి. అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనిన సి. ఆర్. దాసుగారు చెరిలోనున్నారు. ఆయన బెంగాలులో గాంధీగారి పనిని ఆమోదముగ స్వీకరించుచున్నారు. ఆయన యీమధ్య గవర్నరుగారితో గావించిన సంభాషణము బట్టి చూడ, ఆయనను దేశీయమహాజనసభయొక్క ఆర్థరు గిప్పితు గాక డి. వె. ల. రా. య. న. వ. ల. యు. న. ఆయన రోవాల్టుజే ప్రభువు నుండి వెల్లనపుడు వాలంటీరులను మానివేయుటకు గాక యువరాజుకును బహిష్కారము నెక్కువజేయుటకై వెల్లిరి. ఆయన తీరస్కారము చాల ఘోరముగ గాన్పించుచున్నది.

కాజీయ విజ్ఞానసమన్వయకాడ, యిప్పుడు నూతనభారతము విర్లాండును మించియున్నది. గాంధీనిగూర్చియు, ఆయనదేశీయమహాసభను గూర్చియు, యెట్టి గౌరవమున్నను, గత మాసములో గావించిన ఘోరములవలన శాంతి నెలకొల్పవచ్చునని రీడింగు ప్రభువుగావించునంతటి నిష్ఠాదేశమును గల్గియుండజాలదు. సి. ఆర్. దాసును తొలగింపవచ్చును. గాంధీ వనాతరములకు బోవచ్చును. అయితే ప్రజలలో, అసమానమగు నాయకుడు, అసమానమగు విప్లవము గావించి గొప్ప ప్రభోధము గలిగించెను. ఇది యెప్పటికిని అంతరింపజాలదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వము యింకను జరుగవలెనన్నవో నూతనస్థితికి కనుగుణముగ మార్పుకొనవలయును. అందు హిందూ మహమ్మదీయ విషయములు రెండు లభవు. యుద్ధము ముగిసిపట్టి నుండియు రీడింగు ప్రభువునకు మహమ్మదీయ సమన్వయొక్క పరిష్కారావశ్యకత దెలియును. ఆయన టర్కీ యిస్లాము దేశములలో సంధి గురుత్వకొనుటకు జేసిన పనిని ఆయన కిలాఫతు నాయకులకు జెప్పెను. ఈవిషయ నిస్థితి రెడవయంతయును ఆయనగ్రహింపకుండెను. కొలదిరోజుల క్రిందనే మే 10 స్వచ్ఛంద ప్రభువు ప్రభువులభలో, నిరాకరణోద్యమమునందలి అశక్తికలియే దాని కపజమును దెచ్చునని జెప్పి ప్రభుత్వచర్యను దానిపట్లసంధించిరి. మూలకారణములే గాంధీ విప్లవమునకు బలము నిచ్చెను. ఆ కారణములకు సంబంధించినంత వరకు పనిజేయుటకు తద్విధానము సౌభాగ్యముగనే యుండెను. అయితే భారతాధికారదర్శమునకు సరైన విజ్ఞానములేదు. ఢిల్లీ, సిమ్లా అధికారదర్శమునకు గాంధీ వట్టి మతావేశపరుడుగా గాన్పించుచున్నాడు. ఉపవాస ప్రాంతభమున జెప్పియుట ఆయన కష్టములలో నున్నపుడు ఆయన యుద్ధపునుంతరించునని అధికారదర్శము లేలంచుచుండును. ఈవిషయ నిస్థితిలో నేమిజేయవలెనో మార్గమునుగొనుటకు రీడింగుప్రభువు సిమ్లాకు వెళ్లిలాభములేదు. ఆయన విజ్ఞాండు సంధికారులకును, గాంధీదర్శకును వెళ్లవలెను. వారేమార్గదర్శకులు. ఆయన పోరాధుప్రభుత్వమే కష్టదశలో నున్నపుడు గాంధీసహాయముజేయును. ఆయన దక్షిణాఫ్రికాలో బోయరుయుద్ధము నాటినుండి యను జేసినపనినూ డు. 1919 వ సంవత్సరములో పంజాబు అల్లరులై సేవదప ఆయన యనుచరుల కిచ్చిన యుత్తరువులకూడా. ఇందుకల్గిన నవంబరులో బాంబాయిలో జరిగిన అల్లరులకు గాంధీజీనిన పశ్చాత్తాపము, నిష్ఠా యెన్నుకొనుండేయో కనిపెట్టుకొనియున్న అధికారియును రీడింగుప్రభువును కొనంగెను. గాంధీయొక్క పత్రిక లన్నియును జూడ ఆయన తన ముఖ్యభూమియతో ముంచివేయుటలు గాన్పించుచున్నది. అయితే సిమ్లా అధికారుల మనోవృత్తిని తన పూర్వులవలెనే రీడింగు ప్రభువుగూడ గ్రహింపలేకపోయెను. ఇదంతయును తెలసినపిదప బలప్రయోగము నిరుపయోగమని సంపూర్ణ విశ్వాసము గలిగినపుడు గాంధీ యుద్ధపుము గెలవించుటకు నిస్సాధకంబై కష్టమని యెవరు చెప్పగలరు?

ఆధిక సంఘము

ఆధిక సంఘము కలకత్తాలో సమావేశమయ్యెను. బిస్మితులు మున్నగువాటివై నూటికి 20 వంతున దిగుమతిపన్ను విధించుటపట్ల బ్రిటిషు ఎగుమతివ్యాపారము నశించునని బిస్మితు మున్నగు ఫలవారములను తయారుచేసి ఎగుమతిచేయు బ్రిటిషు వర్తక సంఘపతినిది యగు ఎల్మ్యూరుగారు చెప్పిరి.

కలకత్తా కష్టము కలెక్టరుగు ఎ. హెచ్. లయడుగా రిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి.

సాధారణముగ అన్ని కష్టములకు నూటికి పదికన్న ఆధికముగ పన్ను విధించుట యుక్తము కాదు. ఏనోకొన్ని కష్టపులవై మాత్రము అధికమగుపన్ను విధించవచ్చును. ప్రస్తుతము నిర్ణయించబడినపన్నులవల్ల భారతీయపరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందుచున్నవి. దిగుమతి పన్నులవల్ల సామానులభర అధికమగుచున్నది. దిగుమతులపట్ల నిర్బంధము లేర్పరచినవో మారకపురేటు అధికమగును. అందువల్ల భారతీయ ఎగుమతివ్యాపారాభివృద్ధికి ఆటంకము కలుగును.

అసాంధ్యార్థపు పరిశ్రమల మంత్రియగు గౌ. జి. బారావగా రిట్లు సాక్ష్యమొసంగిరి:—

వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యముండుట యుక్తము. భారతీయ ఆర్థికపరిస్థితులకు భంగముకలుగుటకు మిగుల మెలకువతో ఎగుమతిదిగుమతి పన్నులను విధించుచుండవలెను. ఈదేశమునందు సామాన్య జనులకు పయోగకరమగు పరిశ్రమల నభివృద్ధిపరచుకొరకు కొన్ని దిగుమతుల మీదను ఎగుమతులమీదను పన్నులు విధించుట యుక్తము. నెలకుగముల పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేయుట అవసరము. ప్రభుత్వ సహాయముతో భారతీయుల యాజమాన్యముక్రింద యంత్రశాలల స్థాపింపుపయత్నించవలెను. ఈసందర్భమున అపకృష్టదార్థముల ఎగుమతి విషయమునకూడ కొన్ని నిర్బంధము లుండవలెను.

టర్నరుమారినక్ కంపెనీకి చేరిన డబ్ల్యు. యస్. విల్సన్ గారిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి.

వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యముండుట అన్ని విధముల శ్రేయస్కరము. ఈదేశమునందు చేయుటకు నిప్పుపెట్టలవై పన్ను విధింపబడుచున్నది. ఈ డబ్బతి ఎంతమాత్రము సరిగాదు. దేశమునందు పరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయుటకై అపకృష్టదార్థముల ఎగుమతి సం దర్భమున నిర్బంధము లేర్పరచి కొంత పన్ను విధించుట యుక్తము. ప్రస్తుతము విధింపబడుచున్న దిగుమతి పన్నులను అధికము చేయుట యుక్తముగాదు.

ఈ సంఘమువారి ఎదుట కలకత్తాలో, టిటఫరు పే పరుమిల్సు ప్రతినిధియగు డబ్ల్యు. యల్. కారిగా రిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి:—

కాకితపు వ్యాపారము యు పోటీ ఆధికముగ నున్నది సరకు అధికముగ వచ్చుచున్నది. ఇందువల్ల పలువురకు కష్టము కలుగ గలదు. ఖర్చుకు ఎంతకావలెనో అంతకన్న అధికముగ కాకితముదిగుమతి అగుచున్నది. అందుచే యీసమస్య పరిష్కరించుటకు (1) 10 సంవత్సరములవరకు దిగుమతిచేయుటకు కాకితపు సరకువై నూటికి 20 వంతున దిగుమతి పన్ను విధించవలెను. (2) ఈదేశమునందు తయారుచేయుటకు కాకితమునకు, తయారు చేయుటకు కావలసిన అపకృష్టదార్థములకు తగ్గు రయిత్వభాజి నిర్ణయించవలెను. (3) పంటసమయములలో గడ్డి పంపుటకు ప్రత్యేకపు వాగన్లును సస్పెయి చేయవలెను. (4) ప్రభుత్వము వారు ప్రతిసంవత్సరము దేశీయ యంత్రశాలలో తయారు కాబడిన సరకులలో 10 వేలటన్న కాకితము పుచ్చుకొనుమండ వలెను. (5) కాకితము తయారుచేయుటకు కావలసిన యంత్రసామగ్రికి అపకృష్టదార్థములు మున్నగువాటికి దిగుమతి పన్నులుండజూడదని కారిగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

బెంగాలు పేపరు మిల్లుల పక్షమున హెచ్. డబ్ల్యు కారుగా రిట్లు సాక్ష్య మొసంగిరి.

యుద్ధమున కాకితపు వ్యాపారమునందు పోటీ అధికముగ నుండెను. సరకు స్త్రీమరుద్వారా బాంబాయికి, మద్రాసు నకు పంపబడు చుండెను. జర్మను సరకు అతిసరసమగు వెలలతో విక్రయించ బడుచుండెను. హాంబర్గు నందు కాకితము వెలకన్న బాంబాయినందు కాకితము వెల తక్కువగ నుండెను. పోటీ ఇంత తీవ్రముగ నున్నది. మీదమిక్కిలి యీదేశమునందు రైల్వే సౌకర్యములు చక్కగ లేకుండుటచే మిగుల నష్టము కలుగు చున్నది. ఈదేశములో కాకితపు పరిశ్రమ వృద్ధి కావలయు ననిన అపకృష్ట దార్థములను, కాకితము తయారుచేయు యంత్ర సామగ్రికిని దిగుమతి పన్ను యుండజూడదు. దిగుమతి కాబడు కాకితములపై 10 సంవత్సరముల వరకు నూటికి 20 వంతున దిగుమతిపన్ను విధించుచుండవలెను.

పోర్టు సెంటుజార్ జెటెలు

జనవరి 10వ తేదీ మంగళవారము

వ్యాఖ్యానము

వి. రామచంద్రనాయకుగారు కర్నూలు జిల్లా పోర్టు సెంటుజార్ జెటెలును సూపరింటెండెంటుగారు పర్యవేక్షించి నియమింపబడిరి.
కె. శ్రీనివాసయ్యగారు కడప జిల్లా పోర్టు సెంటుజార్ జెటెలును సూపరింటెండెంటుగారి పర్యవేక్షించి నియమింపబడిరి.
ఎస్. రంగారావునాయకుగారు పల్నాడు జిల్లా పోర్టు సెంటుజార్ జెటెలును సూపరింటెండెంటుగారి పర్యవేక్షించి నియమింపబడిరి.
హెచ్. జి. నెట్టంబిగారు అనంతపురం జిల్లా పోర్టు సెంటుజార్ జెటెలును సూపరింటెండెంటుగారి పర్యవేక్షించి నియమింపబడిరి.

మతము

రెవరెండు సి. ఇ. వెల్లుగారు మదరాసు సెంటుజార్ జెటెలు చర్చియందు జూనియరు బాయంటు చాప్లెనుగారు విశాఖపట్నమున చాప్లెనుగారు మార్చబడిరి.
రెవ. జె. పార్థసారథిగారు మదరాసు సెంటుజార్ జెటెలు చర్చియందు జూనియరు బాయంటు చాప్లెనుగారు మార్చబడిరి.

వ్యాఖ్యానము

సయ్యరు ఉద్యోగి సాహెబు బహదర్, ఆర్కాటు కృష్ణప్ప మదలియారు లక్ష్మణ మొదలియారుగారు చిత్తూరు జిల్లా తిరుత్తేని స్పెషలు మేజిస్ట్రేటులగు నియమింపబడిరి.
నెల్లూరు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా రంగు కనుపర్తి కామయ్య గారికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము లీయబడిరి.
పెల్లుట్ల ఆంజనేయులుగారు ఏలూరునందు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి. వీరికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము లీయబడినది.
అల్లూరు జిల్లా బ్రాహ్మణుల కాకినాడ పోర్టు ఆఫీసునకు నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూము

ఈ క్రింద వివరింపబడినవారు బెజవాడ, గన్నవరము తాలూకా ఆఫీసులందు గుమాస్తాలుగ నుండెడివారు. వీరు దోడ్ గొనుట నుండి తొలగింపబడిరి. వీరు తిరిగి యదోగ్యమున ప్రవేశించుట కర్హులు.
బెజవాడ తాలూకా ఆఫీసు:—1. తాడేపల్లి వెంకటప్పయ్య 2. శంకర రుద్రేశ్వరరావు 3. నూరవరపు రామయ్య 4. కురుగంటి అప్పయ్యశాస్త్రి 5. ముదునూరి వారివారాయణ 6. దిట్టకవి పట్టాభిరామయ్య 7. గానుపాటి వేంకటేశ్వరరావు 8. విశ్వపతిమొదలి గన్నవరం తాలూకా ఆఫీసు:—9. సురాజులక్ష్మీ నారాయణ 10. బ్రహ్మానందం నరసింహమూర్తి 11. గుంటాల సుబ్బారావు 12. వి. వెంకటేశ్వర్లు 13. ఎం. కోటేశ్వరరావు.
పల్నాడు మర్కటేశ్వరరావు
ఎల్లెన్డ్రై ఎడ్వోకేట్ మేరియట్టి గోదావరి కన్వెన్షన్స్ డివిజనునకు మార్చబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనము

కె. కోమల నాయకు, ఎల్. ఎం. ఎస్. గారు గన్నవరము ఆఫీసులకు ఆస్పిటలు సూపరింటెండెంటుగారు వైద్య అధికారియందు ఆఫీసులోని ప్రాధాన్యమును నిలిపి ఆర్థిక అధికారియందు మెడికలు ఆఫీసుగను విధులనుగూడ నిర్వహించుచుండవలెను.
మేజరు అర్జున్ విలియము చాప్లెను బ్రాడు ఫీల్డు గారు జెనరలు హాస్పిటలునందు మూడవ తరగతి గూడ పనిజేయుచుండవలెను.
కెప్టెన్ కల్లంపు న్యాయకామ్యుగారు మెడికలు కాలేజియందు ప్రాధాన్యముగ విధులను గూడ నిర్వహించుచుండవలెను.
మేజరు అలెగ్జాండర్ పాట్రిక్ గార్డను లారిమెన్ గారు జెనరలు హాస్పిటలునందు మూడవ తరగతి మెడికలు కాలేజియందు మెడికలు జూనియరు ప్రొఫెసరుగ ను మార్చబడిరి.
విలియము బాను ఫెర్నాండెజుగారు జెనరలు హాస్పిటలు నందు రెండో మెడికలు ఆఫీసుగను, గన్నవరం లో ఆంగ్ల రక్తకవైద్యాలయము మెడికలు ఆఫీసుగను నియమింపబడిరి.
లెఫ్టినెంట్ కలనలు థామసు హెన్రీ సింగు మెడికలు కాలేజియందు సర్జరీ ప్రాధాన్యముగ జనరలు హాస్పిటలునందు ప్రధానసర్జనుగను; సూపరింటెండెంటుగను నియమింపబడిరి.
లె. క. విలియము రెయితుబాను స్ట్రాగిగారు జనరలు హాస్పిటలునందు రెండవ తరగతి మెడికలు కాలేజియందు బయాలజీ ప్రాధాన్యము గూడ పని జేయుచుండవలెను.

రాజీనామాలు

మండలేలో బాలికా పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయుడుగా నున్న ముడుంబ నరసింహారావుగారు అనంతపురం జిల్లాలోని తమిళనాడు రాజీనామా యొసంగిరి.

రామచంద్రపురం తాలూకా కోప్పవరం గ్రామములో కర్ణం వాడపేయజుల న్యాయవాద్యులుగారు తమిళనాడు రాజీనామా యొసంగిరి.

కర్నూలు జిల్లా పీఠసాబుపేట ఆ. కె. కె. కె. వై. నాగిరెడ్డిగారు తమిళనాడు రాజీనామాను యొసంగిరి.

కాంగ్రెసువారి తీర్మానము ప్రకారము కృష్ణా జిల్లా బెజవాడ తాలూకా కంకిపాడు పిర్గా పోలీస్ గ్రామమునందు గారైన తోటకూరి తిరుపతిరామయ్యగారు 5-1-1922 వ తేదీ న రిజిస్ట్రార్ వాఖులచేసి యొసంగారు.

గుంటూరు డిస్ట్రిక్ట్ ఇంటరుస్కూలు స్టోడెంట్ యాసోసియేషనువారు యీ సంవత్సరపు పోటీపండుమలు యీనెల 20, 21 తేదీలన ప్రతిదినము ఉద్యానము 2 గంటలు లగా యతు గుంటూరులో కాశీజీ ఆటల ఆవరణలో జరుపుదురు గనుక అవి వీక్షించుటకు ఆందరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు—(నెక్రటరీలు).

నేను అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధిగా వెళ్లితిని. అచ్చట 1197 నెంబరు 1 దిల్లీ బస్ చేరితిని. ఆ గదిలో యెవరో బహుళ: ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లై యందును 2 క యిల్లెక్టె చెంబును వదలి వెళ్లిపోయినారు. ఆ చెంబు నావద్ద నున్నది. అది యెవరో నా పేర తెలియబడిన పంపకలను. 15 రోజులలో గా నాకు యెవరును ఉత్తము వ్రాయనితో ఆ చెంబు విక్రయించి సామ్యు తిలకు స్వస్థానానికి యిచ్చివేసెదను— పులవర్తి సీతారామయ్య, అమలాపురం.

ధూళిపూడి:—రంగ-2వ తేదీన ధూళిపూడి గ్రామమున్న 1 వ నివాసములో ఈ సంవత్సరపు తహసీలు సంతకాంతి పండుగు వెల్లువలకు ఆపకలకిదిగా సాటింపడ మైనది. అందరును అందుకు అంగీకరించినందుకు సంతోషమైనది. దేశము నడచిన దారి నే ఈ గ్రామము నడచుటకు ఉత్సాహింపబడుచున్నది.

తిమ్మసముద్రము:—మా గ్రామసంఘము తరపున ఈ ఉద్ధగి మంగళవారం రోజున శ్రీయత అమృత గోవిందరావు గారిపల్లె శాంతివైభవమున సుమారు 100 వర జరుపుడెను. ఏబది మంది వెంటనే చేరి ఇంకను అనేకులు చేర నున్నారు. గ్రామ పంచాయితీ కోర్టు స్థాపించబడి పని జరుగుచున్నది.

కడప జిల్లా ఆరుమాసముల రెక్కలనుబట్టిమాడగ ఇండియా ఇంపీరియలు బాంకువారికి 10 లక్షలు లాభము వచ్చియు తేలుచున్నది. నూటికి 16 వంతున డివిడెంట్లు ఇయ్యబడినది.

కొచ్చెర్లకోట లక్ష్మణరావు పంతులు, నల్లవాడ న్యాయవాద్యుల రామయ్యరావు పంతులుగారు ఇక రెండు వత్సరములవరకును విశాఖపట్టణపు పిచ్చివారి వైద్యాలయమునకు అధికార ప్రేక్షకులుగ నియమింపబడిరి.

బ్రాడు ఫీల్డు వెస్టీగారు మదరాసు కాంగ్రెసుకు మదరాసు హాఫ్ మెంబర్స్ ట్రస్టీనిచ్చే నెన్ను కొనబడినది.

చెట్టుపట్ల పట్టాభిరామయ్యగారు రామస్వామి అయ్యగారు విశ్వవిద్యాలయసభ్యులుగ నియమింపబడినది.

చింతలపాటి వేంకటస్వామి నరసింహారాజుగారు విశాఖ పట్టణజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

జి. రంగారావుగారు బరంపుర సబ్డివిజనునకు నలు జనరలు ఆఫీసుగ మార్చబడిరి.

ఈక్రింది సివిలు అసిస్టెంట్లు నల్లెలలు జెనరలు హాస్పిటలు రిజిస్ట్రార్ డ్యూటీలీయారు నియమింపబడిరి.— (1) నరసింహ నాయకు నుజీరు (2) జి. ఎల్. కాంతారావు (3) కె. గోపాల రావు (4) ఇ. వేంకటారావు (5) టి. ఎస్. సోమసుందర అయ్యగారు.

వై వారిలో కె. గోపాలరావుగారు విశాఖపట్టణ జిల్లా బోర్డువారి క్రింద నియమింపబడిరి.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ.

కిమిషనరు ప్రాటు ఉత్తరువులు.

మునిసిపాలిటీ తీర్మానము.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ ప్రత్యేక సమావేశము 6 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగెను. రావుబాబుగారు రామకృష్ణాయి నీలతాతగా రధ్యక్షత వహించిరి. మునిసిపల్ ప్రాథమిక పాఠశాలలను నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వ డెప్యూటీ విద్యాకాళాధికారికి రూ. 72,000లను అడ్వాన్సుగా, బాబుదిన వారమునము లలోపు, నిచ్చి వేయవలెనని కమిషనరు ప్రాటుగారు వ్రాసిన యుత్తరము చదువబడినది.

ప్రభుత్వము మునిసిపల్ సభ జరిగినప్పటినుండియు సిద్ధితులు మారెను. బొంబాయి యింపీరియల్ బ్యాంకు అహమ్మదాబాదు ఏజెంట్ మునిసిపాలిటీ రెక్కయందును అరెక్కను మునిసిపాలిటీపేట నుండి తొలగించి అహమ్మదాబాదు డిప్యూటీ విద్యాకాళాధికారి పేట మార్చవలెనని కమిషనర్ ప్రాటుగారు అహమ్మదాబాదు పేటకు 178 వ శక్తులక్రింద యొక యుత్తరువును బంపెను.

బొంబాయి శాసనసభ యాపాధ్యక్షుడు రావుసాహెబు హాలిల్లాబాయి దేశాయిగారు అహమ్మదాబాదు పేటకు కమిషనరు పంపిన యుత్తరువు ఆక్రమ మైనదనియు, మునిసిపాలిటీ కమిషనరు వ్రాసిన యుత్తర మనధ్య మనియు, మునిసిపాలిటీ పేట నుండి రూ. 72,000 లను నురల మునిసిపాలిటీ పరము చేయవలసినదనియు బ్యాంకు ఆట్టువాపము చేయనియెడల కేసు చేయబడుననియు మునిసిపాలిటీ సాతశాలల యధాప్రకారము తమచే నిర్వహించడవలెనే గాని విద్యాకాళా డెప్యూటీ యిక్ సెక్రటరీ కేమాత్రము జోక్యముండరాదనియు నొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెను.

బ్యాంకు ద్రవ్యమును అన్యాక్రంతము చేసినందులకు కమిషనరు చర్యను అధిక్షేపించుచు పలువురు తీవ్రముగ నువ్వనించెరి. రావుసాహెబు హాలిల్లాబాయి తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

మునిసిపల్ తీర్మానము

ప్రాటుగారు యక్రమప్రవేశము.

అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ సంఘమే తమపాఠశాలలను నిర్వహించు ననియు విద్యాకాళా డెప్యూటీ యిక్ సెక్రటరీ జోక్యము పుచ్చుకొనరాదనియు తీర్మానింపబడిన భాగమును అహమ్మదాబాదు కలెక్టరు జిల్లామునిసిపాలిటీ కట్టము ములాని 174వ శక్తును ప్రకారము నమలులో నుంచుటకు వీలు లేదనియు మునిసిపాలిటీ యధ్యక్షుడు తీర్మానమువై చర్య పుచ్చుకొన గూడదనియు యుత్తరువు బంపెను.

మునిసిపాలిటీ ముఖ్యోద్యోగి కలెక్టరును స్వయము 6 వ తేదీ సాయంకాలము చూచి మునిసిపల్ సభలో జరిగ కథయం తయ వర్ణించెట. ముఖ్యోద్యోగియు, మునిసిపాలిటీలోని ప్రభుత్వాధికారికై ప్రాల్మాలినకాన్సిలరులును, కలెక్టరునుకలసి తీర్మానము నమలులో బెట్టగూడదని నిశ్చయించుకొనిరి. మునిసిపల్ ఉపాధ్యాయులకు మునిసిపల్ పాఠశాలల యంపకంనువారు జీతముల నీయకుండు లాగున నుత్తరువు చేయవచ్చుట్లు తెలియుచున్నది. ఈవదంతిని యుపసంఘాధ్యక్షుడు విని తీర్మానము నమలులో బెట్టగూడదను నుత్తరువు చేయలోపు ద్రవ్యమును తెప్పించుకొని జీతముల నిచ్చెను. మునిసిపాలిటీకిని ముఖ్యోద్యోగికిని సంఘాధ్యక్షులను గలిగిన ఏమి చేయుటకును తోచక ముఖ్యోద్యోగి క్వలో నెలపుపుచ్చుకొని వెల్లునని ప్రజలు తలంచుచున్నారు.— బొంబాయి కానికల్.

బొంబాయి మ్యునిసిపాలిటీ

బొంబాయి మ్యునిసిపల్ కాంగ్రెసును ప్రజా పరిపాలనము అధికము చేయుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారిక బిల్లు తయారుచేయుచున్నారు బిల్లును అనంతపురం కాంగ్రెసు నందు నూరుమంది కాన్సిలర్లు యాండ్డెరు. అందు 80 మంది ప్రజాప్రతినిధులుగ నుండెదరు. మిగిలిన 20 మందిలో కొందరు ప్రభుత్వ నియమితులుగను, కొందరు ప్రత్యేక ప్రతిష్టాపన ప్రతినిధులుగ నుండెదరు. వోట్లు ఇచ్చు అధికారము పలువుర కిచ్చబడును. ఇంటి యజమానులే కాక, అద్దెలు ఇచ్చువారికి కూడ వోటుఇచ్చు అధికార మివ్వబడును. ఈ బిల్లు 1923 వ సంవత్సరమునుండి అమలునందుండును. కావున యీ సంవత్సరము ఎన్నుకొనబడు మునిసిపల్ కాన్సిలర్లు 1 సంవత్సర మే పనిచేయుదురని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రభుత్వము

మో॥ క॥ గాంధీ

ప్రభుత్వమువారు దేశముపై ప్రయోగించిన యాముఖ్యతము నెదుట స్వేచ్ఛ, కిలాభతు, పంజాబునమస్యలు ప్రాముఖ్యము గోల్పొయినవి. ప్రాప్త్యధికి యెట్టిపురోగమమునైన నొనరించుటకు ముందు వాక్స్మేళనాస్వాతంత్ర్యములను మనము సరిజేసికొనవలసియున్నది. తమచేతనైన ప్రక్కబాటున దొరలనమువారు మనవైడి మనను చంపగలరు. వాక్స్మేళనాస్వాతంత్ర్యములలో పరాజయము నొప్పుకొనటం వివాదమును కాంక్షించుటయే. దౌర్జన్యవిరోధి ప్రక్రియలు ప్రభుత్వస్వభావమునకు యెంతటి ప్రమాదకరములైనను దేశమునందట్టివానిని ప్రభుత్వమువారు నిర్మూలించుటకు మనమునుమింతుమేని మితవాదుల కార్యక్రమముగూడ కట్టుబడక తీరదు. కావున దేశీయ లండన్ పితముకొరకు ప్రాణములనైన నర్పించి యీ ప్రధానస్వాతంత్ర్యముల గాపాడి తీరవలయును. యువరాజునకు స్వాతంత్ర్య మొసంగుదనిగాని, కాంతివైఖ్యను చిచ్చుదనిగాని మనయభిప్రాయ కవనం! మనము నిశ్చయించిన యేకైయలనైన కట్టిపెట్టుదనిగాని యితరుల వేదము మనల నిర్బంధింపగూడదు.

ఇట్టి నిరోధములను పాటించకుండుటయే యీ హక్కులను కాపాడుటకు నిరుపద్రవమును శీఘ్రఫలనిధికరము నగు సాధనము. మనవై గుండెవల్లము మరియొకదాని మనము సత్యమునే పలుకవలయును. ప్రతిపక్షాలు సన్నిలను గురిపెట్టినను ననము చీలిపోగూడదు. ఈ ప్రధానస్వాతంత్ర్యములను సంపాదించుట కెట్టి త్యాగమైనను అపవిత్రము గావాలదు. పీనిని గూర్చి సమావేశములకు సంవాదములకు, బడంబడికలకు అవకాశమే లేదు. ఏ సమావేశముగాని యొడంబడికగాని జరుగుటకుముందు, కాంతి వైఖ్యవిచ్ఛేదము, సభానిరోధములకు సంబంధించిన యుత్తరపులు రద్దు గావలయును. దౌర్జన్యవిరోధి క్రియలకు ప్రాంతాల కంపంబడివార్డు విడుదల గావలయును. దేశీయులకు స్త్రీలును ప్రముఖులును స్వాతంత్ర్యమున మనశాలకున్నచో ప్రాణముల గోల్పొవుటకే సంసిద్ధులము గావలయును.

ప్రతి పౌరునకును ఆజ్ఞోల్లంఘనము సహజస్వాతంత్ర్యమున ప్రతిఘోషికిని నచ్చజెప్పుటకు నేను గోరెదను. మానవత్వమును గోల్పొయినగాని అతడు దానిని త్యజింప సాహసించలేడు. శివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనమువలన యెన్నడును అరాజకము గల్గియుండలేదు. సాపతాభముగ వాజ్ఞోల్లంఘనమువలన అట్టిఫలితము గలుగగలదు. ప్రతిప్రభుత్వమునూ, సాపరాధముగ వాజ్ఞోల్లంఘనమును అధికారముల ప్రయోగమువలన అడచినేయును. అట్లడచినేయకున్నచో ఆప్రభుత్వ మంతరించితిరును. సివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనము నడంపటాచుట అంతరాత్మను నిష్పండించుటయే. సివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనమువలన బలమును, పరిశుద్ధతయునేగలుగును శివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనము ఆయుధముల నెన్నడూపయోగించడు. కాన ప్రభాభిప్రాయమును వినుటకు సమ్యక్తించుట ప్రభుత్వమునకు అతడు నిరపాయము. నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు అతడు అపాయకారి. ఏలనన, యేవిషయమునం దాయన ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరించెనో దానిని గూర్చి ప్రభాభిప్రాయ బలము సంపాదించి ప్రభుత్వవివాదమును గలిగించును. ప్రభుత్వము స్వాయువిరోధి మైనప్పుడు, అనగా అక్రమమునకు పాల్పడినపుడు శివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనము పక్షిత్రివిధి యగుచున్నది. అట్టి యక్రమప్రభుత్వముతో నేకీభవించిన పౌరుడు ప్రభుత్వ సంబంధముగ అన్యాయ అక్రమము లందు భాగస్వామి యగుచున్నాడు.

ఒక ప్రత్యేక క్రియలేక చట్టమును గూర్చి సవిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రయోగించుట యందలి వినేకమును ప్రశ్నించుట కవకాశముగలదు. కొంతకాలము జేయగలను. లేక బాగరూకత వహించగలను, అని గూదించుట కవకాశముగలదు. కాని శివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనస్వాతంత్ర్యమును గూర్చి ప్రశ్నించుట కెవ్వరికిని అధికారము లేదు. ఆత్మగౌరవమును పడుకొనిన గాని పడుకొనజాలని జన్మస్వాతంత్ర్య మదియై యున్నది.

సివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘన స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి పట్టుబట్టుటతో బాటు ఊహాసాధ్యములకు సర్వనిరోధములే దానిని సంరక్షించుటగూడ ఆత్మవనరును. దౌర్జన్యముగాని, సార్వజనీనమగు అక్రమప్రభుత్వముగాని కలుగకుండునట్లు సాధ్యమగు నేర్పులు సన్నిటిని జేయవలయును. ఆప్రత్యేకవిషయమునకు

భారతదేశయంత్రుత్తి

మాంచెట్లగు గాంధీయ నను ఇంగ్లాండులోని యొక పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

దినదినాభివృద్ధి యగుచున్న భారతదేశ యంత్రుత్తిని రూపుమాపు యుద్దేశముతో యువరాజాగమనమును రాజ్యాంగ తంత్ర మేర్పాటు చేయబడింది. భారతీయులలో నధికసంఖ్యా కులజ్ఞానులు విద్యావిహీనులు. ప్రభాప్రభుత్వమువంటి పరిపాలన ము వారికి తెలియనే తెలియదు. కాని వారికి ఏక రాజ్యాధి పత్యము మాత్రము తెలుసును. కావున వారి సంతకాలు నుండి, యంత్ర దూరము నుండి పరిపాలన జేయుచున్న రాజకుటుంబముయెడల నత్యంత భక్తిగనుడురుగుతలంతురు. కావున వేల్పుముఠాజా వారి కండ్లయెదుటకు పోయినపక్షమున ప్రజల హృదయముల కరగి హిందువుల తరపున గాంధీగారు మహా మృత్యువుల పక్షమున ఆలీపోదరులును హిందూమహామృత్యు సమ్మేళన మొనగూర్చి వెంటనే స్వరాజ్యము కావలెనని చేయు యాందోళన కాంటకము కలుగునని కొందఱివాదము. గాంధీయను చరులు దౌర్జన్యమునకు గడంగినను బొంబాయిలో యువరాజునకు చక్కని యాతిభ్యమొసగిరి. అలహాబాదులో సంపూర్తి హర్తా శము జరిగెను కాశీలోగూడ హర్తాశము కొంతవరకు సంపూర్తిగానే జరిగెట్లు తెలియుచున్నది. కలకత్తాకు పోవుటయే విషమదశ. అది నెలాఖరుకు రాగలదు. ఏదియెట్లున్నను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మాత్రము పిచ్చియూహ చేసిరి. అఖండ రాజ భక్తి ప్రదర్శన కనుకూలమైన యువరాజాగమనము గాంధీ గారి యుద్ద్యమబల ప్రదర్శనమునకుగూడ వీలిచ్చింది. వారి పిచ్చి న్నము ప్రదర్శనము చేసినారు. వివిధప్రాంతములందలి నాయకులు హర్తాశముల యేర్పాట్లు చేసిరి. వారు చేర్చిన వంటి రులు హర్తాశము జరుగునట్లు చేయుచున్నారు. హర్తాశమనగా దుఃఖముచేత స్వకార్యములును మానుట. దీనిని మన మిచట సర్వసాధారణ సమ్మేళింపు యందుము. జనులను భయపెట్టుటకు ఇట్లు జరుగుటలేదు. ఈ భయపెట్టుటే బొంబాయిలో యువరాజు సత్తాలోత్సాహులగు వారై దౌర్జన్యముగ మారినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దారుణచర్య తీసికొనుచున్నారు. వేలకొలది వంటిరులను, అనహాయాద్యుల నాయకులను నిష్పందించుచున్నారు. వీరిలో కొంతమంది గొప్ప పలుకుబడిగల మహామహులున్నారు. ప్రభుత్వమువారు కాపాడజాలరు గావు న ప్రజలందరును గాంధీహర్తా మనుసరింపవలెనని వారు తలంతు రేమోనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వాదము. ఈవాదము బల మైనదేగాని ఏమియు చేయకుండ గూడదని మాత్రము తేలును. అంతేగాని వజునపెట్టి నిష్పంధముల ప్రారంభించుట వలన సంతృప్తి గూపుమాపజాలరు. ఎటులైన సంతృప్తిని పోగొట్టుటయే ప్రభుత్వమువారి యాశయము యుండవలెను.

ప్రపంచములో నిట్టియుద్ద్యమ మేదియు నిష్పంధమువలన నడిగిపోలేదు. ఇట్లైన కొంతమంది నిష్పంధించుటవలన పోవునని తోచదు. ఇప్పుడు మనము జయింపజాల నిది మనుష్యులను కాదు, వారి భావములను. మనష్యులను నిష్పంధించుటవలన యుద్ద్యమ మంతరించు పక్షమున గాంధీగారు చాలకాలము క్రిందటనే జైలు లో నుంపబడినాడు. ప్రభుత్వమువారు గాంధీనే ప్రత్యేకముగ నరెట్టు చేయక వదలి నారు. అతెట్టు చేయుట కాయన చాల యనకాశము లిచ్చి యున్నాడు. మహామృత్యుయులు బ్రిటీషువైఖ్యములో నుండగూడ దనియు చేరగూడదనియు మహామృత్యువాలీ చెప్పినందున నతనిని జైలులులో బెట్టిరి గాని గాంధీగా రామాటలే తిరిగి చెప్పెను. ఆయన తన్ను నిష్పంధింపుదని కోరుచున్నాడు. అట్లుచేయుట వలన ప్రజలు మహామృత్యుని నిష్పంధించిరిని యాజేతపూరితులగుదు రనియు అందువలన యుద్ద్యమ మభివృద్ధింపందనియు ఆయనకు తెలుసును. ప్రభుత్వమువారు యానను మాత్రసాక్షిని చేయకుండుట

అత్యవసరమని తోచినంతమాత్రపు అవకాశమును అవకాశమును దానికి మితపరుచుట అవసరము. ప్రస్తుతస్థితిలో వాక్స్మేళన స్వాతంత్ర్యములను సంపాదించుటయందే, ఆజ్ఞోల్లంఘనమును మితపరుపవలయును. అనగా అనహాయాద్యులము దౌర్జన్యవిరోధముగా నుండునంత కాలము నిర్నిరోధముగ దానిని కొనసాగ నీయవలయును. ఈ హక్కులను మనము బడసినపిమ్మట కిలా ఫతు పంజాబు స్వరాజ్య సమస్యలను పరిష్కరించుటకు ప్రతి నిధి సమావేశమును సమకూర్చుటకు కాలపక్ష మేర్పడును. కాని అంతవరకు అర్హ సమయము చేకూరదు.

(యంగుయిండియా)

మంచిదేగాని బిన్న చిన్న హాతీసాక్షులు కోరూకోలు చలమంది బయలుదేరుచున్నారు. గాంధీగారును, మహామృత్యువాలీగారును గలిగించుచున్న వైతిక బలమును మనము గ్రహింపవలెను. బ్రిటీషు వారిమీద యుద్ద్యమనకు హిందూ మహామృత్యు సమ్మేళనము కావలెనని గాంధీగారు గొప్పపట్టుపట్టియున్నాడు ఇది చాల దూరదృష్టిగలపట్టు. అయితే నాయకులు చేయుచున్న సమ్మేళనము జనసామాన్యములో వీడిపోవచ్చును. మహిళా హిందూ గృహములలోనుగొనినరీతి చూచినయడల గాంధీగారి యనుచరు లలో కొంతమందియైనను బ్రిటీషురాజ్యము తేమన్నయడల మహామృత్యుయులు లేమెట్లుచూతురో గ్రహించియుండవచ్చును. ఈయుద్ద్యమమునకు రెండురెక్కలగు హిందూ మహామృత్యుల యుద్దేశములు బహుభేదించియున్నవి. మహామృత్యులు ఖిలా ఫతు మతసమస్యలపై దృష్టిసంతయు నిశ్చయిచున్నారు. రాజ భక్తుల నందరిని తిరుగ బాటు చేయమనుచు న్నారు. వారిలో చాలమంది గాంధీగారివలె యహింస నవలంబించుచున్నను మాహిళా హిందూగృహములలో మహిళాసమితులు మహామృత్యులు ఆకంఠ పతాకమునే యెత్తిరి. గాంధీగారు సంపూర్తి నిశ్శాసితమువారు. ఆయనకు సంపూర్తి స్వరాజ్యము కావలెను. ఇప్పుడే కావలెను. ఆయనకు పరచేత ప్రభుత్వముమీదనే గాక వారితో వచ్చిన నవనాగరిక విధాన మంతటిమీద ను విరోధమే మనయంత్రములు, మోటారుకారులు ఆయనకు పనికి రావు. ప్రాచ్య దేశమును తిరిగి నిద్ర పా మ్మని ఆయన యుద్దేశము. ఈ వేదాంతము చాలమంది నాకర్షించెనో లేనో తెలియదుగాని గాంధీగారు తన ఆచరణాకాశముచేత ముందంజ వేయుచున్నాడు. మొట్టమొదట బ్రిటీషు ప్రభుత్వముతో ననూకాము మాత్రము పూనెను గాని అంతువలన పరిమితకాలములో స్వరాజ్యము రానందున చిహ్నములలో పన్నులీయక యాజ్ఞోల్లంఘనము చేయు ద్వితి యదశ ప్రారంభించినాడు. ఆయననుచరులలో మూర్ఖులును, అటునిటు కానివారును ఆయన కుప్ప మయిన దౌర్జన్య మవలంబించు నను నదియే ప్రస్తుత ప్రమాదము. 1919 వ సంవత్సరము వసంతకాలములోను కొద్దికాలము క్రిందట బొంబాయిలోను వాగ్టు చేసిరి. సర్వసాధారణమైన సాత్విక నిరోధమును అచటచట దౌర్జన్యమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కాకప్పడైన నెదుర్కొనవలసి యుండును.

అసంతృప్తి యిట్టియాకారముల దాల్చుచున్నపుడు 500 కాదు 1000 నాయకుల నరెట్టుచేసిన నది పోవజాలదు. కావున వేరుమాగ్గ మాలోచింపవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అధికారము తిరస్కరించు వారి నుపేక్ష చేయజాలరు. ఖిలాఫతు సమస్య విషయములో తుర్కీవారితో సంగి చేసి కొనుటకు మన యంతరాత్మ యెంతవరకు కొప్పుకొనునో చూతము. తుర్కీవారి న్యాయమును పరికించినయెడల మహామృత్యు రాజకీయనేతలు నోరు మూసికొనగలరు. పంజాబు దురంతములతో చాలబలము కలుగుచున్నది గాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దయతో నప్రపరిహారముల నిచ్చి అమృతశత్రు భాషకములను మాన్పవలెను. స్వరాజ్యసమస్య మిక్కిలి కష్టమయినది. దానిని తేల్చుట బహుకష్టము. దానిమూలమునను కెప్పటికికాంతి యుండదు గాంధీగారికోరిక ప్రకారము భారతదేశమును నిద్ర పోనియవచ్చునుగాని పాశ్చాత్యవిద్య నేర్పి మేల్కొనజేయవలెనని మనకోరిక. దీని ఫలితముగ కొద్దిమంది మేల్కొనిచినారు. మిగిలిన జనసామాన్యము విద్యాహీనులయ్యును ఈ కొద్దిమంది మాటలు విని స్వాతంత్ర్యలాభమును గ్రహించుచున్నారు. ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యము వాగ్తముచేసితిమి. కొంతభాగ మిచ్చితిమి. ఇక నీయనున్నాము. వెనుకకు తిరిగిపోజాలము. అంతే గాని సంపూర్ణస్వరాజ్యము కావలెనను వారి కోరికల దీర్చుటకు మనకు శక్తిలేదు. ఏలయన భారతీయులందరి షేను మునకును మనయందు బాధ్యతయున్నది. మన మెంత త్వరిత, తినడచినను అతివాదులతో నడవజాలము. కాన వారందోళన చేయుట కెల్లవ్వడవకాశముండును. భారతీయకాయములతిరుగుట కెంతవరకు గడంగవచ్చు ననునది నిశ్చయించుట ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము. అయితే అతి మందగతికంటె కొంచెము తొందరగ నడచుట మంచిదని గుర్తుమిగిలవలెను వక్షి జాగ్రత్తకాలోను, విద్వండులలోను నన్ను ప్రమాదమే ఇండియాకు స్వరాజ్యము త్వరలో నిచ్చుటయందుగూడ నున్నది. కాని న్యాయమును, సమయారణమును గ్రహింపవలెనన్న కొన్ని ప్రమాదములకు లోనుగాక తప్పదు. రాజభక్తితోచేయబడిన యువరాజాగమనమువలన కొంతకాశ్యాసాధనము కావచ్చును. కాని చివరకు పని యుండనేయున్నది. భారతదేశమున కొంతకి రాజ మార్గము లేదు.

విదేశ వార్తలు

తెలంగాణ మా పేజీ

జర్మను నష్టపరిహారములు

జనవరి 8:— ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు జర్మనీలో నుండి పుచ్చుకొనగలగిన పూచీలను గురించి చర్చించిరి. జర్మనీయందు ఆర్థికసంఘము నొకదానిని నేర్పాటు చేయవలెనని యొకరు నూచించిరి. సర్ వర్తింగుటను ఈవేల రెఫరేన్ గారను గొల్లొక విదేశ ఆర్థికమంత్రితో చాలవరకు సంభాషించిరి. వారి నామధేయము దెలియజేయలేదు.

వర్షాల్సకం దొనర్చుకొనబడిన మూడుదేశముల ఒడంబడిక స్థానమున ఆంగ్లపరాసు నొడంబడికను నేర్పాటుచేసుకొనవలెనని విషయమే ప్రాధాన్యమునకుండును. ఈ కొత్తయొడంబడికను గురించి వివరములు దెలియకపోయెను. రాయబాములు మాత్రము జగచున్నవని దెలియుచున్నది.

జనవరి 9:— తిరుగుబాటు లాయబాగార్లు బ్రిటన్ లుగార్లు తిరిగి ఆంగ్లపరాసు వడంబడికకును గురించి చర్చించిరి. వాసింగ్లనును దొర్నబడిక చతుర్రేఖయొకం డిక వంటి యొడంబడికను యూరప్రుఖండ కాంతి శత్రుత్వము విశాఖాప్రభుత్వము లానర్చుకొనగలగిన బ్రిటిషువారి కోరిక, జర్మనుల దుండెత్తిరాకుండ కొన్ని పూచీలు గావలెనని పరామర్శలు గోచరుచున్నాయి. పరస్పరానుమానముల తొలగించుకొనుటకు గాను సమాధానము నకు వచ్చుటకు ఇరుపక్షములవాడును ఉత్సుకతలై యుండిరి.

జర్మనులు నష్టపరిహారమునకుగాను గొల్లొము 350 లక్షల స్టర్లింగులను కచ్చు పాపగ్రి రూపమున 1910 లక్షల స్టర్లింగులను ఈయవలెనని నూచింపబడినది. ఈ సలహా ననుసరించి బాచినియెడల వర్షాల్సకం విజ్ఞాపన చేసిన దానికంటె నష్టపరిహారము తక్కువ నందు 280 లక్షల స్టర్లింగులు తగ్గును. నైనిట్ల 20 కను పోషణముకొరకు 120 లక్షల స్టర్లింగులను గూడ జర్మనుల్లియవలెను. ఈనైనిట్ల పోషణములను ఆంగ్లదేశ మిదివరకే 70 లక్షలను గోల్పోయెను. దిగుబడిపన్నులను బ. గారు రూపమున వసూలుచేయవలె ననియు రైల్వే పోస్టులు కేట్ల నెక్కువజేయవలెననియు కాకితపు చెల్లాయని తగ్గింపవలెననియు మొదలగు నిబంధనలను జర్మనీవై విధింపవలెనని నూచింపబడినది.

స్వర్ణక్షణ మైత్రీ.

జనవరి 9:— ఆంగ్ల పరాసు మైత్రీ నిషయమున పరాసు వార్తలను బట్టి ఇట్లు దెలియుచున్నది. నిస్కారణముగ జర్మనులు దండెత్తి వచ్చిన యెడల, బ్రిటిషుపరాసులు పరస్పర సహాయ మొనర్చుకొనవలె నను యేర్పాటు లానర్చు కొనుటయే చర్చింప బడుచున్న ఆంగ్ల పరాసు ఒడంబడిక యొక్క ఆదర్శము. అట్టి సహాయమున నీ ఇరుదేశములవారును భూ, నౌకా, విమాన సైన్యముల నొకరి కొకరు సహాయ మొనర్చుకొనెదరు. ఇట్లు రావించుకొను సహాయము మొక్క కనిష్ట పరిమితి ఇంకను నిర్ణయింప బడలేదు. బ్రిటిషువారు సముద్రమువై నుండియు పరాసువారు భూభాగము నుండియు నిరంధమునకు గడంగెదరు. బెల్జియమువారుగూడ నిగు జేరెదరు. ఈసహాయమునకు బ్రిటిషువా గంగికరించిన యెడల పరాసువారు నౌకా నిర్మాణమున క్రొత్తవిధానము నవలించెదరు.

యూరప్రురాష్ట్రముల వారందరను గలిసి మొక సంధి గావించుకొనవలె నను నూనను చర్చించుచున్నారు. ప్రస్తుత సమావేశమున నివిషయము పరిష్కారము కరుణక పోనవచ్చును.

అహమ్మదు నంగీకరించుట.

జనవరి 9:— సుప్రీము కౌన్సిలునకు రాయబరము సంపుటకు జర్మనులు అంగీకరించిరి. ఈ రాయబరమునకు డాక్టరు రథెనుగా రధ్యక్షులుగ నుండురు.

అధినివేశ రాజ్యములు

ఏదేని పరాసు ఆంగ్లమొదంబడిక గావించుకొనబడిన యెడల బ్రిటిషు అధినివేశరాజ్యముల స్థానము ప్రత్యేకించి యుంచబడును.

ప్రతినిధుల సమావేశము

సర్ రాబర్టుకరను, సర్ లామింగువర్తింగుటను ఈవేల లవువారు, డూమరు (పరాసు ఆర్థికమంత్రి) తూర్నిను, జాస్సరు (బెల్జియము) డెనావా, గయసి (ఇటలీ) గార్లు ఈ క్రిందివిషయములగురించి చర్చించిరి. (1) జర్మనులు ఈయవలసిన మొత్తము (2) జర్మనులకుచ్చ వ్యవధివలన మిశ్రమండలిదేశములందలి ఫలితములను (3) జర్మనీనుండి పుచ్చుకొనవలసినపూచీలు, జర్మనీయందు గావించవలసిన ఆర్థికసంస్కరణలు.

ఈవైవిషయములపై సమాధానముకుదురు టాల్బూత్వకము.

భారతశాసనసభ

ధీల్లీ, జనవరి 11:— ఈదినముఉదయము 11 గంటలకు భారతశాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు సుమారు 40 మంది కంటె వైగా సభాసభ్యులు సభకుకాలేరు; చాలస్థలములు ఖాళీగానుండెను. సర్ ప్రెసెంటే వైటుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి మున్నీ ఈశ్వరసారక గారి తీర్మానము (ప్రభుత్వమువారి నిష్పాద విధానమునుగురించి)వీడి చర్చ తాత్కాలికముగ ఆపవేయుటకు నిశ్చయింపబడినది గాన స్థానికనిబంధనలను మార్పుటను గురించి సెలెక్టుకమిటీవారి అభిప్రాయములు చర్చింపబడినది.

ప్రశ్నలేమి అటుగ బడలేదు గాని కె అహమ్మదుగారు కోరగా, ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగక్షులకు జూలై మొదటికే 1911-1921 వ సంవత్సరములందు కనిసగా వచ్చుచున్న జీతముల వివరములను సర్ జిల్లియం వింసెంటుగారు సభాసభ్యులకు దెలిపిరి. 25 ఏండ్ల సర్వీసు గలవారి మొత్తమువీడి 1911 జూలై 1 వ తేదీని నెలకు రు 2002 లను, 1921 జూలై 1 వ తేదీని రు 3116 లను వీయుచుండిరి. 20 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 2419.2500 లను, 15 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 1749.2048 లను, 10 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 1235.1515 లను, 5 ఏండ్ల సర్వీసుగలవారు రు 779.985 లను వీసికొనుచుండిరి.

కరాచీ కేసులను గురించి ప్రశ్నించుట

ధీల్లీ, జనవరి 11:— నిన్న సమావేశమైన శాసనసభయందు కరాచీ కేసులను గురించి జరిగినప్రశ్నోత్తరములను చర్చిట ప్రార్థికా ప్రకటించుచున్నాము. కరాచీ ప్రతినిధియగు హుస్సేనా లీగా రిట్లు ప్రశ్నించిరి:—

(అ) కరాచీ విచారణలో ఆరోపదరుల మీదను ఇతర నిందితులమీదను మోపబడిన నేరము లెవ్వియో ప్రభుత్వము వారు దయచేసి చెప్పగలరా? (ఆ) ఋజువుగాబడిన నేరములెవ్వి,

జర్మను ప్రతినిధులు

డాక్టరురథెనూ, హెర్ ఫిషరు, హెర్ బెర్గాను, గార్లు సుప్రీముకౌన్సిలునకు ప్రతినిధులుగ జనవరి 12 వ తేదీని కౌన్సిలువారు వీరివాదనను వివదరు.

దక్షిణాఫ్రికా యందలి జాగృపనివాండ సమ్మెకు గాను బంగారుగనుల పనివాండ్రను ఇంజనీయరింగు పనివాండ్రను గూడ సమ్మెకుట్టవలె నని తీర్మానించిరి.

విదేశ వార్తలు

క్రొత్త యధ్యక్షుడు

జనవరి 10:— గ్రెగ్టె గారు ఐర్లండు దేశాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడినది.

డివెలరాగారి విధానము

జనవరి 10:— సంధి యంగీకార తీర్మానము డివెలరాగారి వ్యక్తికి వ్యతిరేకముగ నొనర్పబడలేదని గ్రెగ్టె గారునుడిపిరి. డివెలరాగారు తమతో నుండవలసిన గ్రెగ్టె గారు కోరిరి. డివెలరాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు లేచినతోడనే సభ్యులందఱును ఉత్సాహముతో లేచి నిలవబడిరి. దేశమునకు సద్భక్త మగు వివాదమును డివెలరాగారు నిరసించిరి. ప్రస్తుత ప్రజాస్వామ్యవాదులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు విషయమున సంధి యంగీకారవాదులకు చూలబలమువలె నుండవలసి యాతడనెను. సంధి యంగీకారవాదులు దేశాధ్యక్షకార్యము లొనర్చుచున్నదప్పు వారికార్యములకు ప్రజాస్వామ్యవాదులు అడ్డము రారు.

క్రొత్త మంత్రివర్గము.

కొల్లి మ్మగారి ప్రతిపాదన ననుసరించి గ్రెగ్టె గారు రధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. గ్రెగ్టె గారి యుపపాదనపై నీక్రింది మంత్రివర్గము యేర్పాటుకొనబడినది.

కొల్లి మ్మగారు (ఆర్థికమంత్రి) గావనడపిగారు (విదేశాంగమంత్రి) డగ్లసుగారు (దేశాంగమంత్రి) కోజుగ్రేవుగారు (స్థానికశాఖ) బహిగ్మగారు (ఆర్థికవిషయములు) మల్కే హి (దేశరక్షణ మంత్రి)

గ్రెగ్టె గారి న ధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనవలె నను తీర్మాన ముపపాదించబడినపుడు కొందరు ప్రతినిధులందుల కభ్యంతరపెట్టిరి. ఇచ్చింగుహముగా గూడ నుండుండిరి. ఇచ్చింగుహము గారు మాట్లాడుచుండగా వాల్సుగారు అడ్డ సవాల్లవేసిరి.

వై ప్రతిపాదన గావించునపుడు తాను సభయందుండరాదని డివెలరాగారు నుడివి వెలుపలకు వెడలిపోయెను. వారితో గూడ గారిపక్షమువారు రు 65 మంది సభ్యులు వెడలిపోయిరి. తరువాత నా ప్రతిపాదన ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

ఋజువుగాని నేరము లెవ్వి? (ఇ) వారిమీద ముఖ్యమైన నేరములు ఋజువుగాబడకుండుట నిజమేనా? (ఈ) బాంబాయి అడ్వొకేటు జనరలు ప్రాసిక్యూటర్ చేయరాదని అభిప్రాయడే నా? (ఉ) దీనిని గురించి భారత ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును దెలుపుటకు లామెంబరు బాంబాయికి వెళ్లినది నిజమేనా? (ఊ) లామెంబరు సలహా ప్రకారము నిందితులను ప్రాసిక్యూటు చేసినది నిజమేనా? (బు) ఈ కేసు విచారణకు ప్రభుత్వమువారి రుతి కలవు టెట్టిరి? (బూ) వక్తలే కంత ఇయ్యబడినది. (1) అల్లహాబాదు అల్ఫ్రెడ్ గారికి ఎంత? (2) సింధు కబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు ఎల్ఫ్రిడ్ గారికి ఎంత? (3) అసిష్టాంటు కబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు పరశురాం తొలారాం గారికి ఎంత ఈఖయిలీలలో ఎవ్వరైన కెరసాలయందు జబ్బుగా నున్నారా? ఎవ్వరు?

సర్ విల్లియం వింసెంటు గారు రిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— (అ, ఆ, ఇ) ఇండియన్ సీవల్ కోడు 120, 131, 505 సెక్షన్లు క్రింద వారు ప్రాసిక్యూటు చేయబడిరి. భారతీయవ్యతిరేకగారు 120, 131, సెక్షన్లు క్రిందవదలిపెట్టి, 505వ సెక్షన్ క్రింద ఆరెట్టు చేసిరి. మొట్టమొదట మహమ్మదాలీ షేకతాలీ-వీరువురు ను వరుసగ ఇండియన్ సీవల్ కోడు 124 ఎ- 158 ఎ సెక్షన్లు క్రింద ప్రాసిక్యూటు చేయవలసినట్లు ఆజ్ఞాపించబడినది గాని 505 క్రింద కేసువిధింపబడినది గాన ఈ నేరములు ఉపసంహరించబడినది. (ఉ) ఈ కేసునుగురించి శాసనసంబంధమగు వివరములను కనుగొనుటకు బాంబాయి అడ్వొకేటు జనరలుగారి సలహా గైకొనబడినది. విషయముతో నిస్సందేహముగ ప్రాసిక్యూటర్ జరుపదగుదని అతడభిప్రాయపడినది. (ఊ) కార్యనిర్వాహక వర్గమందలి సభ్యులు ప్రత్యేకముగ నే అభిప్రాయముల నిచ్చికో బయల్పెట్టుట విషయబద్ధ మగు పూర్వాగారమునకు వ్యతిరేక్తముగ నుండును. బాంబాయి అడ్వొకేటు జనరలు సలహా ప్రకారము వీరి ప్రాసిక్యూటుచేయుటకు ఉత్తరువు ఇయ్యబడిన పిమ్మట, రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక వర్గమందలి లామెంబరుగారి అభిప్రాయము కనుగొనబడినది. గాన ఇతని సలహాకు ముందే వారు ఆరెట్టుచేయబడిరి. (బు, బూ) తెలియదు. రాసు అల్ఫ్రెడ్ గారికి రు 16000 లు. ఇతర న్యాయవాదుల కియ్యబడిన మొత్తముల వివరములు ప్రభుత్వము వారికి తెలియవు. ఈ ఖైదీలలో నెవ్వరికి గాని జబ్బుగా నున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి వర్తమానము రాలేదు.

స్థానిక నిబంధనలు

స్థానిక నిబంధనలో 12 సవరణలు సెలెక్టుకమిటీవారి ఇయ్యబడినవి. వీనిప్రకారము ప్రధానవిషయములను గురించి తీర్మానములు మొట్టమొదట చర్చింపబడును. ఈ సవరణలన్నియు సర్ విల్లియం వింసెంటుగారిచే నుపపాదించబడినవి.

యఫ్. మెక్కార్టీగారు 14 సవరణల నుపపాదించి ఇవిగూడ సెలెక్టు కమిటీకి పంపబడినవి.

ప్రభుత్వమువారి నిష్పాద విధానమునుగురించి చర్చ ఎప్పుడు?

ప్రభుత్వమువారి నిష్పాద విధానమునుగురించి మున్నీ ఈశ్వర కరక గారు పపాదించవలసిన తీర్మాన మొదట చర్చింపవచ్చునో దెలుపవలసినదని జె. న్యూకదాసుగారు కోరిరి.

సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు:— వీల్లెంత త్వరలో సభాసభ్యులు చర్చింపవచ్చుక (అట్లే అను కేకలు.) ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వమువారికి ఏమి రహస్యములు లేవు. నిర్ణయించబడినదినమున చర్చజరుగలేదు. ఈ సమావేశములో జరుపవలసిన కార్యక్రమము విశేషము. ప్రభుత్వమువారి పని జరుగవలసిన దినములలోనే అంశమునుగురించి చర్చించుట కెన్నడు వీలగునో నేను చెప్పజాలను. ఇంకెన్నడు చర్చకు వీలుపడునో నేను రాజప్రతినిధి అభిప్రాయమును కనుగొనెదను.

రెండుగంటల పిమ్మట సభ ముగిసెను. తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

బెరలిన్ గాలురు-చెరసాలలోగలభా

ఈచెరసాలలో రంగబాలు అనురాజకీయఖైదీ నుంచిరి. అతనికిజబ్బుచేయగా వైద్యశాలకుపంపిరి. ఆకారణమున డిశంబరు 29 వ తేదీని ఆ చెరసాలలోని బాలు రందరును నూపర్నెంటు అజ్జలను తిరస్కరించి పనిమానివేసి వార్తరలఅలమారులు పగల గొట్టి పనిముట్లు తీసికొని తలుపులు తాళమును పగులగొట్టి గోడలు దాట ప్రవర్తించిరి. అంతట గార్డులు 15 బారులు కాల్చిరి. వానిలో చాల గాలిలోనే కాల్చిరి. 8 గురికి కాల్గమీద రవ్వల దెబ్బలు తగిలెను. 9 మందికి లట్లాదెబ్బలు వాళ్లలోలో కొంతటలో తగిలెను. 190 మంది బాలురుంటునిటు పరుగెత్తినాగిరి.

ఒక బహిరంగ లేఖ.

రాజప్రతినిధిగారికిని, వారి కార్యనిర్వాహక సంఘము సభల న్యాయశాఖ సభ్యులకిని ఒక బహిరంగ లేఖ:—

భారతదేశ మిట్టలందు తయారు చేయబడిన వస్త్రములను న్యాయపరము జేయు, కలకత్తా యందు వర్తకులకు రైల్వే వారివలన చాల ఇబ్బందులు గలుగుచున్నవి. అందు ముఖ్యముగా ఈ క్రింది ఇండియా రైల్వేవారివలన వివిధ సభలందు చున్నవి. ఈ రైల్వే ధర్మాన్ని నవనవపులను చెప్పించుకొను అట్టివర్తకులకు విశేష నష్టము సంభవించుచున్నది. దంభాదులమూలమున ప్రత్యేకముగా ఖద్దరును మాత్రమే గాక రైల్వే బోర్డువారికిని న్యాయపరశాఖ గౌరవనీయసభ్యులకును న్యాయపరముల తరువారే న్యాయపరములవలన వల్ల జెల్లుకొనినను గూడ, ఇదివరకు జరిగిన నష్టములకు గాని జరుగుచున్న నష్టముల మొత్తము తగ్గించుటకు గాని ప్రతికార చేయియ నొక ర్పబడి యుండలేదు.

చాలవరకు నట్టి కష్టములు బొంబాయి, అహమ్మదాబాదుల యందలి మిట్టలలో తయారైనప్పటి యచ్చటనుండి పంపబడుచున్నవి. ఈ కష్టములు యజమానుని బాధ్యుడై గాని లేక కష్టములు నష్టమైనయెడల వర్తకులు (అనగా వస్త్రపుల మోసికొనిపోవుటకు చార్జీ చేయబడిన మొత్తము) నిచ్చు మారుల వైనగాని రైలువేవారు సామానము రహదారిలో నిచ్చెదరు. మఱియు సామానబాధ్యురైలువేవారివై లేకుండ యజమానులవై నుండుటచే సామానుల బేలులకు బేలులే అన్నియు పోయినను రైలువేవారు దాని బాధ్యతను తప్పించుకొనుచున్నారు.

రైలువేవారికి నొప్ప జెప్పబడిన సామానలన్నియు గాని అందొకభాగము గాని రైలువేవారు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యమునకు గురైనవలన గాని రైలు వాకరులవలన లేక వారి బుద్ధిపూర్వకనిర్లక్ష్యమువలన ఆ సామానుల దొంగిలించబడిన గాని అందులకు రైలువేవారు బాధ్యులనియు ఇతర కలకత్తావలన సామాను నష్టమైనయెడల వారందులకు బాధ్యులు కరనియు రైల్వే నిబంధనలయందు గలదు.

ఇట్టి విషయములలో చాలవరకు సామానుల నష్టమునకు యజమానులు బాధ్యత నొప్పకొనినను కారణముచే రైల్వేవారు బాధ్యతను అంగీకరించుటలేదు. సామాన్యముగ రైలుఅధికారులు నష్టమైన సామానునకు బాధ్యతను అంగీకరించకుండుటకు కారణమైన దెలుపకు. వర్తకులు గట్టిపట్టు బట్టినయెడల నష్టము రైలు ప్రయాణమునందు ఆ సామానులు దొంగిలించబడి పోయినను కారణమునే సామాన్యముగ వారు దెలుపుదురు. ఇందువై పోలీసు వారిని నష్టము ఆహారకార్యనివేకను దెలుపవలసిన అడిగినయెడల రైలుఅధికారులు లందుకు తగ్గింపకుండురు. ఈనివేదికలు రహస్యములనిగావోలు వీరిట్లు తగ్గింపకుండుట.

వర్తకుల నైతిక కొంచె మూహించుకొనుడు. రైలు అధికారులు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యము చేసిన గాని దొంగిలించిన గాని ఋజువు చేయు బాధ్యత వర్తకులవై నిలచియుండును. రైలువేవారికి వ్యతిరేకముగ జూపవలసిన సాక్ష్యములందు పోలీసువారి నివేదికము ముఖ్యమైనది. జైల్లోపోలీసువారిని కేసుల పరిశీలించుచును. రైల్వేపోలీసువారు మాత్రమే ఈ కేసులను పరిశీలించుటలేదు. కాని ఈపోలీసువారు రైల్వే శాఖ పాలనకింది వారే వారు ప్రజలకు గాని వర్తకులకు గాని నిజమగు సంఘటనలన్నియు దెలుపరు.

అందుచే ఈ న్యాయపరమంతయు నొక పక్షమున చేసామానుల రైలువేవ రియధీనున నిచ్చివేసినవారే వర్తకులు సంపూర్ణముగ రైలువేయధికారుల దయాధర్మమువై నాధారపడి యుండురు. వర్తకులు యజమానులబాధ్యతవైననే రైలువేరహదారి చేసిన పుష్కలమైనను. సామాను నష్టమైనయెడల నీనుబడు యజమానుల కేటునకు రైలువేరెక్కువలకు వ్యత్యాసము చాలతక్కువ. ఇది మామూలు ఇన్ను చెన్ను కేటునకంటె కూడ చాలతక్కువ. వర్తకులకేటు రైలువేరెక్కువలకు, ప్రస్తుతయజమానుల బాధ్యతవైన నిచ్చుకేటును సమానములే. ఇదివరకు సామానుల నష్టమైనయెడల రైలువేవారిచ్చుకేటును ప్రస్తుతము యజమానులబాధ్యతవై పంపబడిన సామానులకప్పుములైనయెడల నిచ్చుకేటు మార్చిరి. రైలువేవారిని నష్టముల నుండి తప్పించుట కిట్లు చేయుటలేదు. ప్రస్తుతము రైలువేవారి బాధ్యతవై పంపబడుసామానునకు గహడా, కేటు సమితముగ వృద్ధిచేసిరి.

సామానుల నష్టమును గురించి ప్రస్తుతమున్న రైలువే నిబంధన ప్రకారము వర్తకుల కంతిమాత్రమును ప్రద్రుముండుట

లేదు. ఈ విషయమున నొక్కపక్షమువారికి మాత్రమే లాభముగ నున్నది. (సామానుల నష్టమును గురించిన నిబంధన విషయమున) ఈనిబంధన రైలువే అధికారులుగాని వారి లాయర్లుగాని వ్రాయుదురు. ఇండియా రైల్వే సభవారు దానిని ప్రభుత్వము వారికి సేవేదింతురు. ప్రభుత్వము తరపునగాని రాజప్రతినిధిగారి తరపునగాని రైలువే శాఖవారు దాని సంగీకరింతురు. అందుచే నీవిషయమునందు ప్రజలకు ఏమియు హక్కులేదు. అందుచే సమాజమున ప్రజల సదుపాయములు భగ్నము లొనర్పబడినవి. ప్రజల సామానులకు గలిగిన నష్టమునుండి రైలువే వారిని దప్పించుటలేక ఈ విషయమే ప్రాధాన్యమును కలిగించినది. అందుచే వారి యభిప్రాయసారము ఆ నిబంధనను లభించి ఆమోదించిరి. ఈ విషయము చాల ముఖ్యమైన దైనను ఈ నిబంధనను గూర్చి చర్చించుటకు లెక్కలేని అపెండ్రివారికి అధికారములేదు. భారత రాజ్య సభ వారి జోక్యము లేకుండగనే రైలువే బొంబాయి దీనిని పరిష్కరించుదురు ఇది ఇట్లే యుండవలెనా?

రైలువే అధికారులు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యము చేసిన గాని వారిచే దొంగిలించబడిన గాని వర్తకులు రజావు చేయవలెను. రైలువే రికార్డును వర్తకులను జూడనియరు. రైలువేయందుగాని రైలువే పోలీసువారిద్వారాగాని వర్తకులు స్వయముగ విచారించుకొనుటకుగూడ వీలులేదు. అంతయుగాక నా విషయమున రైలువే, పోలీసు నివేదికనుగాని రైలువే ఇంకె రింగు యుక్త్యగియొక్క నివేదికనుగాని అట్టి వర్తకుల కీయరు. అట్టి సమయమున, రైలువే యుక్త్యగిలు బుద్ధి పూర్వకముగా నిర్లక్ష్యము చేసిన వర్తకు లెట్లు ఋజువుచేయగలరు? చిట్టిచివకకు రైలువేకంటెనే వారివలన నీ నష్టము లన్నియు ననుభవించవలసిన దేలినది.

రైలువేయ దేశముకొరకు నిర్బంధపడినవి. కాని దేశము లోని వర్తకుల నిట్లు బాధపెట్టినయెడల రైలువేల యుపయోగములు చాలవరకు తగ్గిపోవును.

వర్తకుల దీనికొని పోవుటకు సదుపాయము లసలే చాల తక్కువ. దానికి తోడు నష్టము లపరిమితములు. రైలువేవారు శ్రద్ధపుచ్చుకొని కుండుటయే రైలువేవారు సామానుల దొంగిలించుటకున, దొంగలకు సహాయపడుటకును తగిన ప్రోత్సాహము వర్తకులు కొరకు నష్టపరిహారము లిచ్చి అనుమానించబడిన రైలువేయివోగిని విచారించి యీతనినికూడ నందొక భాగము భరించునట్లు జేసినయెడల నీనష్టములు త్వరలో నధ్యక్షములగును. అధ్యక్షములు గాకపోయినను చాలవరకు తగ్గిపోవును. రైలువేవారిందు జోక్యము పుష్కలమగుండుటయే బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్లక్ష్యము చేసినట్లు.

వస్త్రములు, నేయి మొదలగు యజమానుల బాధ్యతవైన రైలువేవారు మోసికొనిపోవు కష్టములు ఇందుకు రైలువేవారు బాధ్యులుగారు) నవిమాత్రమే యధికముగా పోవుచున్నవి. ఇవి రైలువే యధికారుల ఆహారకార్యనివేక జరుగును. ఇందు వలన ఈ నష్టములతో రైలువే అధికారులకు జోక్యము గలుగునని దెలుచున్నది.

ఈస్టిండియా కంపెనీవారి కంట్రాక్టు త్వరలో ముగిసి పోవును. తిరిగి కంట్రాక్టునకు సమర్పించినపుడే రైలువే వారు భారతవర్తకుల మొదలను విసలే దను సంకల్ప ప్రభుత్వమువారు జ్ఞాపకముంచుకొనవలసిన గోరుచున్నారు. ఈకంపెనీయొక్క ట్రాక్టు మేనేజరు, డివిజను ట్రాక్టు మేనేజరు, క్లెయిమ్సు నూపరెంటెంటు మొదలగు ఉద్యోగులు భారతవర్తకులు వ్రాసినదానిని గమనింపవలెన గమనింపరు. సకాలమున ప్రత్యుత్తరములను (ఆసలు ప్రత్యుత్తరము నీయదలచినయెడల) ఈయరు. ఈ రైల్వేవారు భారత దేశవర్తకులను పోషకులుగా జూడకపోయినను భారతదేశవర్తకులకు జూచుటలేదు. బెంగాలు నాగపూరు రయలువేలందు నష్టములు చాలతక్కువ. ఈకంపెనీవారును తదితరకంపెనీలవారును కంప్లెయింటులు జూబులను సరిగ గమనించి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదరు. ఒకమాగు ఈస్టిండియా రయలువే కంపెనీ గుండెగాక బెంగాలు నాగపూరు రైలువేగూడ దెప్పించు కొనుటచే చాలవరకు నష్టము తగ్గెను.

రాజప్రతినిధిగారు ఈస్టిండియా గమనించెదరని యెంచుచున్నారు. ఇది కలకత్తాలోని భారతవర్తకుల వర్తకులకు చాల ముఖ్యమైనది. రాజప్రతినిధిగారు ఈ విషయమున న్యాయము గలుగజేతురుగాక. ఈ క్రింది ఇండియా రయల్వే కంపెనీ ట్రాక్టు మేనేజరుయొక్క నిరంశిత ప్రవర్తనను, ఈకంపెనీ యొక్క వర్తక శాఖవ్యవహారములు ఏమియు బాగుగ నుండకపోవుటను గురించియు, అధికారులును అనధికారులును గల యొకచిహ్నాణ సంఘమును ఏర్పాటు చేయవలెను.

భారతవర్తకుల సంఘము.

బొంబాయి జూరు

(మా ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

జనవరి 10:— ఈ పురమునందు నవంబరు 17 వ తారీఖున జరిగిన అల్లరులవలన జనులలో నొకవిధమైన మార్పు కలిగినది. హిందువులును, మహమ్మదీయులును తమయొక్క తప్పులను నవరించుకొనుచున్నారు. మనుషటికలై తమతో నేకీభవింపని వారలను నిరసించక వారలను సోదరప్రేమతో జూచుకొనుచున్నారు. అదియునుగాక సహాయనిరాకరణతత్వమును గ్రహించజాలక, కేవలము వినోదార్థము తెల్లటోపిలను ధరించి మహాత్మా గాంధీకి జయ అని కేకలవేయుచు వైరమునకు ప్రధాన కారకులగు పెద్దవనస్యు లందరును టోపిలను తీసివైచిరి. నిజమగు దేశభక్తులును, మహాత్ముని యుపదేశముల తత్వము బాగుగ గ్రహించినవారలను పూర్వమువలె తెల్లటోపిలను ధరించుట మాత్రమునే తప్పిజేందక పూర్తి స్వదేశవస్త్రములనే వాడుచున్నారు. ఎంతవాడైనను వన ఆంధ్రదేశము నందువలె ఖద్దరు న్యాపకము ఇచ్చట లేనేలేదు. కుద్దస్వదేశ వస్త్రములను ధరించిన వారిని చూచుట ఆనెదు.

హిందు మహమ్మదీయులయందు దీవిధమైన మార్పు కలుగుచుండ పాఠశాలలయందును, క్రైస్తవుల యందును, గలిగిన మార్పు కొనియాడతగినది. నవంబరు 17 వ తారీఖున జరిగిన అల్లరులవలన వారు మేలుకొనినారు. ఆ దినములలో మహాత్ముని యొక్క ప్రవర్తనమును, హితబోధమును వారి మనస్సులలో నాటి మహాత్మునియందు తృప్తిక గౌరవమును, ఆయన యుద్వయమునందొక విధమైన అభిమానమును కలిగినది. కాని వారికి మహాత్ముని ఆనుచరులయందు ద్వేషమును భయమును పూర్తిగా వదలలేదు. దేశభక్తి యు సోదరభావమును కలిగి యుండియు, తాము స్వల్పసంఖ్యకులగుటచే ప్రభుత్వమువారి సహాయము లేకున్నయెడల నేమిముప్పవాటిలినో యనుభయము వారిని పీడించుచున్నది. అట్టి భయనివారము చేయట మన విప్లవక ధర్మమై యున్నది. ఏదియెటులయైన బొంబాయియందు మాత్రము మనుషటికలై నజల అల్లరులు జరుగునని భయపడవలసిన అవసరములేదు.

14 వ తేదీన జరుగనున్న నాయకుల సభయందు అందరును చాల ఆకలను తెట్టుకొని యున్నారు. కలకత్తాలో వలె ఈయూరియందు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధము లేవియు చేయకున్నను, ఈయూరి మితవాదులలో ముఖ్యులగు సర్ డిన్నా వాచాగారు, డటరాజ్ గారు, పురుషోత్తందాసు థాకూర్ గారు, ఏదోవిధమైన సంధి నొనగూర్చవలె నని యత్నించుచున్నారు. వారియత్నము లెంతవరకు సఫలము లగునో చెప్పజాలము.

మలబారు

వెరియూరులను పట్టణ కచ్చేరీల లూటింగు కేసునందు 9 మంది నిందితులు విడుదల చేయబడిరి. మిగిలిన 19 మంది నిందితుల కేసు 19 వ తేదీ విచారణ చేయబడును.

ఆగస్టునెల 21 వ తేదీన పరపంగాడి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకొరకు కార్పెరను నేరము ఆ పురవాస్తవ్యులను ధనవంతులను అగు అచ్చంపేట మహమదు కట్టి హతగారివైనను మరి అరుగురివైనను మోపబడినది. ఈ కేసును స్వేషము ట్రిబ్యునలు వారు విచారించుచున్నారు.

ఆయుధములతో 50 మంది విప్లవకారులు 10 వ తేదీన తామరనకు వెళ్లి వైనికులకు సహాయముచేసిన దక్షిణఇండియా రైల్వేగాంగు కూలినొకనిని ఆతని భార్యను ఎట్టి కారుణ్యముచూపక చంపిరి. వారి కుమారుని చంప ప్రయత్నించిరి గాని ఆతడు కొన్ని గాయములతో తప్పించుకొని పారిపోయెను. కుమారుడు కల్లికోట వైద్యాలయమునందున్నాడు.

యునరాజుగారి బహుమాన వస్తువులు. యునరాజుగారు సేపాళమున వేలాడిన జంతువులను సజీవజంతువులును విస్తారముగా బొంబాయి చేరినవి. బొంబాయి నాచులు హిస్టరీ కూరేటరు బి. సి. ఎల్లిసనుగారు వారిని పరిశీలించుచున్నారు. సజీవజంతువులను పక్షులును లండను జాలాజికలు తోటలకు పంపబడును.

సర్ హెన్రీ వీలరు గారు రైలుగాగానే హెచ్.ఎల్. స్టీవెన్స్ ఐ. సి. యస్. గారు వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులయ్యెదరని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రకృతరాజకీయ పరిస్థితులు

పంజాబు శాసనసభలో తీర్మానము చర్చ

లాహోరు, జనవరి 10:—ఈ దినము పంజాబు శాసన సభ ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశము కాగానే మీయాక్ షా నవాబుగారు కార్యక్రమమును నిలిపి ప్రకృత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి ఇట్లు పర్యవేక్షించిరి:—

“నేరముల చట్టము సమరణ శాసనము (సమితులకట్టము) ను కాంగ్రెసు, కిలాఫాతు వాలంటీర్లకు ప్రయోగముచేయుటచేతను, రాజద్రోహపుంధల చట్టమును పాంచాలదేశమున దలి కొన్ని మండలములందును బెట్టుటచేతను ప్రభుత్వము వారు తమ మనోరథమును వెలువేర్చుకొనబాలక, ఆశాభంగమును జెందిరి. ఈచర్యలు ప్రజల మనము లందలి తీవ్రమగు ఆసంతృప్తి హెచ్చించితివి. ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయు నుద్దేశించువారు నిరాశ జెందినారు. సుస్కరణములకు సంపూర్ణముగ విరుద్ధముగ నున్న ఈనిర్బంధవిధానము నవలంబించుట కెవ్వరు యొడిగట్టుకొనినో నేనూహించబాలకున్నాను. ఈచర్య అవిశేషమైది గాకపోవుటయేగాక, చాల అన్యాయమైనది. ఆసహమైన ఈ రెండు చట్టములను పంజాబు దేశమునందు బుల్ బెట్టుట కేమి అగత్యము వచ్చినదో కాణములు నాకు తోచినవిగావు. ఆయుధములు వాడని వాలంటీర్లకు సమితులచట్టమును ప్రయోగించుటకు అదిగండి ఎవ్వరు ఉద్దేశించిన లేదు.

కొందరు వాలంటీర్ల అకమముగా బ్రవర్తించి యుండవచ్చునుగాని అన్ని వాలంటీర్ల సంఘములు శాసన విరుద్ధమైనవి అని ప్రకటించుట చాల గొప్ప పొరబాటు. కేవలము అన్యాయము. గత తత్వము జూలైమాసములో రాజద్రోహపుంధల చట్టమును ఉపసంహరించుకొన్నప్పటి నుండి తిరిగి వాక్యాంతర్యమునకు ఆటంకములను బెట్టవలసి న అవసరమేమి మిరా లేదు. ఈ రెండు ప్రకటనములను తత్తబామే ఉపసంహరించుకొనవలెను. ఈచట్టముల సత్క్రమించినందుకు చెరసాలలకు పంపినవారిని అందరిని తత్తబామే విడిచిపెట్టవలెను. సంపూర్ణ రాజకీయ హక్కులను సంపాదించుట కొకకాలమును నిర్ణయించిన పక్షమున ప్రకృత అశాంతికి మూల కారణము తొలగిపోవును. నిర్బంధములవలన ప్రయోజనములేదని నా ఉద్దేశము”

జోసఫ్ గారు

ప్రభుత్వపక్షమున ఇట్లు వాదించిరి “ప్రభుత్వమువారు దీర్ఘకాలము వేచియుండిరి, సహనము గలిగి యుండిరి. ప్రజానాయకుల ఉపన్యాసములు కొంతకది శాంతముగ నుండునని ప్రభుత్వమువారు అశపకంచుండిరి. ఆశలన్నియు వృధా అయ్యెను. గత ఆటమాసము అనంతము పరజాతి ద్వేషము పురికొల్పి బహుచుండెను. కిక్కులు వారి రాజ్యమును తిరిగి దీసికొందురు అనియు, పంజాబుదేశములో మహమ్మదీయులు తిరిగి తమరాజ్యాస్థాపనము చేయుదునియు నిస్సందేహముగ పలుకబడుచుండెను. లాహోరు నగరమున దొక వారము దినములలో దౌర్జన్యముతో జేరినవలె 52 సమావేశమయ్యెను. వార్తాపత్రికలలో అన్ని సర్వాభిప్రాయములే. ప్రజలెచ్చుట జూచినను పోలీసులను ఎదిరించసాగిరి. బహిరంగజంతులలో పోలీసు రిపోర్ట్ల, కాటంకములు కలిగించ బడుచుండెడివి. వాలంటీర్ల చేష్టలు సుప్రసిద్ధములు. మద్యము అంగళ్లకద్దను, విదేశవస్త్ర నిలయముల కద్దను వాలంటీర్ల బ్రోధించుట యందు విజయము గాంచిరి. వాలంటీర్ల నిర్బంధములు పడబాలక అంగళ్ల వాసనకనుండి పరదేశ వస్త్రములను దెప్పించుకొనుట మానుకొనిరి. సాంఘిక బహిష్కారము బయలుదేరినది. అంగళ్ల వారు హరితాశము చేయవలసినదని నిర్బంధించబడిరి. శాసనముల ప్రకారము శాంతముతో ప్రవర్తించుట పౌరులను తొందరపెట్టి, నిర్బంధించు దుర్మార్గులకు వాలంటీర్ల నాయకులైరి.

ఇప్పటి రాజకీయస్థితి ఈ రెండు చట్టముల ననుబట్టి బెట్టుటలన రాతేదు.

ప్రభుత్వమువారు తమ నిర్బంధవిధానమును కట్టిపెట్టి ఉద్యమ నాయకులతో రాండుచేయి సమావేశము చేయవలసినదని రాజా నరేంద్రనాథగారు కోరిరి. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధము లవసరమేమని ఇద్దరు మహమ్మదీయ సభ్యులు పలికిరి.

సర్ జాన్ మేనార్డు

శాసనాధికారులను తిరస్కరించుటవలన దౌర్జన్య పూరితమగు భయంకరమగు నేరములు విశేషముగ వెలిగిపోవుచున్నవి. బందిపోటు దొంగతనములు విపరీతముగ హెచ్చిపోయినవి. కొంతకాలముకిందట సక్రమముగా నుండిన ప్రదేశములలో

నిష్పాదు అక్రమము ప్రబలుచున్నది. అన్ని శాసనములను ఉల్లంఘించవలెనను దురుద్దేశము పంజాబుదేశమందలి మూఢులగు గ్రామస్థుల మనములందు విషమునలే వ్యాపించుచున్నది.

ఇరుపక్షముల వారును ఉద్యమ ప్రచారమును మానుకొనవలెను. కిలాఫాతు, కాంగ్రెసు ఉద్యమ ప్రచారముల నన్నిటిని మానవలెను. విఫలమౌ నెకమిదట వాలంటీర్ల ఉత్సాహము లుండరాదు. దౌర్జన్య పూరితమగు ఉపన్యాసముల నియ్యరాదు. ఉద్యమ నాయకులెట్లు చేసెదమని వాదాంశముచేసిన పక్షము; అల్లరులను, దౌర్జన్యమును అణచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించుచున్న చట్టములు ఉపసంహరించ బడును.”

ఇట్లు రెండు గంటలసేపు ప్రసంగములు జరిగినవిచ్చుట, చర్యముగి నెను.

రాజకీయ నేతృత్వము.

మధ్యాహ్నము సామాన్యతీర్మానములను గురించి చర్చించుటకు శాసనసభ తిరిగి సమావేశమైకొన్నది. సామాన్య తైదిలు కువలె గావించు రాజకీయనేతృత్వము విచారణ కాలములోను, తీర్పుచెప్పిన పిమ్మటను మంచి ఆదరణ ఉండవలెనని శిఫార్సు చేయుచు ఒకతీర్మానము ఉపపాదించబడెను. ఈ తీర్మానము అంగీకరించబడెను.

బొంబాయిలో ప్రారంభవిద్య

నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్యగురించి ఆలోచించి నలహా లాసుగుట బొంబాయిప్రభుత్వమువారి కవిచారణసంఘమును స్థాపించిరి. ఈ సంఘమునకు 50 నారాయణచంద్రవర్మగారు రధ్యులు. బొంబాయి, అహమదాబాదు, కరాచిమున్నగు ప్రదేశములలో సంఘమువారు పర్యటనము గావించి అనేకమంది అభిప్రాయములకునుగొనిరి. బొంబాయి బాలికలకును నిర్బంధించి విద్య అవసరమని దాదాపు అందరు అభిప్రాయ మొసంగిరి. పాఠశాలపై అధికారము స్థానికసంఘముల కుండవలయునని అనధికారులు అభిప్రాయ మొసంగిరి. కాని ప్రస్తుతపు ఏర్పాటును అధికారులను మార్పుట అవసరమని అధికారులు చెప్పిరి. నిర్నుజాతులకు ప్రత్యేకపాఠశాల లుండవలయునని కొందరు నలహా ఇచ్చిరి. లోకలు నెన్ను రెట్టించి మూడువందలరూప్యముల కధికమగు మొత్తముమీద ఆదాయపు పన్ను విధించి విద్యావ్యాపకమునకు అదాయమును వ్యయపరచవలయునని నలహా లెక్కబడెను. సంఘనివేదికము క్రిందపరిమానములోగ తయారగునని తెలియచున్నది.

మాలనా అబ్దులుకలాం అజగు.

రాజద్రోహనేరము.

మాలనా అబ్దులుకలాం అజగుగారి కేసు విచారణకై కలకత్తా ఫిఫ్ (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు) గతఆదివారము 8వ తేది తీసికొ నెను. మాలనామీద క్రిమినల్ లాసవణకట్టముకింద నొక నేరమును శిక్షాస్పృతి 124 ఎ. క్షే నక్రింద రాజద్రోహనేరము గలవనియు రాజద్రోహపుకేసు గొప్పదైనందున క్రిమినల్ లా సవణకట్టముకింద కేసు కద్దుచేయుటదనియు పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు ప్రారంభమున చెప్పెను.

మేజ: మిస్సు వదలి నెట్టి నాము:

కోర్టుకొన్నెక్చరు:— ఆయనకు ఇంగ్లీషు బోధపడదు.

మాలనా: నాకేమియు అవసరములేదు.

ప. ప్రాసిక్యూటరు: ప్రస్తుతపుకేసు శిక్షాస్పృతిలోని 124 ఏ క్రింద నున్నది. నిందితుడు మిస్ట్రాపూరు మైదానమునందు 1921 సంవత్సరము జూలై 1వ తేది ఒకపర్యాయము జూలై 15వ తేది మరెొకపర్యాయము ఉపన్యాసముల నొసగియుండెను. అవిరెండును రాజద్రోహపూరితములైనందున క్రిమినల్ ప్రాసీజరుకోడు 196 వ క్షే నక్రింద గాని శిక్షాస్పృతి 124 ఏ క్రిందగాని వచ్చును. ప్రస్తుతము నిందితుని రాజద్రోహ నేరముకింద ప్రాసిక్యూషను చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తృప్తు నొసంగిరి. నలుగురు ఫిర్యాదపక్షపు సాక్షులను విచారణజేసి కేసు జనవరి 11 వ తేదికి వాయిదా వేయబడెను. మాలనా అజగు విచారణ కాలమంతయు శాంతముగ నుండెను.

అకాలిషత్రికపై మూడువచ్చు చావాలు

నాన్కానా కేసునుగూర్చి యీపత్రికలో (నాయబున వ్యాసములవలన మానవత్వము కలిగినది గాన నష్టపరిహారము 25 నే లిప్పించవలెనని వెనుక లాహోరు కమిషనరుగా నుండిన కింగుగారును 15 నే లిప్పించవలెనని సి. ఐ. డి. మాపర్నంటు బారింగుగారును దావాలు తెచ్చిరి. 10 వ తేదీని విచారణ జరుగుటకు సాయంకాలము 4 గంటలవరకును వాదులు రావందున రెండుదావాలును కొట్టివేయబడెను.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసి నచో (8878)

“ఆలీ ప్రభుత్వ నిర్బంధము”

(The Karachi Trial)

అను, దివ్యమైన నాలుకమును చునువుము

వెల 0 10-0 మాత్రమే. (పోస్టేజీ ప్రత్యేకము)

స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, టెనాలి.

బొంబాయి వి.కా.డి. ము.కో.కో.లో

అసలు నెం 664/1921 రు.

వాది:— అమరా సుబ్బయ్య.

యెడిరి

ప్రతివాదులు:—(1) డి. సుబ్బయ్య శెట్టి (2) యం. నర నాథం శెట్టి, (3) సి. సుబ్బయ్య మయినరు అయినందున గార్డీయక్ తల్లి సుబ్బయ్య, (4) చీమకుర్తి శేషయ్య, (5) యీ సుబ్బయ్య (6) యీ సత్యనారాయణ, 5, 6 ప్రతివాదులు యున్నరు అయినందున గార్డీయక్ తల్లి సుబ్బయ్య.

వైన నమోదయిన ప్రతివాదులును తెలియజేయుట యేమనగా: మద్రాసు స్కాల్ నెం 2594/1908 రున వాదిమీదనున్న లేటు చీమకుర్తి సుబ్బయ్య మీదనున్న 1, 2 ప్రతివాదులున్న 3 ప్రతివాదిలెట్టిని పొందిన డిక్రీ మోషన్లముగా కలంకేసుకోబడినది డిక్రీ కేమక్ పొందుటకున్న సదరు డిక్రీని ట్టి ఆరులు జరుపకుండా శాశ్వత యిక్రీక్ష పొందుటకున్నా మీమీద బాపట్ల పి. డి. ము. కోర్టులో వై నెంబరు 3 వాది దావా తెచ్చియున్నాడు. సదరు దావా మీస్టేటు మెంటుకు 19-1-22-వ తేదీన వాయిదా వేయబడియున్నది. గనుక తెలుపదయినది.

(5) పుత్రినివాసయ్య,

వాదితరపు కేసు, వాదు.

అమరా సుబ్బయ్య నిర్దము

అన్ని విధముల ఫౌలెయిక్ వేనాలు చచ్చుకొన భరణమున్నవి. స్వస్థపడుటకు ఉత్తరం. గమన కద్ద ఆయుర్యద్రవ్యభూషణ కోగిల శిరోష్టము లెచ్చుతగుల తెలిపెడి అర్థ నిమిష రెక్కామిటరు:—ఒకటికి రు 1-8; 8-కి రు 4;

8-కి ,, 7-8; 12-కి ,, 14.

లక్ష్మీ-సరస్వతీ చిత్రరంగుల పటములతోటి కల

1922 సం॥ క్యాలెండరు 20" X 10" కొలత కలది

అకాలం 10. ముందు పైకము పడవలెను.

1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు) అకాలం

2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు) ,, 3

3. హైందవ స్వరాజ్యము (తెనుగు) ,, 12

కె. కె. గిడిసన్ అండు కో

తిరుళ్లి క్కేడి, మద్రాసు.

3269

చారిక ధ

లోకమాన్యుని పవిత్ర జీవితము

ఇ హ ప ర సా ధ న ము

ఆంధ్రదేశమున నభిముఖముల నీవరకే వ్యాప్తమైనది.

గ్రంథకర్తలు: డి. వెంకట్రామయ్య, డా. వెం. నరసింహారావు పోస్టుఖర్చులుగాక, ప్రతి 1-కి రు 0.8-0. 12 ప్రతులు 5-0-0

వలయువారు డా. వెం. నరసింహారావు,

తాడేపల్లి గూడెం, కృష్ణాజిల్లా

మహా త గాం ధి

3349

ఛాయాపటము వేసిన లెటరు పేజరు

100 కాగితములు చేర్చి అట్టయెండు చేసి

కట్ట 1-కి అ 10; కట్ట 12-కి రు 6

కార్డు 100-కి అ 14; 1000 రు 7.8-0

కవరు 100-కి అ 14; 1000 ,, 7.8-0

కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి ,, 3.0-0

మీ అచ్చుకనులకు మాకు వ్రాయుడు

Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS.

నెయిడాడు పాఠశాలలు.

నిమేధ ప్రచారము.

గతబుధవారము సాయంత్రము నెయిడాడునందొక బహిరంగసభ జరిగి ప్రభుత్వమువారు మునిసిపల్, పాఠశాలలను దౌర్జన్యముగా నాక్రమించుకొనినందున వానివద్ద నిమేధ ప్రచారమును జేయవలసినదని తీర్మానింపబడినది. తీర్మానము ననుసరించి గతశుక్రవారమునుండి నిమేధప్రచారము అబ్బిసు త్యాగ్జీగారి నాయకత్వమున సాగుచున్నది. పాఠశాలలవద్ద కాపలా యుండగూడదనియు చివరకు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు పిల్లలను బంపవలదని బోధకూడనేయ న్నుడదీయు కల్పన ఇదివరకే యుత్తరపు కేసియుండినందున ప్రజలు అన్యత్యాహముతో గుంపులు గుంపులుగగూడ ఆయన త్రువునుగూర్చి కమలాతాము చర్చించు కొనుచుండిరి. గాంధీ మహాత్ముని యుత్తరపు శ్రావణము వీధులలో ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ గూడి ఊరేగింపుగ వెళ్లుచున్నారనికూడ తెల్ల అచ్చుకాగితములను తీసికొని ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు పిల్లలను పంపవలదని పలువిధముల బోధించుచున్నారు. అబ్బిసు త్యాగ్జీగారు పుష్పమాలాలంకృతులై 10 మంది కలటేయరులతోను నొక స్త్రీ మంటేయరుతోను హాజరుకాగానే యుత్తరపును మితిచేయించెను. అంతట కొన్ని పాఠశాలలు సంపూర్ణముగ భాగ్యముయ్యెను. ఈ లోపుగ ప్రభుత్వపాఠశాలలగూడ యిందుమించుగ అన్నియు భాగ్యముయ్యెను. మునిసిపాలిటీకి స్వాంత్ర్యము మరల కలిగెను గదా యని ప్రజలు సంతోషింప మొదలిడిరి.

ప్రజలపట్టుదల.

కమిషనరు ప్రాంటుగారు అహమ్మదాబాదునుండి గత శుక్రవారము ఉదయమునుండి వచ్చెనని అప్పటినుండియు తమ భావికర్తవ్య మేమో యని యధికారులు తమలో తాము గుసగుసలాడుకొనుచుండి రనియు తెలియచున్నది. ఈవిధముగ తమకు పరాధము గలుగునని అధికారులు మొదట తలపెట్టియున్నారని తెలుసు. ప్రజలమాత్రము తుదివరకు వైరముగ ప్రాంతమున ననెడి పట్టుదలతో నున్నారు. మంటేయరులను అరెస్టుచేసిన వారియవార మరకొందరు, ఈలాగున ననేకలు రంగమునకు దుముకుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఈవిషయమై ఒక నెయిడాడు వారేగాక జిల్లాలోని వారు ఎల్లగుగూడ పట్టుదలతో నున్నారు. అందరును ఒక్కచోట గుమికూడ కూడదని నాయకులు చెప్పగా నిశ్చయముగ ప్రతివాడును తమతమయిండ్లకు వెళ్ళిపోయిరి. మునిసిపాలిటీనుండి దౌర్జన్యముగ ప్రభుత్వము వారిచే తీసికొనబడిన పాఠశాలల స్థానమున మునిసిపాలిటీ వారు మరకొన్ని శ్రోత్రపాఠశాలలను మొకచోటమునుండి స్థాపించుచున్నారు. ప్రభుత్వపాఠశాలలు ఖాళీగా నుండగా యిమునిసిపల్ పాఠశాలలలో కనీసము విద్యార్థులు శతదినములకు నున్నారు. ఈ సాధ్యాయమును బాలుకును తమ దిక్కుకొనకునుగా జరిగెను గనుకనే ప్రాంతభీనులున్నారు.

అబ్బిసు త్యాగ్జీగారి, ఇతర మంటేయరులను అరెస్టు చేయవలదని వదలకులు వ్యాపించి యుండెనుగాని అధికారులు మాత్రము అరెస్టుచేయగూడదని నిశ్చయించి కొనసాగుట తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వపాఠశాలలను వెళ్ళగూడదని ప్రబోధము యథావిధిగ జరుగుచున్నది.

జిన్నా గారు.

ఆంగ్లములకు సంజేశము.

బొంబాయి ప్రతినధి మహమ్మదల్లీ జిన్నాగారిని సందర్శించి ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి యభిప్రాయము లడిగెను. వారిరువురు కును ఈవిధముగ సంభాషణ జరిగెను.

నిరాకరణోద్యమము తీవ్రగతిన నడుచుచున్నది. ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధములను పూర్తిగ కొనసాగించుచున్నారు. మన కర్తవ్యమేమి?

ప్రజలలో నన్ని సంఘములవారును వికమ్యము గలిగి యున్నంతకాలము ప్రభుత్వమువారి యాటలు సాగవు. వారు ముకు లోబడక తప్పదు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము ప్రజలించి నందులకు నేను మిగుల చింతింపుచున్నాను. దుర్బుధ్ధవశమున నది బొంబాయిలోగూడ తలనూపినది. యువరాజు మదరాసుకు వచ్చినపుడు ఏమగునో నాకు తెలియదు.

నిరాకరణోద్యమ మెంతకాలము సాగవచ్చును?

ఎంతకాలమైనను సరియే. మనచందమును వికమత్యముతోనుండి, వైరముగ చూడకాద్యక్రమము నిర్వహించుచుండిన చాలును.

గాంధీమహాత్మునికి సర్వార్థికారము నిచ్చిందలకు ప్రపంచ మొకసక్కము లాడునేమో?

దానికి మనమేమి చేయవలెను. బొంబాయిలో జరుగనున్న సమావేశమునందు ఏమోయొక నిర్ణయము కాగలదు.

ఆంగ్లములకు ప్రత్యేకముగ నేమేని సంజేశము నొసంగదరా?

వికమత్యము గలిగియుండుదని గోరుటయే నాసంజేశము

వకీలు

అమర్త లూరులోని బోర్డు ఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాలలో నెల 1-కి రు 23-0-0 లు జీతముమీద ఎలిమెంటరీ ట్రైనింగ్ గ్రేడు బ్రయినింగ్ అయిన ఉపాధ్యాయులు గాలు శావలయను. గడచి వున్నోగమునకు అర్హులు అయిన స్త్రీలు దరఖాస్తులను తెనాలితాలూకా బోర్డు వెలిడెంటు గారికి 15-2-22 తేదిని గాని అంతకులోగా గాని పంపుటకు కోరద మయినది.

డి. వి. పాల్,

(వెలిడెంటు 21-1-22.

(3338)

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు నట్టి మదనమునకి మాత్రము విక్రయించుటకు కేన్ వాపర్లు, వీటిల్లు కావలెను.

రాజవైద్య వారాసుదాజీ కేశవదే, 27, చినాబజారుకోడ్లు, మదరాసు.

(2198)

అహ్మదాబాద్ సభలు

కె.ఎ.ష. దేశియూహానకు

కొలది ప్రతులు మాత్రమే.

ఇందు అహమ్మదాబాద్ పురచారిత్రికము, దేశీయ సభామందిర రమ్యమును, తాత్కాలికాధ్యక్షులగు మాకిం అజ్మల్ ఖానుగారి గంభీరోపన్యాసమును, మహాత్ముని సచనా మృతంబును, చిత్రరంజనదాసు, వారి సతీమణియొక్క యుద్ధే జంబులగు సంజేశంబులను యింపగుటలు ముద్రింపబడినది.

నెల ప్రతి 1-కి 0-4-0

50 ప్రతులు 11-0-0

100 ప్రతులు 20-0-0

చలయవారు:— ములుగు వెంకటరమణయ్య,

(3356) పుష్కపత్రికా కార్యస్థానము, ఒండ్రు.

మహాత్మా గాంధీ

ఆరోగ్య దిగర్శన

వడ్డి శ్రీరామమూర్తిగారిచే సంపూర్ణముగా నాంధ్రీక రింపబడినది. సర్వజనులను చదివి ఆనందము పెట్టుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము గనుక అసలు ఖరీదునకే అమ్ముచున్నాము. ప్రతి 1 కి 0-6-0 లు మాత్రమే.

మేనేజరు:— పాపుల్స్ స్వదేశీస్టోర్సు, వెదాపురం (గోదావరి)

జనకగారి రింగువరం లోషక

పై రింగువరం లోషక పువయోగించిన సకల విధములైన తామర, గజ్జి, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నివర్తయ్యును.

నెల బుడ్డి 1 కి రు 0-10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.

సోల్ యేజెస్టు, కడపపు యేజెస్టు, (3355) పాల్కూటపుక, మదరాసు.

నిష్ఠముగ తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ డౌనర్లము. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో తయారు. తెలుగులోనయందు గాని, ఆంగ్లీ భాషానయందు గాని కాట్టలాగు ఉచితముగా మరచుటకు మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, చాంబ్ సోడ్, నూగంబూర్, మదరాసు.

అన్ని రోగములకు

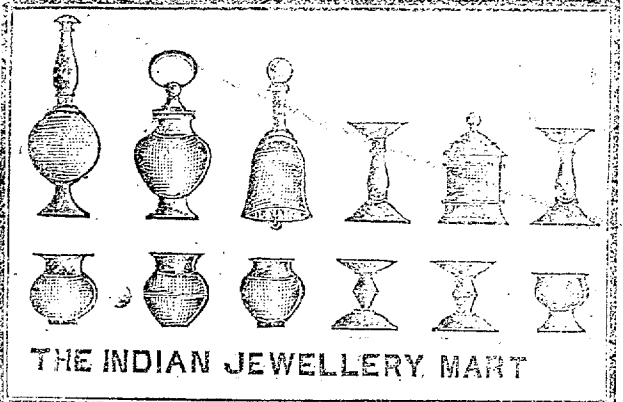
మా నిలయనుందు ఆయుర్వేద విశిష్ట లాసంగి బడును. నేటివరకు పాశ్చాత్య వైద్యులను చికిత్స సేయగల ఆతి మాత్రము, తీయ, బొమ్మల, పక్షివాక్యములకు మేము పూర్వీక (Guarantee) చికిత్స నొసంగెదము. మావైద్యనిలయంబున భిక్షుములు, మంత్రధరులు, శ్రమ్యములు ఆనమము ఎల్లప్పుడును వికరమునకు సిద్ధముగ నుండును.

ఆర్. అయ్యుర్వేదావదనిలయము, బజారు వీధి, కాకినాడ.

3320) Koralla Rajarao, Physician)

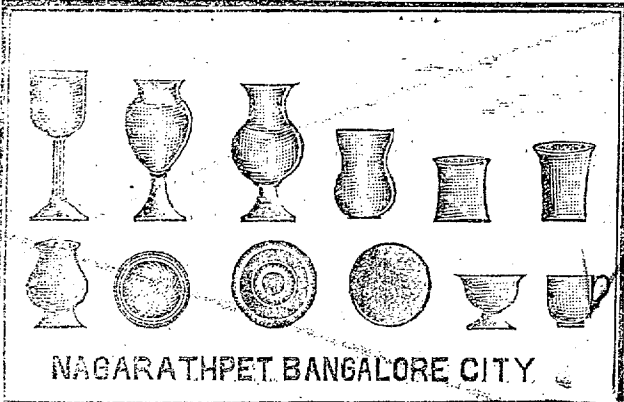
వెలనులభము!

మంచివెండితో ఒకే శేకుల బంగారము లేకనే నిండా బంగారముగా తయారు చేసిన ఆంధ్రా దీపాలు 24 గల ఒక నిల్లు నవరాత్రిలో

THE INDIAN JEWELLERY MART

నిండా అపురూపము!!

NAGARATHPET BANGALORE CITY

బొమ్మల పద్ధతులకున్నా, కడక యింటిలో అల్లుకారముగా నొంచుటకున్నా, ఆడబిడ్డలకుయినా ముగా యిచ్చుటకున్నా ప్రవయోగకరము.

వెల నెట్టు 1-కి రూ. 15-0-0 బంగారు గిల్లు వేసిన నెట్టు 1-కి రూ. 20-0-0 పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆర్డరుతో 5 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపవలయును. (3375) ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కెట్, పొన్నబాపూ నెం 40, నగరత్ వెంట బెంగుళూరు సిటీ.

మదరాసు అందునదరకామరాటా
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,
(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన (3364)

యువరాజుగారు చెన్నపురికి
వచ్చునందర్భావన 1922 సం. జన
వరి 18 వ తేది మొదలు 17 వ తేది
వరకు చేయు ప్రత్యేక
యేర్పాటు.

1922 సం. రము జనవరి నెల 13 వ తేది
యువరాజుగారు మద్రాసుకు వచ్చునప్పుడును, జన
వరి నెల 17 వ తేది మద్రాసునుండి బయలుదేరి
పోవునప్పుడును చేయునట్టి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులు
యీక్రింద తెలుపబడియున్నవి.

కాలనిర్ణయ కట్టికయందు
మార్పులు

1. (ఎ) 13-1-22 తేదిన రాయపురము బీచి
స్టేషనులకు మధ్య బోవుచున్నట్టి ఈక్రింద తెలుప
బడిన లోకల్ బండ్లు రద్దుచేయబడును. అవి ఆప్ర
కారముపోవు.

నెం 61 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు
9 గం 5 ని. బయలుదేరి బీచి 9 గం 11 ని చేరును.

నెం 90 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు
9 గం 44 ని. బయలుదేరి బీచి 9 గం 50 ని చేరును.

నెం 62 రు బండి బీచినుండి పగలు 9 గం 22 ని.
బయలుదేరి రాయపురము 9 గం 28 ని చేరును.

నెం 92 రు బండి బీచినుండి పగలు 10 గం 8 ని
బయలుదేరి రాయపురము 10 గం 14 ని చేరును.

(బి) 13-1-22 తేదిన రాయపురము బీచి
స్టేషనులకుమధ్యను, బీచి రాయపురము స్టేషను
లకుమధ్యను బోవుచున్న నెం 69, 54 రుల లోక
ల్ బండ్లు మొత్తముకాల నిర్ణయముకంటె 10
నిమిషములు ఆలశ్యముగా ఈక్రింద తెలుపబడిన
కాలనిర్ణయప్రకారము పోవును.

నెం 69 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు 10
గం 38 నిమిషములకు బయలుదేరి బీచి 10 గం
44 నిమిషములకు చేరును. నెం 54 రు బండి బీచి
నుండి పగలు 10 గం 54 నిమిషములకు బయలు
దేరి రాయపురము 11 గంటలకు చేరును.

(సి) 17-1-22 తేదిన తిరువళ్లూరు నుండి
బయలుదేరి మొత్తముగా సెంట్రలుస్టేషను రాత్రి
9 గం. 10 ని. చేరునట్టి ఇ. నెం 48 రు లోకలు
బండి పెరంబూరునుండి నేరుగా రాయపురము
రాత్రి 9 గం. చేరును.

(డి) 17-1-22 తేదిననుండి నెం 19 రు బెంగు
ళూరు ప్యాసంజరుబండి మద్రాసు సెంట్రలు
స్టేషనునుండి రాత్రి 9 గం 30 ని. బయలుదేరుటకు
బదులు 9 గం. 20 నిమిషములకే బయలుదేరి
అర్కోణము రాత్రి 11 గం. 15 ని. బదులు
11 గంటలకే చేరును. మద్రాసునుండి అర్కో
ణమువరకు ఈక్రింద తెలుపబడిన కాలనిర్ణయ
ప్రకారము పోవును.

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి	9-20
బెసిన్ బిడ్డి చేరుట	9-25
,, నుండి బయలుదేరుట	9-27
పెరంబూరు చేరుట	9-33
,, నుండి బయలుదేరుట	9-35
విల్లివాకము చేరుట	9-41
,, నుండి బయలుదేరుట	9-43
కొరటూరు దాటుట	9-46
అంబత్తూరుదాటుట	9-50
అవడి చేరుట	9-57
,, నుండి బయలుదేరుట	9-59
పట్టాభిరామ్ దాటుట	10-5
తిన్ననూరు దాటుట	10-10
సెవ్యాపేట దాటుట	10-16
తిరువళ్లూరు చేరుట	10-23
,, నుండి బయలుదేరుట	10-31
కడంబుత్తూరు దాటుట	10-36
మణూరు దాటుట	10-42
తిరువాలంగాడు దాటుట	10-46
మోసూరు దాటుట	10-52
అర్కోణము చేరుట	11-0

(ఇ) నెం 37 రు రైచూరు ప్యాసంజరుబండి
మద్రాసునుండి రాత్రి 10 గం 15 నిమిషములకు
బదులు 11 గంటలకు బయలుదేరి మధ్యదారిలో
సాధ్యమైనంతవరకు మించిపోయినట్టి కాలమును
సరిపుచ్చుకొనుచు గమ్యస్థానము ఆలశ్యముగనే
చేరును.

2 : 17-1-22 తేదిన మద్రాసు సెంట్రలు
స్టేషనునకు రాత్రి 9 గం. 20 ని. మొదలు
10 గం. 40 ని. వరకు జను లెవ్వరును పోకూ
డదు. రాత్రి 9 గం. 20 ని. స్టేషను ఆవరణము
నుండి బయలుదేరి పోనట్టివారు తక్షణం అచ్చటి
నుండి బయటికి పోవలెను. సదరు కాలమునందు
ఎవ్వరిని గాని స్టేషనుకు రానియ్యరు.

ఆంధ్రక్షత్రియుల కొక విజ్ఞప్తి

అఖిలభారత క్షత్రియ మహాసభ కాశీపురియందు జయ
ప్రథముగా జరిగినది. శ్రీ కాశీపురి మహారాజుగారు అస్సఫర్
కొండుటచే నైలానా మహారాజుగారు రగ్రాసనాధిపత్యము వ
హించిరి. గత సంవత్సరం జగన్మూర్తిగారు మహాసభ జరిగినప్పుడు
తునినుండి శ్రీ రాణీవారి సెలవు ప్రకారము శ్రీ మిర్జా నల్లప
రాజు అచ్యుత రామరాజుగారు వస్తరా మహాసభాపులున్ను
కృష్ణాజిల్లానుండి కొందరు క్షత్రియులు విజయంచేయుటయు
మహాసభాసభ్యులుగా తేర నుద్దేశింప, అదివరకే కొందరు రాజు
క్షత్రియులమని మన శాసనానిండి సభ్యులుగా తేరిన మహాసభ
భావులు మహాసభలో చేరినవారగుటచే తగుసలచే మహాసభ
వారికి ఇయ్యని కారణమున సభ్యులుగా తేర్చుకొనబడలేదు.
ఈ యంశము పెదపూడి గ్రామమున మే నెలలో శ్రీ మంత్రి
సుబ్బరాజుగారి భవనమున జరిగిన వ్యాకసందర్శనమున శ్రీ శివ
రు సెలవిచ్చియుండిరి. జూన్ నెలలో నేను, మహాసభకు
జనల్ శైక్రటరీ గౌరవనీయులగు శ్రీ రాజా సర్ రామ్ పాల్
సింగుగారిని కలిసి యావత్సంగతులు విశదపరచితిని. అందు
వైన శ్రీ రాజుగారు దూరస్థ మగుటచేతను, భాషా భేద
మగుటచేతను ఇట్టి పొరబాటు సంభవించిన దని సెలవిచ్చి
క్షత్రియులని నేను సర్దిచెప్పినవారిని చేర్చుకొనుటకు వాగ్దాన
మిచ్చిరి. ఈ యంశము రాజపుత్ర సమాజ శైక్రటరీగారి పేర
వ్రాయుచు, సభ్యులు కాగోరువారి నామధేయములు తెలుప
గోరితిని. ఈ విషయమై ఈ ఆరుమాసములనుండి జవాబునొంద
జాలలేతిని. శ్రీ మిర్జా నల్లపరాజు అచ్యుతరామరాజుగారు
ఈ మధ్య తునినుండి సభ్యత్వమును గూర్చి ప్రయత్నించవలసిన
దని వ్రాయగా, శైక్రటరీల నందరిని కలిసికొని మనము క్షత్రి
యులమని రుజువుపర్చి నేను ఎరిగియున్నంతవరకు ఉత్సాహ
వంతులపేర్లు ఈ దిగువ 20 మందిని చేర్చించితిని. ఇంకను చేర
గోరువారు నాపేర వ్రాసిన వారి పేర్లున్న సమాజాచేయించ
బడును. సదరు సభ్యులు 1921 సంవత్సరం తాలూకు చందా రు
2-0-0 న్ను 1922 సంవత్సరం చందా రు 4-0-0 న్ను వెరకి రు
6-0-0 లున్న జనల్ శైక్రటరీ గౌరవనీయులగు శ్రీ రాజా
రామపాలసింగుగారికి కుమ్రము ధారీ, ఇల్లా రాయబరేరీ,
యం. పి. అని పంపించవలెను. ఇంటి పేరు పొడి యతురము
చాలును. సాధ్యమైనంతవరకు మనియార్డర్లు పంపించగోర్తాము.
హిందీభాష త్వరలో నేర్వని యెడల సభ్యత్వమువలన లాభము
లేదు. సభాకార్యక్రమము హిందీలో జరుగును. రాజపుత్ర మ
హాసభ ఆగ్రాలో జరుప నిశ్చయింపబడినది. రాజపుత్రానాథ
సుబ్బాస్వామి, ఢిల్లీ అక్కడకు మూడుగంటలు ప్రయాణము. మన
ప్రాంతమునుండి హెచ్చుమంది దయచేయవలసియున్నది.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు
యన్ - వెంకటపతిరాజు, కాశీ.

పూ. వెంకటపతిరాజుగారు బి. యే. తాలూకా బోర్డు
వ్రేలిడెంటు సా. కొత్తాం పూ. భూపాల వెంకటపతిరాజు
గారు, తాళ్లపలస; గొ. జగన్మూర్తిరాజుగారు. బి. యే. బి.ఎల్.
వకీలు గోదావరిజిల్లా శ్రీ మిర్జా నల్లపరాజు అచ్యుత రాజు
రాజుగారు, తుని శ్రీ వత్సవాయ వెంకట నీలాధిరాజుగారు,
సా.తుని, పెన్నెత్తి నూర్యనారాయణరాజుగారు. బి. యే,
ప్రీతరు బుద్ధరాజు వెంకట్రాభువరాజుగారు, బి. యే, బి.యల్
వకీలు కాకినాడ నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, కోడూరుపాడు,
దాట్ల నూర్యనారాయణరాజుగారు, అల్లవరం కృష్ణాజిల్లా, దం
డు నారాయణరాజుగారు. బి. యే, బి.యల్, ఏలూరు పెన్నె
త్తి పెద్దిరాజుగారు, బి. యే, బి.యల్, వకీలు, ఏలూరు కలి
దిండి వెంకట్రామరాజుగారు, బి. యే. బి.యల్, వకీలు, మద్రా
సు, భూపతిరాజు తిరుపతిరాజుగారు, కుముద విల్లి వేగేశన
సుబ్బరాజుగారు, గణపవరం, పెన్నెత్తి రామభద్రరాజుగారు,
మహాదేవపట్నం పెన్నెత్తి తిరుమలరాజుగారు- గరగపూరు, కలి
దిండి వెంకట్రామరాజుగారు, పెదపుల్లెరు కలిదిండి నూర్యనా
రాయణరాజుగారు, పెన్నెత్తి సుబ్బరాజుగారు కాశీ మంత్రి
నూర్యనారాయణరాజుగారు, భాదీపాలెం, బాపట్ల తాలూకా
గుంటూరుజిల్లా.

నివ్వునుగ తయారుచేయబడిన క్షత్రియ కోవభూషణం.
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
శ్యాటలగు ఉచితముగా వంతుకును.
మేనేజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హరిన్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

(8148)

గొప్పతగుధరల ఆమృతము

నేటిదినము కొనదలచినది రేపటివరకు ఆపకుడు.
ఏలననగా? నమయ మెరిగి పనిచేసిన నిత్యకృత్యములలో
తప్పక ఆదృష్టము గలుగును. ఎచ్చట?

కాశీ, కంచి, బెంగళూరు, కొర్నాడు, మరియుతరజాగలలోనుండి వట్టు, నూలు
జవిళిరకములు అంగడి ఈ దిగువ దొక్కటియే యని తెలుసుకొనవలెను.

ది బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్స్ కాశీ, బెంగళూరు, నేలం జవిళిమందిరము,
40, 41, 42 రత్నబజారురోడ్డు, బార్లిచాను, మద్రాసు.

గాంధీ మహాత్ముని

సంహగజీవితచరిత్రము

‘లోకమాన్య తిలకు జీవితము ఉత్తమానములు’ ‘పంచాంబు దురంతములు’ లోనగు ఉద్బంధముల రచించిన శ్రీయుత మూనికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి గారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని క్రధాన శిష్యులలో నొకరగు శ్రీయుత దిగుమర్తి మానుమంతరావు గారి ఉపోద్ఘాతమును మహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయ, టాపీ లేకుండ తీసిన పటమునుకలదు.

300 పేజీలు-వెల ౧-౮-౦.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

వెద్దఅచ్చు సంపూర్ణమగు ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితు లగు భమిడిపాటి సూర్య నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని కటముగలదు.

వెల ౧-౮-౦.

వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర పరిషత్తు.

బెజవాడ.

(3108)

“దేవామృతరసము”

(3112)

సర్వోత్తమమగు - జీవీయ దివ్యవధము.

భగవంతుని పరిపూర్ణ అపారకరుణామృతము. లోకప్రసిద్ధిచెందిన తీవ్రజ్ఞానమృతము. ఏకాలమం దైనను ఏదయన్ననం దైనను, వాతపితృ శ్లేష్మాదిభేదములు పాటింపక ఎట్టి ప్రారవ్యాధులైనను పథ్యాశుపానము లావశ్యము లేకనే లోపలికిని వెలుపలికి ఉపయోగించుట కనుమోలమైన సాటిలేని సంజీవ మాలికారసము. ఈ దేవామృతరసము నొకమారు ఉపయోగించిన వారు దీని యధారస్థితిని అది అకృత్యవధక తప్పదు. ఇట్టి రోగము నివర్తించునా యని ప్రశ్న చేయ నక్కర లేదు. ఏ మనుష్యునిచేత మాదేవామృతరస మందునో, ఆరదే నకలరోగములను నిర్మూలించ సమర్థుడైన వెద్ద డాక్టరు ఉపయోగించెడి విధానమును మందుకంట పంజరము. దైవేయ ముచి తీయదు. దీని అద్భుతకీర్తిని సహింపలేక అంత్యమందు, రసము అనెడి పేరుతో మాయరసము లావృత్తి యగుచున్నది. బాగ్రత్త.

మొత్తముగా లెప్పించెడి వ్యాపాలక మందికమీషను ఈయవలెను.

- 1/4 బొంబు బుడ్డి 1-8 రు 2-0-0
- 1/2 బొంబు బుడ్డి 1-8 ,, 1-0-0
- సాంపిల్ బుడ్డి 1-8 ,, 0-6-0
- ప్యాకింగు పోస్టేజీ క్రత్యేకము.

కలయువారలు ఈ క్రిందివిధానములకు (వాసి లెప్పించుకొనవచ్చును.

- (1) ముఖ్యము నరసింహస్వామిశాసనముగారు, (ప్రొట్రైటరు, దేవామృతరసము అధీను, కరూరు, S. I. Ry.

లేక

- (2) అశ్వీక అండు రో., త్రాడ్యే, మదరాసు.

(3) పి. మధుకృష్ణ శెట్టి అంపు నమ్మ, కమిషను ఏజంటు, నెం 48 వరదాముత్తప్పకోవిలి-మదరాసు

(4) ముఖ్యము లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిలుగారు, చేబ్రోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥రం అగస్టునెల మొదటి

తేది నుండి అన్నిధరలు మార్పుచేసినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటికాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును అయ్యార్యేక బోధనములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూజాతీయసంఘం తరగిన అయ్యార్యేక పద్ధత్యములను అన్నిటిలో బుగూడ తరగములు అనుమతిగా నిర్దేశించుచున్నది.

దై కమ విల్యాసములను బాగోనిచో ధరలపట్టి నందలమును.

హిందూ వర్తనామృత

వర్తనామృత

అయ్యార్యేక మోడరనుత తేజునాది

(3113) హిందూ సం 12.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెసింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజంటు, కాకినాడ.

చందనాదిపటి

చందనాదిపటి:- ప్రమేహరోగములను బోగొట్టును

చందనాదిపటి:- శోపస్థికమేహము (సెక్) రోగమును అతిత్వరముగా బోగొట్టును.

చందనాదిపటి:- మూత్రనాళములలోని ప్రణయమును బోగొట్టి మూత్రము బారీయగునట్లును మంట లేకుండచేయును.

చందనాదిపటి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలిగించును.

చందనాదిపటి:- శ్రీలత ప్రాప్తించిన శోపస్థిక మేహము (సెక్) రోగమును బోగొట్టును.

చందనాదిపటి:- శ్రీలత దై వికముగా వచ్చే యెర్రకుసుమ, తెల్లకుసుమ రోగములను బోగొట్టును.

25 మాత్రలు వెల రూ 1.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హార్బిన్ రోడ్డు,

మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

(గురు) (3168)

ఆధరణములు

బోవధములు

(2957)	తెనుగు	రు. అ. ప.
ప్రాంత్యమాన్యుల్	...	4 0 0
గ్రామోన్యగ్రామ మాన్యుల్	...	2 8 0
ఇన్ కమ్ టాక్సు మాన్యుల్	...	8 0 0
సివిల్ ప్రొజెక్ట్ కోడ్	...	5 0 0
క్రిమినల్ ప్రొజెక్ట్ కోడ్	...	6 0 0
ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్ట్	...	8 0 0
లిమిటెడ్ ఆక్ట్	...	2 0 0
ఇండియన్ పీజల్ కోడ్	...	2 0 0
హిందూ (1911) అక్టులో నున్నది	6 0 0	
బొట్టనచేతి ముద్రపెట్టె	...	1 4 0

వికొరియా డిపో

మైలాపూరు = మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలులపాలిటి సంజీవి:— మేహము, నిక్కాక, కుక్క నష్టము, నిస్సత్తువ, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని మామంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సుప్రాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 డబ్బీ రు 1-4-0. (3351)

రోజుపుష్ప లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 పు|| డబ్బీ రు 0-1-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0. పి. జి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

ఆంధ్రులకు మహాత్ముని సందేశము

“స్వరాజ్య కాంగ్రెసుకు ముందే ఆంధ్రులెల్లరు హిందీభాషను చక్కగ నేర్చుకొనవలెను.”

మహాత్ముని వాంఛను పూరించేయదు. తక్షణం పుస్తకములను గాను వ్రాయుడు.

౧. రాష్ట్రభాషాబోధిని (తెలుగు లిపి) మహాత్మాజీయొక్క పీఠికగలది. ౦-౬-౦

౨. రాష్ట్రభాషామంజరి ౦-౨-౦

౩. హిందీబాలబోధిని ౦-౨-౦

౪. మొదటివాచకము తెలుగు అర్థమునచే ౦-౪-౬

౫. రెండవవాచకము తిప్పణముతో కూడా ౦-౫-౦

౬. స్వదేశిగానము అర్థమునచే ౦-3-౦

హిందీద్రచారకార్యాలయము,

(3279) ౧౧3, బిగ్ స్ట్రీట్, బ్రెస్లికేను, మదరాసు.

వనాశధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమాయుక్త పరిశుభ్రతను పోగొట్టుటందుకు శేరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోన్ నందు ఎచ్చటికైనను శివాలాభిర్ను, కృతరముగా పంపబడును. (3978)

విరావము పి. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫననవాడి, బొంబాయి.

ఇనాం

ఇనాం

రెండు అకాలా స్థాంపుపంపిన మిక్కిలి సాగనైన 1922 సం॥ రం పెద్దరంగుల బొమ్మ క్యాలండరు ఒకటి పంపబడును. జాబుమాత్రము వ్రాసిన బొమ్మ లేని క్యాలండరు యిశాముగా పంపబడును. క్యాలండరులు వి. పి. గా పంపబడవు. ఒకరూపాయ మణి యార్దరు పంపిన 8 క్యాలండరులు రిజిస్టర్డ్ పోస్టు ద్వారా పంపబడును. రిజిస్ట్రేషను పోస్టుఖర్చులు లేవు. 3328

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj

152, Harrison Road

Calcutta.